

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Bir ailədən
4 nəfər
Kürdə
batdı
yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 4 avqust 2014-cü il Bazar ertəsi № 194 (5903) Qiyməti 40 qəpik

Gündəm

Azərbaycan ordusunun şəhidləri mükafatlandırıldılar

Müdafiə naziri və baş qərargah rəisi cəbhə bölgəsinə getdilər, düşmən ordusunun 40 nəfərlik verməsi xəbəri yayıldı, erməni tərəfi öldürülən daha bir hərbiçisinin adını açıqladı - günün cəbhə xronikası...

yazısı səh.3-də

Şəhid Vüqar Poladovun atası "Yeni Musavat"a danışdı

yazısı səh.4-də

Arif Yunus:

"Qızıma qarşı primitiv təxribatı kəskin qınayırıq..."

yazısı səh.6-də

Ekspert:

"Türkiyənin Azərbaycana yardım etməsini əngəlləyəcək bir maneə qalmayıb"

yazısı səh.5-də

Rusiya Qarabağda müharibə istəyirmi?

yazısı səh.11-də

Amansızcasına öldürülən həkimin atası prezidentə məktub yollayıb

yazısı səh.12-də

Qarabağ qaziləri:

"Savaş zamanı yetişib!.."

yazısı səh.13-də

Mühacir jurnalistin xanımı:

"Təyyarədən düşən kimi buranın qoxusunu hiss edirsən..."

yazısı səh.10-də

Rusiya 1 il əvvəl saxlanılan "Naftalan" tankerini Azərbaycana qayıtdı

yazısı səh.14-də

İŞİD ələ keçirdiyi neft quyularından hər gün 3 milyon dollar gəlir götürür

yazısı səh.8-də

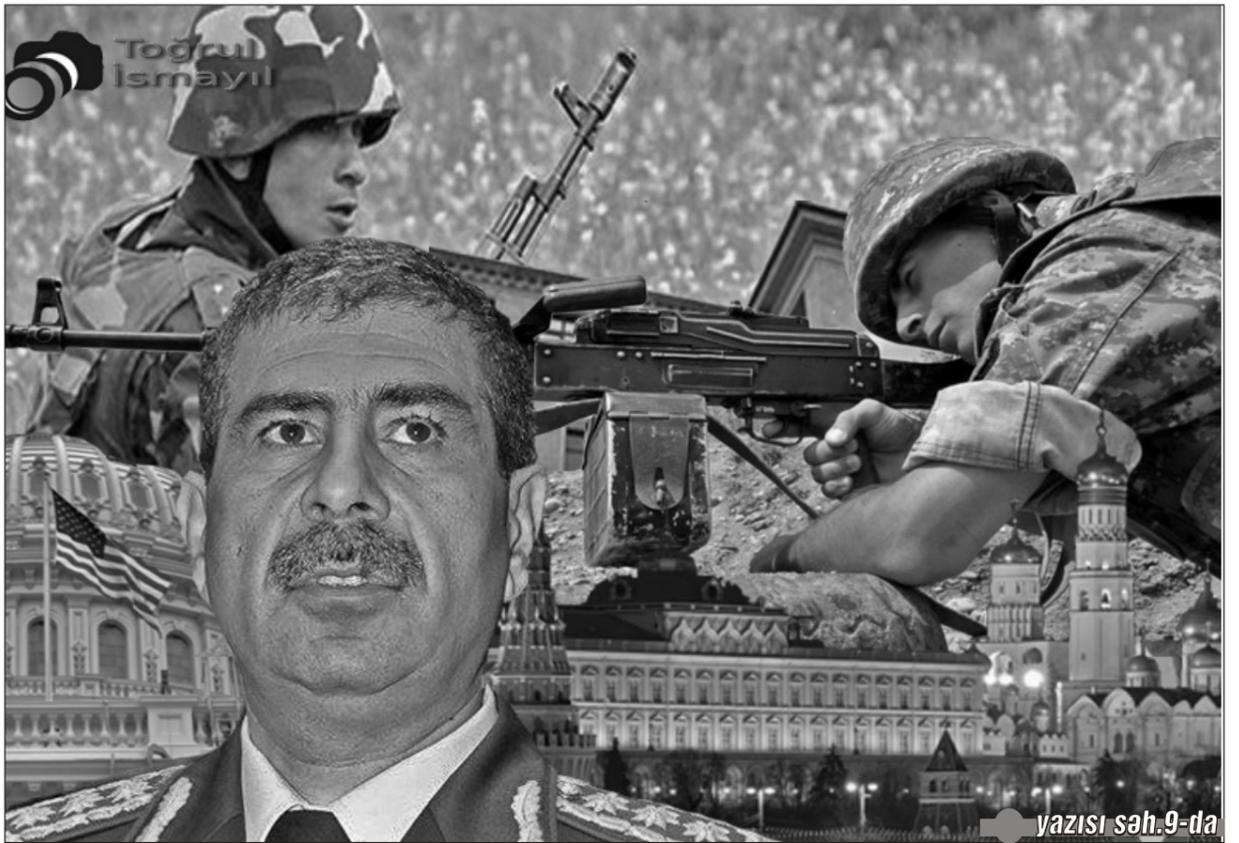
Amerikada faşizm yenidən dirçəlir...

yazısı səh.13-də

Cəbhə xəttində "rus izi"

QARABAĞDAKI QƏFİL "MİNİ-MÜHARİBƏ" NİN ŞOK SİRRİ - TƏHLİL

Azərbaycanın Moskvanın təsir zonasında qalması üçün çoxtərəfli və riskli geosiyasi oyuna start verildiyi iddia olunur; müharibə imifasiyası fonunda 1-2 rayonumuzun azad edilməsi daha çox kimin marağındadır; uzun fasilədən sonra prezidentləri məhz Rusiyada bir araya gətirmək istəyi təsadüfdürmü?..

Fazil Məmmədovun "payız planı"

Vergilər naziri Gəncə, Sumqayıt, Lənkəran kimi iri şəhərlərin icra başçıları postuna öz kadrlarını yerləşdirmək niyyətindədir; Bakı Şəhər Vergilər Departamentinin rəisi, vergilər nazirinin müavini və müşavirləri icra başçısı postuna iddialıdırlar... yazısı səh.12-də

İsa Qəmbər iqtidara səsləndi

yazısı səh.6-də

Sərdar Həmidov: "Baş verənlərə görə baş qərargah rəisi Nəcməddin Sadıqov məsuliyyət daşıyır"

yazısı səh.7-də

Yusuf Ziya Arpacık: "Azərbaycan bilsin ki, bu davada yalnız deyil"

yazısı səh.4-də

4 avqust 2014

Müharibə veteranları hərbi komandanlığa müraciət etdilər

Tərtər rayonunun cəbhəyən Qapanlı kəndindən olan I Qarabağ müharibəsinin veteranları hərbi komandanlığa müraciət ediblər.

APA-nın cəbhə xəttinə ezam olunmuş əməkdaşı xəbər verir ki, müharibə iştirakçısı olmuş qapanlılar müraciətlərində döyüşə hazır olduqlarını qeyd edib, sənədlərə, düşmən qarşısına göndərilmələrinə şərait yaradılmasını xahiş ediblər. Onlar bildiriblər ki, cəbhədə vəziyyətin gərginləşdiyi bir vaxtda düşməne qarşı döyüşmək, ona layiqli cavab verilməsində hərbiçilərimizin yanında olmaq istəyirlər.

Lakin ərazinin müdafiəsini üzərinə götürmüş hərbiçilər komandanlıq adından müharibə veteranı olan Qapanlı sakinlərinə təşəkkür edərək, hələlik belə bir addıma ehtiyac olmadığını bildiriblər. Hərbiçilər qeyd ediblər ki, sənədlərdə keşik çəkən əsgərlərimiz düşməne layiqli cavab vermək gücündədir və bunu edirlər. Lazım gələrsə, gələcəkdə keçmiş döyüşçülərin təcrübə və bacarığından istifadə oluna bilər.

“Qarabağ konfliktini bütün dünya üçün təhlükədir”

“Kiyev və Bakıya yatırım edən Qərbi bölgədə dağıdıcı prosesləri gücləndirə bilər”. axar.az xəbər verir ki, bu açıqlama ilə rusiyalı politoloq Stanislav Tarasov çıxış edib.

O, bölgədəki konfliktin böyük fəlakətə gətirib çıxaracağını bildirib: “Qafqazda bu proses Yaxın Şərqdə olduğu kimi reallaşacaq. Son günlər məhz Qarabağ konfliktini zəminində baş verən toqquşmalarda sistemlilik onu göstərir ki, sonda dramatik xarakter daşıyan nəşə ola bilər. Buna müxtəlif xarici qüvvələrin təsiri də güclüdür. O isə nəticədə gətirib böyük fəlakətə çıxara bilər. Bu dəqiqə əsas olan Ermənistan-Azərbaycan qarşdurmasının hər hansı insidentlə qaynar fazaya keçməsidir. Ukraynada olduğu kimi Azərbaycanda da “məxməri ssenari” təkrarlanmayacaq. Qlobal təhlükəsizliyə əsas təhlükə olacaq konfliktlər sırasında məhz Gürcüstan, Dnestryanı və Dağlıq Qarabağdakı dondurulmuş münaqişələr dayanır. Hər hansı üçüncü tərəfin müdaxiləsi ilə onun qızışdırılması Qərblə Rusiya arasında münasibətlərin istəmədən daha da dərinləşməsinə gətirəcək”.

“Elm” tədris mərkəzi MAGIC LANGUAGES

- Ali məktəblər xarici dillər
- kompyuter kursları
- Magistratura - dövlət qulluğu - məntiq
- 1.C. mühasibat - anbar - bank işi
- Məktəbə qədər həftədə 5 dəfə
- Sürücülük kursları (1 aya 100 AZN)

Ünvan: 1. «Neftçilər» metrosu 40 mert. R.Rüstəmov-44

Tel./Faks: (012) 421-10-46; 408-44-43;

Mob: (055) 660-60-95; (050) 203-55-95

Ünvan: 2. «İnşaatçılar» metrosu 60 metr. «İran» klinikasının yanı

Tel./Faks: (012) 434-88-28; 408-44-74;

Mob: (055) 660-07-05

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz,
biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağımız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

«QAYA MƏTBUAT YAYIMI» MMC!
İstənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:

- Əgər siz qəzet və jurnalları rahatlıqla evinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;
- Mətbuatı aldıqdan sonra abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;
- Tiraajınızda lazım gəldikdə dəyişikliklər etmək;

Ən başlıcası gündəlik

«Yeni Musavat» qəzetinə—0,40 man
və bundan əlavə 2000 adda yerli
və xarici nəşrlər.

- Abunə yazılmaq üçün uzağa getmək lazım deyil,
Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:

Bakı şəh. 564-63-45 598-35-22

Respublikanın digər böyük şəhərlərində də abunə qəbul olunur:
mobil: (050)-235-23-41

Əliyevlə Ərdoğan cəbhədəki vəziyyəti müzakirə edəcək

“Azərbaycanlı qardaşlarımızın təmas xəttində şəhid olması barədə xəbərlər gəlir. Bu isə Türkiyə Cümhuriyyəti olaraq bizi ciddi olaraq narahat edir. Baş verənlər işğal olunmuş Azərbaycan ərazilərinin qaytarılmasının vacibliyinin ən açıq nümayişidir”.

Bu açıqlamanı jurnalistlərə Türkiyənin ölkəmizdəki səfiri İsmayıl Alper Coşqun verib.

Səfir bildirib ki, artıq məsələ ilə bağlı Türkiyənin xarici işlər naziri Əhməd Davutoğlu azərbaycanlı həmkarı Elmar Məmmədovla müzakirələr aparıb: “Türkiyənin baş naziri Rəcəb Tayyib Ərdoğanın da Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevlə görüşü gözlənilir. Hazırda hadisələrin gedişini çox diqqətlə izləyirik. Daimi sülhün bərpası üçün ciddi addımlar atılmasının vacibliyini düşünürük.

Türkiyə olaraq bunu yalnız sözdə deyil, aktiv şəkildə gerçəkləşdirmək üçün Azərbaycanla həmrəy çalışmağa davam edəcəyik”.

Diplomat Türkiyənin hər zaman Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəklədiyini vurğulayaraq, münaqişənin dərhal həll edilməsinin vacibliyini qeyd edib.

Davudoğlu HƏMAS liderinə zəng vurub

Türkiyə xarici işlər naziri Xalid Məşəl ilə zəngləşib

Türkiyənin xarici işlər naziri Əhməd Davudoğlu HƏMAS liderinə zəng vurub. anspress-in məlumatına görə, Qəzza sektoru və İsrailin hücumları ilə əlaqədar intensiv diplomatiya aparmaq məqsədilə Davudoğlu ABŞ dövlət katibi Con Kerri ilə iki dəfə telefonla danışdıqdan sonra nazir həmçinin HƏMAS-ın lideri Xalid Məşəl ilə zəngləşib.

Qeyd edək ki, Əhməd Davudoğlu dünən axşam saatlarında Ankarada Qəterin xarici işlər naziri Xalid bin Məhəmməd əl Atiyeni qəbul edib. Görüşdə HƏMAS-a təsirə malik Qəter və Türkiyə kimi iki ölkənin Qəzza sektorundakı vəziyyətin hərtərəfli təhlili aparılıb.

İŞİD daha iki neft yatağını ələ keçirdi

Özünü “İslam Dövləti” adlandıran “İraq və Şam İslam Dövləti” (İŞİD) terror qruplaşması İraqın Zumar yaşayış məntəqəsində daha 2 neft yatağını ələ keçirib. İTAR-TASS-ın verdiyi xəbərə görə, bu barədə İraq Milli Xəbər Agentliyi məlumat yayıb.

Məlumatla görə, bu rayonda sutkada 20 min barreledək neft hasil olunur. Silahlılar həmçinin Mosul şəhərinin şimalında yerləşən bir neçə infrastruktur obyektini ələ keçirməyə cəhd edib. Qızğın döyüşlər nəticəsində 100-dən çox terrorçu öldürülüb, 38-i saxlanılıb. Kürd özünümüdafiə dəstələrinin itkiləri 16 nəfər təşkil edib.

Bundan başqa, döyüşlərdə 30 polis, 11 hərbi və könüllülərdən ibarət “Əsaib Əhl-əl-Haq” dəstəsinin 12 üzvü həlak olub.

“Azadlıq” çapını bərpa edə bilmir

Nəşriyyata olan borcunun bir qismini ödəyib razılaşmağa çalışan qəzet “Qasid”i məhkəməyə verəcək

Ölkənin aparıcı müxalifət qəzetlərindən olan “Azadlıq” qəzeti çapını bərpa edə bilməyib. Bu barədə “Musavat.com”-a qəzetin redaktoru Sücəddin Şərifov bildirib. O qeyd edib ki, avqustun 5-də qəzeti çap edəcək “Azərbaycan” Nəşriyyatına olan borclarının bir hissəsini ödəməyə çalışsalar: “Nəşriyyatdan da bildirilmişdi ki, borcumuzun bir hissəsini ödəsək, yenidən çap olunmaqla bağlı məsələyə baxıla bilər. Biz kiçik bir hissəni ödəməyə cəhd edəcəyik, buna çalışırıq. Bizim nəşriyyata 20 min manat borcumuz var”.

Redaktor həmçinin bildirib ki, “Qasid” Yayım Firmasının satdığı qəzetlərin pulunu verməməsi onları çətin duruma salıb: “Çoxsaylı müraciət və çağırışlar nəticəsiz qalıb, “Qasid” borcunu ödəmir. İndiyə qədər bir manat da ödənilməyib, 70 min manat bizə borcları var. Bizə çatacaq pulu verməmələrinin hesabına redaksiya hər gün böyük məbləğdə ziyana düşür”.

S.Şərifodun sözlərinə görə, qəzet nəşrini bərpa edəndən sonra “Qasid” məhkəməyə verəcək: “Bizimlə bağlı baş verənlər siyasi qərardır. Yeganə yol əlbəttə ki, məhkəməyə verməkdir. Amma biz gücümüzü “Azadlıq”ı bərpa etməyə yönəltmişik. Məhkəmə aylarla davam edir, uzun bir vaxt tələb edir. Bu, anımda həll olunacaq məsələ deyil. Biz gücümüzü səfərbər edib, imkanlarımızı birləşdirib qəzetin çapını bərpa etməyə səy göstəririk. Sonra isə həm borca, həm də ziyana görə məhkəməyə müraciət edəcəyik”.

Qeyd edək ki, qəzet öz çapını iyulun 31-də dayandırmışa məcbur olub. “Azərbaycan” Nəşriyyatı “Azadlıq” qəzetinin çapından qeyri-müəyyən vaxta qədər imtina edib. Qəzetdən bildirilib ki, səbəb qəzetin nəşriyyata olan borclarıdır. Bildirilib ki, qəzet borcu düşünülmüş şəkildə salındığı maliyyə böhranına görə ödəyə bilmir. Qəzetin ən böyük satıcısı “Qasid” firması ona olan 70 min manatdan artıq borcu ödəmir. KİV-ə dövlət dəstəyi fondu da qəzetin layihələrini maliyyələşdirməkdən imtina edib. Qəzet satış firmalarına yaradılan əngəllərə görə “Azadlıq”ın tirajı və deməli, gəlirləri də azalıb.

□ Rəya RƏFİYEVA

Erməni təcavüzü Türkiyədə böyük etirazlara səbəb olub

Ermənistanın atəşkəs rejimini pozaraq qoşunların təmas xəttində təcavüzkar olmaları bu dövlətin təcavüzkar olduğunu bir daha bütün dünyada nümayiş etdirdi.

anspress-in məlumatına görə, Ermənistan silahlı qüvvələrinin son günlər Ermənistan - Azərbaycan dövlət sərhədinin və qoşunların təmas xəttinin müxtəlif istiqamətlərində atəşkəs rejimini pozaraq Silahlı Qüvvələrimizin mövqelərinə basqın etməsi Türkiyədə böyük etirazlara səbəb olub.

Əskişəhərdə fəaliyyət göstərən Əmirdağ Kültür və Sənət Dərnəyinin (ESAB) rəhbəri, yazıçı-publisist Əhməd Urfanlı müsahibəsində deyib ki, Ermənistanın atəşkəs rejimini pozaraq qoşunların təmas xəttində təcavüzkar olduğunu bir daha bütün dünyada nümayiş etdirdi.

“Türkiyə ictimaiyyətinin nümayəndələri olaraq biz, təkcə Ermənistanın hərbi hücumlarını deyil, eyni zamanda, bu təcavüzkar dövlətin beynəlxalq qanunlara zidd əməllərinə qarşı dünya birliyinin yetərinə etiraz etməməsini də qınayırıq. Son hadisələr bir daha göstərdi ki, Qarabağ münaqişəsinin yeganə həlli yolu, Ermənistanın hərbi qüvvələrinin işğal altında olan Azərbaycan torpaqlarından çıxarılmasıdır. İstənilən halda, düşmənin Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində keçirdiyi hərbi əməliyyatların davam etməsinə yol verilməməli, Azərbaycan ərazisi bütövlüylə bərpa olunmalıdır”, - deyə yazıçı-publisist bildirib.

Şınıxda 15 yaşlı qızı düşmən gülləsi yaraladı

Ermənistan ordusu təmas xəttinin digər istiqamətləri ilə yanaşı Gədəbəy istiqamətində də ordumuzun mövqelərini və yaşayış məntəqələrini aramsız olaraq atəşə tutmaqdadır.

Virtualaz.org saytının xəbərinə görə, dünən günorta saatlarında Gədəbəyin Ermənistanla həmsərhəd Şınıx bölgəsinin Göyəlli kənd sakinini, IX sinif şagirdi Tağıyeva Şəlalə həyətlərində oynayarkən düşmən gülləsinə tuş gəlib. Ş. Tağıyevanın valideynlərinin məlumatına görə, erməni gülləsi qızın ayağından dəyib. Yaralı Gədəbəy Rayon Mərkəzi Xəstəxanasına aparılıb və orada ona tibbi yardım edilib. Hazırda yaralı xəstəxanadadır.

Ş.Tağıyevanın ailəsi Göyəlli kəndinin ən ucağında, Ermənistan ordusunun “Sümkü” dağındakı mövqelərindən görünən ərazidə yaşayır. Kənd sakinlərinin bildirdiyinə görə, ermənilər neçə gündür ki, kəndin yuxarı hissələrini, habelə otlaq sahələrini və kənd təsərrüfatı işləri ilə məşğul olan sakinləri müntəzəm şəkildə atəşə tutur.

**Yazarımız
Tofiq
Yaqubluya
Azadlıq!**

Azərbaycan-Ermənistan cəbhə xəttində baş verən qanlı toqquşmalar avqustun 3-2 səhər saatlarında da davam edib. Ancaq əvvəlki günlərlə müqayisədə atəş səsləri qısa fasilələrlə cəbhənin müxtəlif bölgələrində qeydə alınıb. Ötən gün cəbhə xəttində baş verən atışmalar zamanı itkilər olmayıb. Bu barədə Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Vəqif Dərgahlı məlumat verib.

Ötən gün eyni zamanda iki gün əvvəl cəbhə xəttində baş vermiş toqquşma zamanı erməni tərəfinin verdiyi itkilərlə bağlı məlumat açıqlanıb. APA-nın Tərtər ezam olunmuş müxbiri avqustun 2-nə keçən gecə cəbhənin Tərtər istiqamətində Azərbaycan və erməni silahlı bölmələri arasında baş vermiş şiddətli toqquşmanın təfərrüatlarını açıqlayıb. Ərazinin müdafiəsinə cavabdeh olan hərbiçilər bildiriblər ki, avqustun 2-nə keçən gecə Azərbaycan hərbiçilərinin Tərtər rayonunun Seysulan kəndi istiqamətində həyata keçirdikləri preventiv tədbirlər nəticəsində ərazidə diversiya-təxribat törətməyə hazırlaşan erməni bölmələri məhv edilib.

Belə ki Azərbaycan hərbiçiləri erməni silahlı bölmələrinin Seysulan istiqamətində - cəbhədən bir qədər kənarda düşərgə saldıqlarını aşkarlayıblar. Düşərgəni aşkarlayan hərbiçilərimiz qəfil hücumla keçərək, erməni xüsusi təyinatlılarının düşərgədəki 5 çadırını və nəqliyyat vasitələrinin məhv ediblər. Atışmada düşmənin ümumilikdə 40 nəfərə yaxın itki verdiyi bildirilir. Döyüşdə Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin də 3 şəhid verdiyi bildirilir. Hərbiçilərin sözlərinə görə, ermənilər hazırda həmin istiqamətə aparılan bütün yolları bağlayıblar. Cəbhəyanı erməni kəndlərində təşviş müşahidə olunur.

Bu arada Ermənistan Müdafiə Nazirliyi artıq itkilərini açıqlamağa başlayıb. Ötən gün Ermənistan MN Mətbuat Xidmətinin rəhbəri Arçrun Ovanisyan öz Feysbuk səhifəsində ölənlərin adını yazıb. Bu, 1994-cü il təvəllüdü Sarkis Barmenoviç Movsisyandır. A.Ovanisyan Movsisyanın Azərbaycan ordusunu gülləsinə tuş gəldikdən sonra yaralı olaraq hospitalda yatdığı və bu gün dünyasını dəyişdiyini söyləyib.

Qeyd edək ki, Ermənistan tərəfi dünənki açıqlamasında Azərbaycan Ordusunun atəşi nəticəsində bir nəfərini öldürüdü, üç əsgərin yaralandığı haqqında informasiya yaymışdı.

"Yeni Müsavat"ın cəbhə xəttinə ezam olunmuş əməkdaşı Məhəmməd Türkmənin Tərtər Qapanlı kəndindən verdiyi məlumata görə, gün ərzində, əsasən də axşam saatlarında 15 dəqiqə fasilələrlə atışma gəlib. Kendin erməni ilə daha yaxın olan hissəsində isə əsgərlərdən başqa heç kəs yoxdur. Oraya giriş qadağan edilib. Postlar qurulub. Əməkdaşımızın bildirdiyinə görə, ümumilikdə son 10 gündə Tərtərdə 12 əsgərimiz şəhid olub.

"Bizim rayonumuz hər zaman düşmən atəşinə məruz qalıb. Burada hər zaman gərginlik

olub. Amma son 10 gün ərzində olan vəziyyət heç vaxt olmamışdı. Atışmanın intensivləşməsi iki nəfər azərbaycanlının ermənilər tərəfindən əsir götürülməsi ilə başladı. Onlar əsir düşdükdən bir neçə gün sonra atışmanın gücü və müddəti uzanmağa başladı"- kənd sakinlərindən biri əməkdaşımıza deyib.

Əməkdaşımız xəbər verir ki, hazırda Qapanlı kəndində vəziyyət normaldır. Atışma dayanıb. Amma gecə saatlarında yenidən silah səsləri eşidilə bilər.

***

Ötən gün müdafiə naziri, general-polkovnik Zakir Həsənov səhər saatlarında vertolyotla Bərdəyə gedib. Nazirin yaxın saatlarda orada brifinq keçirəcəyi haqda xəbərlər verildi. Eyni zamanda müdafiə nazirinin cəbhə xəttinə getdiyi və şəxsi heyətlə görüşəcəyi, həmçinin son günlər baş vermiş döyüşlərdə fərqlənən hərbiçiləri təltif edəcəyi bildirildi.

Ötən gün gecə saatlarında baş qərargah rəisi general Nəcməddin Sadıqov və kəşfiyyat rəisi general-mayor İlqar Mazanovun da döyüş bölgəsinə yollanması ilə bağlı "axar.az" saytının xəbəri yayılıb. Xəbərdə generalın döyüş əməliyyatlarına səhra qərargahından rəhbərlik etdikləri bildirilir. Bundan əlavə, Müdafiə Nazirliyinin digər yüksək rütbəli generalları da cəbhədə olduğu qeyd edilirdi.

***

Cəbhədə baş verən gərginliyin, həmçinin şəhid olan hərbiçilərlə bağlı yerli mətbuatda, xüsusən də internet mediasında yayılan məlumatların bir çoxunun yoxlanılmaması, sonradan təkzib olunan yalan xəbərlər olması ölkə ictimaiyyətinin narahatlığına səbəb olub, sosial şəbəkələrdə mətbuatın ordu ilə bağlı informasiyalara həssas olması çağırışları yayılıb.

Ötən gün Mətbuat Şurası bəyanat yayaraq yerli medianı hərbi xəbərlərlə bağlı həssas olmağa çağırıb. Sitat: "Mətbuat Şurası hazırkı şəraitdə tanınan, ictimai rəyə real təsirə malik KİV-lərə xüsusilə həssas olmağı tövsiyə edir. Qurum hesab edir ki, indiki vaxtda cəmiyyətin obyektiv və operativ informasiyalara ehtiyacı daha böyükdür. Bu ehtiyacın ödənilməsi üçün hər bir jurnalistin işinə məsuliyyətlə və vicdanla yanaşması şərtidir. Daha çox rəsmi dövlət orqanlarımızı istinad olunmalı, əldə edilən digər informasiyalar onlarla dəqiqləşdirilməlidir".

Eyni zamanda qurum yoxlanılmamış, yalan məlumatlar üzərində cəbhə xəbərləri yayan media qurumları barədə ölçü götürülməli və bağlı xəbərdarlıq edib.

Günün içindən

Azərbaycan ordusunun şəhidləri mükafatlandırıldı

Müdafiə naziri və baş qərargah rəisi cəbhə bölgəsinə getdilər, düşmən ordusunun 40 nəfər tiki verməsi xəbəri yayıldı, erməni tərəfi öldürülən daha bir hərbiçisinin adını açıqladı - günün cəbhə xronikası...

Ötən gün daha bir məlumat sosial şəbəkələrdə polisən ön cəbhəyə göndərilməsi ilə bağlı idi. Bu barədə sosial şəbəkə istifadəçilərindən biri yazmışdı. Bildirilir ki, polis əməkdaşları Ağdam cəbhəsinə göndərilir. Sitat: "Polis əməkdaşlarının səfərbərliyi başlanıb. Ağdam istiqamətinə göndərilir. Niyə məhz polis, hələlik məlum deyil".

Qeyd edək ki, bu məlumatı rəsmi mənbələrlə dəqiqləşdirmək mümkün olmadı.

***

Cəbhədə şəhid olan Azərbaycan əsgərləri ilə bağlı ölkə məscidlərində mərasimlər təşkil olunub. Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri Şeyxülislam Allahşükür Paşazadənin göstərişi ilə bu gün paytaxt Bakıda və bölgələrdəki məscidlərdə Vətən uğrunda şəhid olmuş Azərbaycan ordusunun əsgərlərinin xatirələri yad olunub, onların ruhlarına Quran oxunub, ruhları üçün dualar edilib. Bu barədə "Trend"ə QMI-nin mətbuat xidmətindən bildirilib.

"QMI sədri Şeyxülislam A.Paşazadə bütün Azərbaycan xalqına və şəhidlərimizin ailə üzvlərinə dərin hüznə başsağlığı verir, Allahdan Vətənimiz uğrunda şəhid olanlara rəhmət diləyir, torpaqlarımızın azad və ərazi bütövlüyümüzün bərpa olunması üçün dualar edir. Allah Vətənimizi hiyf etsin!", - QMI-nin məlumatında deyilir.

***

Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun 3 av-

qust 2014-cü il tarixli əmrinə əsasən isə döyüşlərdə şəhid olmuş 12 Azərbaycan hərbiçisi ölümündən sonra "Hərbi xidmətdə fərqlənməyə görə" 3-cü dərəcəli medal ilə təltif edilib. Təltif olunan hərbiçilər bunlardır:

1. Gizir Almazov İsə Ziyad oğlu
2. Gizir Əliyev Pərvin Səlahəddin oğlu
3. Kiçik gizir Hüseynov Rəhil Əfsər oğlu
4. Kiçik gizir Əhmədov Elçin Rəsim oğlu
5. MAHHXQ əsgər Quliyev Sənən Qeyrət oğlu
6. MAHHXQ əsgər Əhmədov Qaryağdı Eldar oğlu
7. Əsgər Məmmədov Səftər Əlihüseyn oğlu
8. Əsgər Rəhimov Əli Fətulla oğlu
9. Əsgər Coşqunov Mustafa Əhmədcan oğlu
10. Əsgər Abdulov Hüseyn Etibar oğlu
11. Əsgər İbrahimov Elnur Məhiyyəddin oğlu
12. Əsgər Poladov Vüqar Hidayət oğlu.

Ötən gün Müdafiə Nazirliyi müraciət yayaraq orduya dəstək olan ölkə vətəndaşlarına təşəkkür edib. Nazir Zakir Həsənovun adından yayılan təşəkkürdə qeyd olunur ki, son günlər Müdafiə Nazirliyinin ünvanına keçmiş döyüşçülər, müharibə veteranları, o cümlədən, cəbhəyanı bölgələrdə yaşayan sakinlərdən düşməni məhv edərək torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi məqsədilə Silahlı Qüvvələrimizin şəx-

si heyətinə dəstək olduqlarını ifadə edən çoxsaylı müraciətlər daxil olub.

"Vətəndaşlarımızın bu cür çağırışları şəxsi heyət üçün mənəvi dəyər, orduda gələcəkdə xidmət edəcək gənclər üçün əvəzolunmaz nümunə və Vətən üçün böyük bir şərəfdir. Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov və Silahlı Qüvvələrin şəxsi heyəti vətənpərvərlik çağırışları ilə zəngin bu müraciətlərin şəxsi heyətin döyüş ruhunun, qələbə əzminin və mənəvi-psixoloji hazırlığının artırılmasına müsbət təsir göstərdiyini bildirir və bu təşəbbüsü minnətdarlıqla qarşılayır".

***

Cəbhədə baş verən son hadisələrlə bağlı öz növbəsində Qarabağ Azadlıq Təşkilatı avqustun 3-də öz ofisində təşkilatın idarə heyətinin üzvlərinin və keçmiş Qarabağ döyüşçülərinin iştirakı ilə fəvqəladə toplantı keçirib. Tədbirdə çıxış edən Akif Nağı tədbir haqda məlumat verərək daha sonra çıxış üçün hərbi ekspert Üzeyir Cəfərova söz verib.

Ü.Cəfərov son günlərdə cəbhədə baş verənləri araşdırdığını və bu işdə ordumuzun rəhbərliyinin birbaşa günahının olduğunu bildirib: "Sərhəddə baş verən hadisələrin başında Hikmət Mirzəyev, Zakir Həsənov və Nəcməddin Sadıqov durur. Şəhidlərimizin ölümündə onların birbaşa əlaqəsi var. Bizə məlumatlar gəlir ki, etdikləri səhvləri yumaq üçün orduya əmr veriblər. Nəticədə kortəbii şəkildə əmrə tabe olan xalqın

övlədləri şəhid oldu. 3 gün keçib, hələ ölkə rəhbərliyi başsağlığı verməyib. Bu nə deməkdir? Necə olur ki, 3 gün ərzində otaqda ölənlər Məmmədova anında başsağlığı verilir, amma şəhidlərimizə yox? Bu, onların ruhuna hörmətsizlikdir. Bu hakimiyyət heç vaxt Qarabağı azad etməyəcək, yaxud müharibəyə getməyəcək. Çünki qarşıdan 2014 olimpiya oyunları, 2016 dünya şahmat olimpiadası və 2017 atletika üzrə dünya çempionatı keçiriləcək. Bu yarışlar olan ölkələrdə müharibə ola bilməz".

***

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi (XIN) də təmas xəttində yaranmış gərgin vəziyyətlə bağlı bəyanat yayıb. Bəyanatda qeyd olunur ki, işğalçı Ermənistan ordusu son günlər ərzində Ermənistan-Azərbaycan dövlət sərhədinin və qoşunların təmas xəttinin müxtəlif istiqamətlərində atəşkəs rejimini pozaraq, Azərbaycan ordusunun mövqelərinə bir neçə dəfə basqın ediblər. Sitat: "Ermənistanın silahlı qüvvələrinin kəşfiyyat-təxribat qrupları cəbhə xətti boyunca qoşunların təmas xəttini bir neçə dəfə keçməyə cəhd göstəriblər. Ermənistan tərəfinin bu təxribatçı addımları cəbhə xətti boyunca gərginliyin xeyli artmasına və çox sayda insan tələfatına səbəb olub. Yaranmış bu təhlükəli vəziyyətin bütün məsuliyyəti bu cür təxribatçı addımların atılmasına göstəriş verən rəsmi Yerevanın üzərinə düşür".

“Azərbaycan bilsin ki, bu davada yalnız deyildir”

Yusuf Ziya Arpacık: “Biz savaşı yox, savaş bizi istəyir”

92-ci ildə Qarabağ savaşında Azərbaycana gələn, öncə yni qurulan Milli Orduda, Şıxov batalyonunda, daha sonra isə türk könüllülərinin “Rüzgar” kampında yer alan Yusuf Ziya Arpacık Ermənistan-Azərbaycan cəbhəsində son günlər yaşanan gərginliklə bağlı narahatlığını ifadə edərkən “100 min könüllü ilə Azərbaycanın yanındayım” deyib. Y.Z.Arpacığın Facebook sosial şəbəkəsindəki “Qarabağ müharibəsi başlarsa, yüksək təlim görmüş 100 min könüllü döyüşçü ilə Qafqazda olacağıq! Görüş yerimiz İrəvandır!” mesajı Azərbaycanda geniş müzakirə olunub. Bu mesajı Anadolunun Azərbaycana qardaş dəstəyi kimi qəbul edənlərlə yanaşı, Qarabağ savaşını ilə bağlı beynəlxalq müstəvidə görülən işlərə zərər verə biləcəyi ehtimalını irəli sürənlər də var. Yusuf Ziya Arpacık “Yeni Müsavat”a açıqlamalarında müzakirələrdə səslənən fikirlərə münasibət bildirib.

- Yusuf hoca, yazdığınız mesaj Azərbaycanda savaş yolu ilə Qarabağın azad edilməsini istəyən kəsimə ruh verir. Bir də ortada səsləndirdiyiniz 100 min könüllü rəqəminin gerçəklə ilgisiz olmadığını düşünənlər var. Onlara cavabınız nədir?

- Qarabağ bir yana İrəvan da türk torpağıdır və işğaldan azad edilməlidir. Bunun üçün biz 100 min deyil, 100 minlərlə meydana çıxmağa hazırıq. Bu rəqəmi heç kim xəyal kimi qəbul etməsin. Biz dediyimiz sözün sahibiyik. Qarabağla bağlı, silahla təmin edilməsi, yüksək təlim keçmiş döyüşçülərlə işğala son verilməsi prosesində hər cür dəstək verməyə hazırıq.

- Bu cür açıq fikirlərin ermənilərin beynəlxalq məkanda mövqelərini gücləndirməyə xidmət etdiyini düşünənlər də var. Onlar iddia edir ki, Türkiyədən Qarabağ savaşına könüllülərin gəlməsi ermənilərin türk-müsəlman toplumunun onlara qarşı birləşməsi ilə bağlı yeni kampaniya başlatmalarına səbəb ola bilər.

- Bu gün ortada bir gerçək var - Qarabağ ötən əsrin 90-cı illərində işğal altındadır. Bu işğala son qoymaq üçün diplomatik müstəvidə aparılan səylər heç bir nəticə vermir. Azərbaycanın bir qanış torpağı azad edilməyib, insanlar hələ də vətənsizdir. Danışmalar prosesinin heç bir nəticə verməyəcəyi hər kəsə bəllidir. Qarabağı işğaldan azad etmənin bir yolu var - o da savaş. Azərbaycan illərdir danışıqlar prosesinə görə gücsüz vəziyyətə salınıb, təslimçiliyə məhkum edilib. Torpaqları işğal olunan bir dövlət torpaqlarını işğaldan azad etmək üçün heç bir hərəkət edə bilmir. Ermənilər isə getdikcə mövqelərini gücləndirirlər. Artıq silahların danışıq məzəni zamanıdır.

- Aydınlar ki, Ermənistan Qarabağı Rusiyanın güclü dəstəyi ilə işğal edib. Torpaqları diplomatik yolla azad etməyi daha doğru yol sayanların fikrinə, Azərbaycan savaşına başlasa, Rusiyanın güclü ordusu ilə üz-üzə qalacaq. Sizcə, Rusiya faktoruna görə, hərbi əməliyyatlardan çəkinmək doğru taktikadır?

- Rusiya bu gün öz imperiya siyasətinin acıları içərisindədir. Ukraynaya hərbi müdaxiləyə görə dünya ilə üz-üzə qalıb. Ukraynanı bölmək planları iflas edən Ermənistan öz torpaqları uğrunda real mübarizəyə başlaması üçün ən real imkanlar yaranıb. Zaman bizim zamandır. Onu dəyərləndirmək lazımdır. Türk millətçiləri ayaqdadır. Biz savaş istəmirik, savaş bizi istəyir. Azərbaycan bilsin ki, bu davada yalnız deyildir.

- Yusuf hoca, sizin İraqdakı türkmən elində çalışmalarınız olduğunu da bilirik. Hər gün həyəcanlı xəbərlər alınan bir bölgənin son durumu necədir?

- Kritik dönmə davam etməkdədir. İŞİD terror qruplaşması dinc əhalinin gününü cəhənnəmə çevirib. Biz bu insanların təhlükəsizliyi üçün bacardığımızı edirik. İnsanların savaş bölgəsindən çıxarılmasından tutmuş, onlara humanitar yardım göstərilməsinə qədər, bir çox işlər görməyə çalışırıq. Türkmənlər bizim qardaşımızdır. Bu gün İraq türkmənləri həm diplomatik, həm hərbi, həm humanitar sahədə ciddi dəstəyə ehtiyac duyur. Terrordan baş götürən insanlar çarəsiz səhraya səpələnmiş durumdadır. Bugündən sabaha ümidləri yoxdur. Türkiyə dövlətindən, bütün türk dünyasından umacaqları çoxdur. Ülkü ocaqlarının başladığı humanitar yardım kampaniyası davam edir. Əziz, qeyim, pul, hər cür yardım türkmən qardaşlarımızı çatdırmaq üçün səfərbərlik. Biz onların bəzə uzanan əlini geri çevirməməliyik. Bu bizim qardaşlıq borcumuzdur.

□ Ayyun MURADXANLI

Avqustun 1-də gecə saatlarında Tərtər rayonunda düşmən hücumunu dəf edərkən şəhid olan Tovuz rayon Aşağı Öysüzlü kənd sakini, 1995-ci il təvəllüdü Poladov Vüqar Hidayət oğlunun torpağa tapşırıldığı kənddə 3 mərasimi keçirildiyini xəbər alıb, oraya getdik.

Atası Hidayət kişi budanmış ağac kimi qollarını aşağı salıb oturmuşdu. Başını qaldırıb başsağlığına qarşılıq verdi:

- Vətən sağ olsun! Mən oğlumla fəxr edərəm. O vətən uğrunda qurban gedib. Vətənimiz sağ olsun! Bayrağımız uca olsun!

Jurnalist olduğumuzu bilib aldığı zərbədən söz tutmayan dilini döy-döy, kövrələ-kövrələ, gözü yaşara-yasara Vüqardan danışmağa başladı.

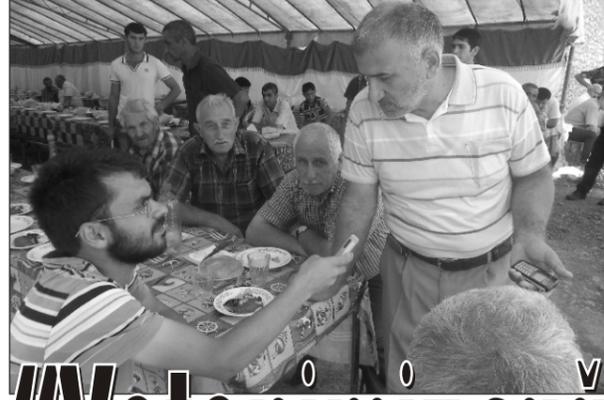
- Vüqar yaxşı oğlan idi. Mərd oğlan idi. Qorxan oğlan deyildi.

O bildirdi ki, Vüqarla rəhmətə getməmişdən yarım saat əvvəl danışmış. Bu dəmdə onlar ailəliklə evdə “Şəfkat tepə” türk serialına baxırmışlar. Ana-oğul sanki halalllaşmış kimi bir xeyli danışmış. Bacısı və qardaşı, Vüqarla zarafat edib ki, burada olsan, sən də baxardın “Şəfkat tepə”yə. O da “Mən indi “Şəfkat tepənin” içindəyəm. Siz orda filmə gördüklərinizi biz burada canlı görürük”, - deyib. Sonra da “Ana, şəhid olsam ağlama” sözlərini əlavə edib.

Və... Vüqar gecə saat 3-4 radələrində çiyindən və qolundan aldığı güllədən dünyasını dəyişərək şəhid olub. Hidayət ata onu da qeyd edib ki, Vüqar əsgərliyə könüllü şəkildə gedib. “Peşə məktəbində oxuyurdu. Könüllü şəkildə ərizə yazdı və hərbiyə getdi.”

Vüqarın əmisi Bayram Poladov da hərbiçisi olub. Qarabağ müharibəsi veteranıdır. Azərbaycan bir çox bölgələrində döyüş keçdiyini deyən Bayram bildirib ki, qardaşı oğlu da onun yolunu gedib.

“Bir qardaşoğlu kimi həmişə isti münasibət göstərmişəm ondan. O mənim - əmisinin yolunu get-

“Vətənimiz sağ olsun!

Bayrağımız uca olsun!”

Şəhid Vüqar Poladovun üç mərasimi keçirildi; atası “Yeni Müsavat”a danışdı; şəhid ölümündən yarım saat əvvəl telefonla anasına “Şəhid olsam, ağlama!”, deyibmiş

di. Onunla fəxr edərəm. Vətən sağ olsun! Başımız sağ olsun!”

Kirvələri Nizami Qədimov onun haqqında xoş sözlər danışmış. Hər kəsin hörmətini tutduğunu, qonum-qonşuda heç kimin sözünü yere salmadığını, böyük-kiçik yanında hörmət qazandığını, camaatın xeyir-şerində əl-ayaq verdiyini bildirib.

O adam bir gün boyunca ac qalardı, ancaq bir böyük, bir ağ-

saqqal nə tapşırırsa sözünü yere salmazdı. Onun ölümünə atası, anası, bacısı, bir qonşusu, yaxın qohumu kimi tək biz heylisəniz, bütün kənd camaatı heylisəniz.”

Mərhumun dostu Azərbaycan silahlı qüvvələrinin ehtiyatda olan giziri İsmayilov İsmayıl da özündən öncə deyilənləri təsdiqləyib. “Qardaş, sənə deyim ki, Vüqar kənddə hamının rəğbətini qazanan oğlan idi.

Çox mərd uşaq idi. Dostlar arasında xüsusi hörmət qazanmışdı. Əsgərlikdən məzuniyyətə gələndə evbəv hər kəsə baş çəkib görüşürdü. Onu kim hara yollayıb deyirdisə “filan şeyi filan elə”, kəlməsiz qaçırdı tapşırılan işin arxasınca. O, ordudan təxris olunacağı təqdirdə polis olacağını vurğulayırdı hər dəfə”, - deyə dostu əlavə edib.

Qardaş-bacısının, gözüyaşlı anasının gözüyaşlı olduğundan onların fikrini ala bilmədik. İn-

sanlarla söhbətimizi yekunlaşdırıb qayıdırdı ki, şəhid əsgərimiz Vüqarın həbi xidmətdə olduğu Tərtər rayon N sayılı hərbi hissəsindən yas mərasimi üçün göndərilən yardım ailəyə çatdırıldı. Ətrafdakı insanlar maraqlandığımızı görüb dünən və mərhumun dəfn olduğu gün də müxtəlif ünvanlardan, müxtəlif rayonların hərbi hissələrini əsgər və zabıt heyəti tərəfindən bu kimi maddi və mənəvi yardım edilib.

Qeyd edək ki, dünən Tovuz rayon Aşağı Öysüzlü kənd sakini, Tərtər rayonunun düşmən gülləsindən müdafiəsi zamanı şəhid olan, 1995-ci il təvəllüdü Poladov Vüqar Hidayət oğlunun torpağa tapşırıldığı kənddə şəhidin üç mərasimi keçirilib.

Yas mərasimində rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri, icra hakimi, hərbiçilər, Tovuz rayon N sayılı hissəsinin komandiri, kənd və rayon sakinləri iştirak ediblər.

□ Hikmət Çarçılı Orhun, Tovuz, Aşağı Öysüzlü kəndi

Azadlıq meydanında aksiyaya baş tutmadı

Təşkilatçını və atasını polis saxladı

Avqustun 3-ü Azadlıq meydanında şəhidlərlə bağlı keçiriləcək aksiyaya təxirə salınıb. “Yeni Müsavat”ın məlumatına görə, son günlər şəhid olan hərbi qulluqçularla bağlı keçiriləcək planlaşdırılan aksiyaya Bakı polisi xüsusi hazırlaşmış. “Facebook” sosial şəbəkəsində aksiyaya ilə bağlı çağırışlar olub. Çağırışda qeyd olunub ki, dərhal səfərbərlik elan edilməli və hökumət bu itkilərə görə cavab verməlidir. Eyni zamanda, ordu müharibəyə tam hazırlıq vəziyyətə gətirilməli, şəhidlərimizin intiqamı alınmaqla yanaşı işğal olunan torpaqlarımız geri qaytarılmalıdır. Sözügedən çağırışa minlərlə insan qoşulsa da, Azadlıq meydanında heç bir aksiyaya gözə dəyməyib.

Qeyd edək ki, “facebook”da həmin çağırışı AXCP Gənclər Komitəsinin üzvü Ruslan Nəsir-

li yaradıb. O “Azadlıq radiosu”na deyib ki, yaratdığı dəvətə görə atası Şamil Nəsirovu polis saxlayıb. Gənc fəalın bildirdiyinə görə, atasını Saatlı polisi saxlayaraq paytaxta - Bakı şəhər Baş Polis İdarəsinə göndərmiş. “Tanımadığım nömrədən mənə zəng gəldi, dedilər ki, atan bizim yanımızdadır, sən də

Bakı Baş Polis İdarəsinə gəl. Onlardan mənə rəsmi bildiriş göndərməli olduqlarını dedim, onu da söylədim ki, hərəkətləri girov saxlamağa bərabərdir. Onlar məni təhqir edib atamı tutacaqları ilə hədələdilər”.

O bildirib ki, cəbhə xəttində baş verən hərbi itkilərə görə emosiyasını cilovlaya bilməyib:

“Bu səbəbdən də ordudakı neqativ hallara, bir neçə gündür cəbhə xəttində baş verən olaylara aydınlıq gətirilməsi, Qarabağ probleminin həlli istiqamətində real addımlar atılmasını tələb edən etiraz aksiyasına çağırış etdim. İndi mənə deyirlər ki, sən bu çağırışı ləğv etməlisən, əks halda həm sən, həm də atan üçün yaxşı olmayacaq”.

Bakı şəhər Baş Polis İdarəsi mətbuat xidmətinin rəhbəri Qalib Rəhimov məsələdən xəbərsiz olduğunu bildirib. Məlumat araşdırandan sonra cavab verəcəyini söyləyib.

Daha sonra Ruslan Nəsirli də Bakı şəhər Baş Polis İdarəsinin əməkdaşları tərəfindən saxlanılıb. Bu barədə AXCP sədrinin müşaviri Məmməd İbrahim məlumat verib: “Ruslan mənim yanımda idi. Atasını saxlamışdılar, onu da Bakı Baş Polis İdarəsinə çağırırdılar. Ruslan vəkil gözləyirdi ki polisə getsin, amma mənim yanımda olanda mülki geyimli bir neçə nəfər yaxınlaşdı onu zorla aparmağa çalışdı. Bu an vəkil gəldi və onlar vəkil Asif Yusifli ilə birlikdə Bakı şəhər Baş Polis İdarəsinə gətdilər”.

□ Fərahim İLQAROĞLU

"Azərbaycanın xarici hərbi yardıma ehtiyacı yoxdur"

Natiq Miri: "Amma Türkiyənin bizə yardım etməsinin qarşısını alan bir əngəl qalmayıb"

Azərbaycan-Ermənistan cəbhə xəttində döyüşlərin yenidən şiddətlənməsi müharibənin yenidən başlanması fikirlərinin yaranmasına səbəb olub. Bu dəfə də Azərbaycanın cəbhədəki itkilərinə ilk reaksiya Türkiyədən gəldi. Türkiyə XİN döyüş cəbhəsində baş verən toqquşmalardan narahatlığını bildirdi və şəhid olan əsgərlər üçün başsağlığı verdi.

Türkiyənin ölkəmizdəki səfiri İsmayıl Alper Coşqun jurnalistlərlə söhbətində baş verənlərin Türkiyə hökumətini narahət etdiyini, artıq xarici işlər naziri Əhməd Davudoğlunun Azərbaycanlı həmkarı Elmar Məmmədovla müzakirələr apardığını bildirdi. Eyni zamanda səfir baş nazir Ərdoganın Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevlə görüşü gözlənilir. Hazırda hadisələrin gedişini çox diqqətlə izləyirik. Daimi sülhün bərpası üçün ciddi addımlar atılmasının vacibliyini düşünürük. Türkiyə olaraq bunu yalnız sözdə deyil, aktiv şəkildə

gerçəkləşdirmək üçün Azərbaycanla həmrəy çalışmaqda davam edəcəyik".

Döyüş əməliyyatlarının bərpa olunacağı təqdirdə indiki vəziyyətdə Türkiyə Azərbaycan hansı yardımları edə bilər? Ankaranın savaşa zamanı Azərbaycanı edəcəyi yardımlar münaqişənin miqyasının böyüməsinə gətirə bilərmi? **Siyasi şərhçi Natiq Miri** deyir ki, indiki şəraitdə Azərbaycan hansısa xarici ölkənin, o cümlədən Türkiyənin hərbi yardımlarına ehtiyac yoxdur. "İndiki şəraitdə Azərbaycanın Türkiyədən hər hansı bir yardım almasına ehtiyac yoxdur. Çünki hiss olunur ki, bu qısa müddətli döyüşlər Qərbi-Rusiya qarşılıqlı münaqişəsinin fonunda Rusiyanın geosiyasi

Natiq Miri

maraqlarına xidmət üçün süni olaraq yaradılıb və davamlı xarakter almayacaq. Əks təqdirdə Avqustun 8-9-da Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin Soçidə görüşü haqda informasiya dövrüyyəyə buraxılmazdır".

Eyni zamanda ekspertin sözlərinə görə, baş verən son qarşıdurmalar Azərbaycan ordusunun döyüş imkanlarının yüksək olduğunu və ermənilə-

rə qalib gəlmək qüdrətini göstərmişdir. "Döyüş əsnasında o da bəlli oldu ki, Ermənistan ordusu Rusiyasız Azərbaycanla savaşa aparmaq iqtidarında deyil. Bu, Ermənistan müdafiə nazirliyinin verdiyi bəyanatda da göründü. Rusiyanın isə Ukrayna cəbhəsi fonunda ikinci bir Qarabağ savaşı girməsi ağlabatan görünür. Çünki belə bir durumda Rusiya strateji müttəfiqi olan Ermənistanın tərəfini tutmaq məcburiyyətində qalacaq ki, bu Rusiya üçün Azərbaycanı bərdəlik itirməsi anlamına gələcək. Başqa tərəfdən, Rusiyanın müdaxiləsi Türkiyənin müdaxiləsinə yol açacaq ki, bu yeni bir regional savaş deməkdir və bunun bəddəli Rusiya üçün çox ağır olar. O ki, qaldı Türkiyənin konkret olaraq Azərbaycana yardımına, artıq bu məsələ də Ukrayna hadisələrindən sonra daha da asanlaşdı. Əgər əvvəllər Azərbaycanın bir NATO ölkəsi olmadığı önə çəkilirdisə, NATO ölkələri olan Polşa və Litvanın Ukrayna ilə hərbi brixada yaratması qərarından sonra artıq bu arqument öz əhəmiyyətini itirdi. Ona görə də savaşa uzunmüddətli olduğu təqdirdə Türkiyənin Azərbaycana bütün sferalarda yardım etməsinin qarşısında heç bir nə siyasi, nə hərbi əngəl qalmadı. Amma bir daha qeyd edim ki, uzunmüddətli savaşa olacağı düşünmək doğru deyil. Bunu nə Rusiya, nə də digər güclər istəyir".

□ KƏNAN

"Müharibə dərhal başlasın!"

QAT-ın ofisində cəbhədəki vəziyyət müzakirə olunub; tədbirdə təşkilat fəalları və keçmiş Qarabağ döyüşçüləri iştirak edəblər

Avqustun 3-də Qarabağ Azadlıq Təşkilatının ofisində təşkilatın idarə heyətinin üzvlərinin və keçmiş Qarabağ döyüşçülərinin iştirakı ilə son günlər cəbhədə baş verən hadisələrlə bağlı fövqəladə toplantı keçirilib. Tədbirdə QAT sədri Akif Nağı, hərbi ekspert Üzeyir Cəfərov, Ağdam hərbi polisinin sabiq rəisi Camal Əhmədov, Qarabağ veteranı Vaqif Əlisoy, təşkilatın ağsaqqalları Yusif Səmədov, Şahmar İbrahimov, Qarabağ alayının keçmiş komandiri Arif Paşa, könüllülər taborunun sabiq komandiri Nureddin Xoca, ehtiyatda olan zabit Tərlan Feyziyev və başqaları iştirak edəblər.

Toplantı Azərbaycan himninin oxunması və ölen şəhidlərimizin ruhunu yad etmə ilə başlayıb. Ardınca çıxış edən QAT sədri Akif Nağı tədbirin mahiyyəti, son günlərdə baş verən proseslərlə bağlı iştirakçılara ətraflı məlumat verdi: "Son günlərdə baş verən hadisələr çox şeyi üzə çıxardı. Azərbaycan cəmiyyətində mübarizə ruhunun ölmədiyi göründü. İnsanların toplaşdığı hər yerdə bu məsələ müzakirə olunur. Biz də QAT olaraq, idarə heyətimizin və keçmiş döyüşçülərin iştirakı ilə fövqəladə tədbir keçirməyi məqsəduşğun saydıq. İlk növbədə bilməliyik ki, biz nə etməliyik? Hesab

edirik ki, müharibə başlaybsa, sona qədər davam etdirilməlidir. Cəmiyyətdən də buna reaksiya gəlməlidir. Hər kəsin daxilində qısa hissi olmalıdır. Hazırda Ukrayna öz ərazi bütövlüyünün müdafiəsinə qalxıb. Niyə biz də qalxmayaq? Bura yığışmaqda məqsəd odur ki, böyük birlik yadaq. Pro-

seslər QAT tərəfindən idarə olunsun. Bizi hər cür xəyanətdə ittiham edirlər. Bunlara baxmayaraq, bu yolumu yolçular olaraq, sona qədər mübarizəmizi davam etdirəcəyik. Başqa bir yolda artıq yoxdur".

Hərbi ekspert Üzeyir Cəfərov bildirib ki, baş verən hadisələrin birbaşa günahkarları Mü-

dadfiə Nazirliyi və hərbi hissənin rəhbərliyi "20 ildən artıqdır ki, bizə torpaqların alınması ilə bağlı vədlər verirlər. Amma bir nəticəsi yoxdur. İnsident onu göstərdi ki, biz hələ müharibə hazır deyilik. XİN hələ indi şəhədlərin 3-ü çıxandan sonra bəyanat verir. Baş verən hadisədə birbaşa Zakir Həsənov, Nəcməddin Sadıqov və Hikmət Hacıyevin günahı var. Onlar xalqdan üzr istəməli və cəzalandırılmalıdır. Ortalığda olan reallıq budur. Artıq bu qədər də olmaz. Xalqın övladları şəhətsizliyin qurbanı olurlar. Bu qədər əsgərin ölməsi az məsələ deyil. Hələ ölkə prezidenti bununla bağlı başsağlığı belə verməyib".

Tədbirdə çıxış edən Qarabağ döyüşçüləri öz təkliflərini irəli sürüblər.

Toplantının sonunda bəyanat qəbul edilib. Bəyanatda aşağıdakı tələblər qoyulub:

Müharibə dərhal başlamalı və torpaqlarımız işğaldan azad olunmalıdır;

Hərbi əməliyyatlarda Qarabağ döyüşçülərinin imkanlarından istifadə edilməlidir;

Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin görüşlərindən bərdəlikə imtina edilməli, ATƏT MİNSK qrupunun vasitəçilik missiyasına son qoyulmalıdır.

□ Cavansir ABBASLI
Fotolar müəllifindir

Dəniz elegiyası...

Hüseyinbala SƏLİMOV

İnsan qəribədir. Quruda təskinlik tapmayanda üzü suya doğru gedirsən. İllah da ki, yuxuda üzü suya doğru getmək aydınlığa getmək kimi yozulur... Bu yaxınlarda fikirləşdim ki, görün, çayların, dənizlərin tək qalan vaxtı olurmu? Ağlıma bir şey gəldi. Uşaqlıqda nənəm deyirdi ki, sakit durun, atanız işdən gəlib, acıqlıdır... Biz də atanız yatan otağın həndəvərinə dolanmazdıq...

Bilmirəm, nədəndir, çayları, dənizləri həmişə qadın timsalında görürəm. Amma mənəm üçün Kür də, Xəzər də həmişə kişi misallı olub. Ona görə də ağlıma gəldi ki, dənizin də tək qaldığı vaxtlar onun hirsli vaxtları olur. O vaxtlar bir-iki adamı çıxmaq şərti ilə hamı çalışır ki, dənizdən uzaq dursun...

Amma bəlkə də dənizin insanlara ən çox narahət, dalğalı-hirsli vaxtında ehtiyacı olur. Belə vaxtlarda boşalmış çimərliklərə getmək və kiçik bir tonqal qalayıb dənizə tamaşa etmək ayrı aləmdir...

Xüsusən də erkən payızda boşalmış çimərliyin və tək qalmış dənizin ayrı hüznü var. Amma bu günlərdə evdə oturma bilmədim, dedim ki, dənizə bir baş çəkdim. İndi deyəcəyim bəlkə çox, olduqca qəribə səslənəcək: mən dənizi isti havada, yayın cırhacırında sevmirəm...

Düşünürəm ki, çimmək üçün hamam da var, dənizlə isə ünsiyyətdə olmaq lazımdır. Məni düzgün başa düşsən, mənə elə gəlir ki, yayın cırhacırında bu ünsiyyət alınır.

Ona görə ki, yayın cırhacırında biz dənizə böyük ləyən kimi baxırıq... Amma dəniz ləyən deyil axı... Yayın cırhacırında dənizin qoynunda olsan belə, o, yadına düşmür: kimi qızmar yayın əlindən canını qurtarmaq üçün başını suya soxur, kimi qaşınmasını azaltmaq üçün günəş vannası qəbul edir, kimi kök qadınlara baxır, kimi də pal-paltarının hayında olur, qorxur ki, telefonunu və yaxud başqa şeyini çirpisdirlər...

Ona görə də çimərliyin ən gur vaxtında da əslində dəniz tənha olur... Elə insan da belə deyilmi? Bəzən üç milyonluq şəhərdə özünü elə tənha hiss edirsən ki! Azacıq kənara çəkilib xudmani bir yer tapanda elə bilirsən ki, lap dünya sənidir! İnsana bəzən çox şey lazım olur. Bir yer axtarırsan ki, heç kim səni narahət etməsin, zəhlətökən sualları, ondan da zəhlətökən "hikmətlər"i ilə beynini yormasın...

Bax, beləcə, oturasan, sakitcə dünyanın gəliş-gedişi haqqında düşünəsən...

Əslində azadlıq da bəlkə də elə budur. Əgər sən özünlə, ya dənizlə tək, baş-başa qala bilirsənsə, heç kim sənə "Buradan dur! O yanda otur!" və yaxud da ki, "Day-day, olar burada oturum?" demirsə, deməli azadsan...

Ona görə də dəniz mənə tək-tənha lazım idi. Amma bilirdim ki, dənizin indi belə vədəsi deyil, yazıq adam əlindən lap zinhara gəlib... Ona görə də durub parka tərəf gəldim. Şəhərimizin ağıllı əksəriyyəti üçün bu axmaqlıqdan başqa şey deyil - adam yayın cırhacırında parka yox, çimərliyə gedər... Amma mən suyun səsi, arabir gözə dəyən seyrək qağayı dəstəsi üçün qəribəmişdim...

Hə, danxmağımın əsl səbəbini demədim axı sizə... Bu günlərdə bir yubileydən verilmiş veridilər. Söz yubileyə çatanda dedi ki, sağ olsun, hökumətimiz ki, biz belə asudə-rahət yaşayırıq...

Bu sözlər mənə tutdu. Düşündüm ki, eçəba, bu ölkəni rahat-asudə hesab etmək olarmı?

Bəlkə də bu adamlar tamam başqa koordinat sistemində yaşayırlar. Əgər mən həmin yubileydə olsaydım deyərdim ki, ağsaqqal, sən belə rahat-asudə yubiley keçirməyin üçün hər gün bizim əsgərlərimiz ölürlər! Sən bunun fərqi sənmi? Sən burada özünə asudə-rahət yubiley keçirirsən, amma bizim oğullarımız hər gün bant qoxuyur, hər gün bir əsgərin ölüm xəbəri gəlir...

Mən həmin yubileyə bunları deyərdim. Amma... Ona görə də bunları dənizə danışmaq üçün parka yollandım... Amma orada bir rus şairinin misraları yadıma düşdü. Onları bizim dilə şeir kimi çevirməkdə acizəm. Amma həmin misralarda deyilirdi ki, Allah neyləsin, onun da oğlunu öldürüblər...

Mən dənizi də belə aciz gördüm. Ona görə ki, biz dənizə tək kırımçı tökmürük, evimizin-əşiyimizin zir-zibilinin axıtmağı, onun üreyini neft-qaz boruları ilə dəlmə-deşik etmirik...

Biz dənizin qızlarını-qağayıları ondan qaçaq salmışıq, onları dənizdən savayı şəhərin hər yerində, xüsusən də zibilliklərdə görmək olar...

Hamısı da nədən ötrüdür? Ondan ötrüdür ki, şişman qocalarımız, məmur-sənətkarlarımız özlərinə rahatca yubiley keçirə bilsinlər... Amma uzaqlarda döyüş gedir və o döyüşlərdə yubiley yaşına çatmamış oğullar ölürlər...

Yeni Qarabağ savaşına hazırıqmi?

Azər RƏSİDOĞLU

Azərbaycan - Ermənistan sərhədində son günlər baş verənlər sırası vətəndaşların "Qarabağ mövzusu"na nə qədər həssaslıqla yanaşdığı bir daha sübuta yetirdi. 20 ildə hakimiyyətin Qarabağı unudurmaq cəhdləri heç bir nəticə verməyib. Son günlərin hadisələri də sübuta yetirdi ki, Azərbaycan insanı üçün Qarabağ müqəddəsdir.

Lakin problemin ciddiliyi soyuqqanlı yaşamanı tələb edir. Bir-sıra suallara emosiyasız cavab vermək son dərəcə vacibdir. Qarabağ cəbhəsində irimiqyaslı savaş başlaya bilərmi? Azərbaycan və Ermənistan hakimiyyətləri yeni müharibədə maraqlıdırmi? Yeni Qarabağ savaşına Qərb və Rusiyanın münasibəti necə olacaq? Savaş başlayarsa, bu, Azərbaycan, Ermənistan, Rusiyaya, Qərbe, bölgəyə nə edir? Bütün bu suallara birmənalı şəkildə cavab tapmasaq Ermənistanla sərhədlərimizdə son günlər baş verənlərin mahiyyətini dərk edə bilməyəcəyik.

Birincisi, öncələr də vurğulanıq ki, yaranmış vəziyyət irimiqyaslı hərbi əməliyyatların başlanmasına imkan vermir. Ən yaxşı halda, söhbət lokal döyüşlərdən gedə bilər. İkincisi, yeni savaşda nə rəsmi Bakı, nə də ki İrəvan maraqlı görünür. Savaş yeni iqtisadi, sosial, siyasi problemlər deməkdir. Yeni riskdir. Yalnız iqtidarın müddətini düşünən heç bir hakimiyyət isə belə riskə getmək istəməz.

Digər tərəfdən, savaşa başlayan istənilən hakimiyyət ölkə daxilində vətəndaş birliliyinə nail olmağa cəhd edir. Milli birlik və vətəndaş sülhü olmadan, yeni savaşa başlamaq məntiqsizdir. Son günlər Azərbaycanda müxalifət fəalları, hüquq müdafiəçilərinin həbsi, tənqidçi medianın susdurulması adı hala çevrilib. Savaşa hazırlaşan hakimiyyət belə bir sərt siyasi kurs seçməzdi. Bu birmənalıdır. Təqibə məruz qalanların daha çox Avropa ilə inteqrasiya tərəfdarları olduğunu nəzərə alsaq, sərhəddə baş verənlərdə Rusiyanın kölgəsini açıq şəkildə görə bilərik.

Proseslərin bu şəkildə inkişaf edəcəyini aylar öncə vurğulamışdır. Bədbin proqnozlar doğrulmağa başlayıb. Proseslərin gələcək inkişafının konturları da artıq cızılmaqdadır. Kənar baxışla görünən budur ki, Kreml Azərbaycanı yeni aralıq savaşa şirnikləndirir və işğal olunmuş torpaqlarımızın azad olunacağına dolayısı ilə yardım edəcəyinə "zəmanət" verir. Bu məsələdə rusların səmimiyyətinə inanmalar unudurlar ki, Ermənistan Rusiyanın forpostudur və Moskvanın istəyi olsa idi, İrəvanı savaşızsız da torpaqları azad etməyə vadar edə bilərdi.

Görünən budur ki, Rusiyaya Qarabağın azad edilməsi deyil, yeni aralıq savaş lazımdır. Aydın məsələdir ki, savaş başlayarsa, ruslar öz tarixi müttəfiqləri olan ermənilərə yardım edəcəklər.

Bu isə yeni torpaq itkisi təhlükəsi yaradır. Ruslar yeni ərazilərimizi işğal edib, ermənilərə təhvil verə bilərlər. Bu ölkədə narazılığın artması ilə sonuclana bilər və nəticədə rəsmi Bakı Kremlin Gömrük İttifaqı layihəsinə razılıq verə bilər.

Qərb də Azərbaycanın savaşa başlamasını arzu etmir. Nəzərə alsaq ki, 2015-ci ildə Bakıda Yay Olimpiya Oyunları keçiriləcək, ehtimal edə bilirik ki, yeni savaş arzu edilən deyil. Nə Bakı bu beynəlxalq tədbirdən imtina etmək niyyətindədir, nə də ki Qərb Azərbaycanı ruslara təhvil verməyə hazırlaşır.

İstisna deyil ki, sərhədlərimizdə gərginlik artacaq.

Lakin söhbət iri miqyaslı savaştan deyil, qısa müddətli döyüşlərdən gedə bilər. Ən yaxşı halda Azərbaycan bir-iki kəndi geri qaytara bilər. Əməliyyatların miqyası genişlənmərsə, sülhə vadar etmək planı da işə düşə bilər. Yaranmış vəziyyətdə Qərb ən optimal yol kimi zərər sülhə nail olmağı nəzərdən keçirə bilər. Azərbaycan-Ermənistan arasında hərbi əməliyyatların yenidən başlaya biləcəyi zərər sülh variantını aktual edir.

Görünən budur ki, dalana dirənən danışıqlar prosesi yenidən canlana bilər. Lakin Cənubi Qafqazla bağlı tərəflərin qarşdakı dövr üçün razılığa gələ bilməsi ehtimalı inandırıcı deyil. Geosiyasi maraqlar müxtəlif olduğundan bunu etmək imkanlı görünür. Supergüclər Azərbaycandan yeni geosiyasi mübarizədə birmənalı seçiminə müəyyən tələb edəcəklər.

Maraqlısı odur ki, xalq diplomatiyası tərəfdarlarını təqib edən Bakı "hərbi marş" oxuyur, lakin eyni zamanda danışıqlara hazır olduğunu nümayiş etdirir. "Danışıqlarda kim aparıcı mövqeyə malik olacaq" sualı da düşündürücüdür. Ukraynadakı acınacaqlı məğlubiyyətindən sonra Rusiya zədələnməmiş imicini sağaltmaqdan ötrü belə bir addım ata bilər.

Proseslər gərginliyə doğru inkişaf edir. Savaşın qarşısının alınması üçün danışıqlar prosesinin bərpa olunacağı vacib görünür. Lakin bu dəfə danışıqlar Azərbaycanın maraqlarına xidmət etməlidir. Ən azı son günlər verdiyimiz şəhidlərin qanı bunu tələb edir. Ən başlıcası isə odur ki, bu vətən hamınıdırsa, yalnız kasıb təbəqənin övladları deyil, eyni zamanda ölkənin sərvətlərini mənimsəyən məmurların harın övladları da döyüşlərdə iştirak etməlidir. Başqa yol yoxdur...

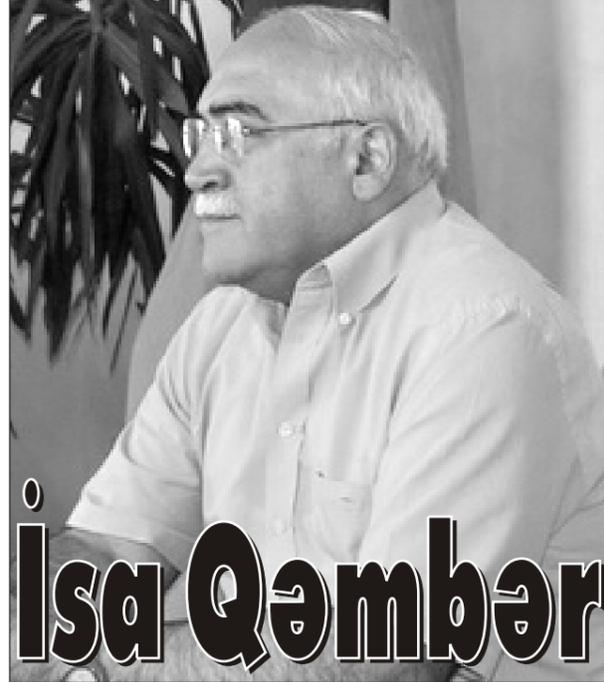
Müsavət Partiyasının başkanı İsa Qəmbər "Yeni Müsavat" qəzetinə eksklüziv müsahibə verib. Həmin müsahibəni təqdim edirik.

- Müsavat Partiyası cəbhə xəttində gedən döyüşlərə necə qiymət verir? Yeni müharibənin anonsu, Rusiyanın erməniləri təhriki ilə bağlı avantürə, yoxsa başqa bir nüans var?

- Müsavat Partiyası cəbhədə gərginlik haqqında ilk xəbərlər gəldiyi andan vəziyyəti diqqətdə saxlayır. Şəhidlər haqqında xəbərlər çox ciddi narahatlıq doğurur. Bir əsgərimizin də həyatı qiymətlidir. Ancaq bu qədər şəhid iri miqyaslı basqından və atəşkəsin faktiki olaraq düşmən tərəfindən bitirilməsindən xəbər verir. Hadisələrin başlanması zamanı Azərbaycanın müdafiə nazirinin məzuniyyətdə olması haqqında təkzib olunmamış informasiya bu hücumun kim tərəfindən başladığını açıq göstərir. Erməni tərəfinin bu hücumlarda hansı məqsədi güdməsi, səbəbləri, təhrikçiləri barədə müxtəlif versiyalar irəli sürülə bilər və sürülməlidir də. Biz bunu təhlil edirik. Amma fakt odur ki, ermənilər müharibənin aktiv fazasına başlayıblar. Onların cavabı verilməlidir. İlham Əliyev sözdə göstərdiyi cəsarəti əməldə də göstərməlidir. Dinc şəraitdə bu qədər itkinin heç bir bəraəti ola bilməz. Bunun da cavabı verilməlidir.

- Müxalifətin belə bir məqamda xalqa və şəhid ailələrinə mesajı nədir? Yaranmış situasiya Azərbaycanı yeni şanslar yaradırmı - hücum keçsin və torpaqların azad edilməsi uğrunda müharibə başlatsın?

- Şəhidlik ən ali məqamdır. Onlara Allahdan rəhmət, ya-

İsa Qəmbər

İqtidara səslandı

Müsavət başkanı hakimiyyətə və cəmiyyətə önəmli mesajlar verdi: "Milli barışıq bərqərar olmalıdır"; "döyüş əməliyyatları başlayarsa, biz də üzərimizə düşəni edəcəyik..."

xınlarına səbir diləyirəm. Şəhid ailəsi də yüksək məqamdadır. Şəhidlərimiz Vətən uğrunda canlarını verib. Onların qanı yerdə qalmamalıdır. Müsavat davamlı olaraq torpaqlarımızın azad olunması üçün hər cür fədakarlığa hazır olduğunu bildirib. Döyüş əməliyyatları başlayarsa, biz də üzərimizə düşəni edəcəyik.

- Baş verən hadisələrdə Azərbaycan iqtidarını və

Müdafiə Nazirliyini necə gördünüz? Hazırkıdırmi?

- İndi hadisələrin bu məqamda təfərrüata getmək istəməzdim. Ancaq informasiya boşluğu, dalbadal itkilər, təəsüf ki, müsbət cavab üçün heç bir əsas vermir. Ölkə başçısı, Ali baş komandan hardadır? Mövqeyi, münasibəti belə məlumdur deyil. İqtidar mediasının reaksiyası tam bir çaşqınlıqdan xəbər verir. Bəs iri miq-

haribəni dayandırmalıdır. Heç olmazsa, ermənilərlə bağladığı atəşkəsi daxili rəqib hesab etdiyi qüvvələrlə də bağlamalıdır. Repressiyalara son qoyulmalıdır. Repressiya qurbanlarını, siyasi, vicdan məhbuslarını dərhal azad etməlidir. Milli barışıq bərqərar olunmalıdır. Başa düşməlidirlər ki, daxilə bu vəziyyət yalnız düşmənin xidmət edir.

□ Musavat.com

"Bu primitiv təxribatı kəskin qınayırıq..."

Leyla Yunusun qızının adından yalan yayıldı; Arif Yunus: "Bu, xüsusi xidmət orqanlarının məhsuludur..."

Sülh və Demokratiya İnstitutunun direktoru, hazırda həbsdə olan Leyla Yunusun və Arif Yunusun qızı Dinara Yunus barədə hakimiyyətə yaxın mənbələrdə və sosial şəbəkədə narazılığa səbəb olacaq xəbərlər yayılıb. Belə ki, Dinara Yunusun sosial şəbəkə olan "V kontakte" vasitəsilə hakimiyyətin ünvanına sərt ifadələr səsləndirildiyi deyilir.

Bildirilir ki, D.Yunus "Anamı həbs elədik, atamı xəstəliyə düçar elədik, indi isə cəbhədə əsgərləriniz ölsün, əclaf. Nifrət edirik hamınıza. Daha böyük bəlalər sizi gözləyir", - kimi ifadələr işlədib.

Lakin D.Yunusun ailəsi və yaxınları bu məlumatı təkzib edir. Yaxınlarının sözlərinə görə, hazırda Amsterdamda təhsil alan Dinara Yunus belə ifadələr işlədə bilməzdi. azadliq.info bildirir ki, onun adından saxta profillər yaradılıb və bu tip məlumatlar yayılıb. Belə məlumatlar yayılması Leyla Yunusun ailəsinə qarşı təxribat məqsədi daşıyır.

L.Yunusun rəfiqəsi, hüquq müdafiəçisi Mirvari Qəhrəmanlı isə bildirir ki, bəzi mətbu orqanları Leyla Yunusun qızı Dinara Yunus adından heç bir etik normaya, ədəbə sığmayan informasiyalar ya-

yıblar: "Utanc, həya nə olduğunu bilməyən kəs! Anası həbsdə, atası xəstə, özü mühacirətdə olan Dinaranın adından belə yalanı yaymaq şəərəfsizlikdir. Heç bilmirsiniz axı sərbah sizin başınıza nə gələ bilər? Mixi mismara döndərən Allah var axı".

O, Dinara Yunusun ona göndərdiyi fikirləri sosial şəbəkədə paylaşmışdır. Bu fikirləri D.Yunus həmçinin öz facebook səhifəsində də paylaşmış və onun adından yazılanlara münasibət bildirmişdir. O bildirib ki, digər sosial şəbəkələrdə, o cümlədən "V kontakte" də onun profili yoxdur və o yalnız facebook-dan istifadə edir: "Əgər kimsə mənim adımdan hər hansı informasiya yayırsa, bu əsl təxribat və dezinformasiyadır. Mən və valideynlərim həmişə Azərbaycanı sevmişik və onun ərazi bütövlüyünə dəyər vermişik. Eyni zamanda

bildirim ki, heç vaxt heç kimə müsahibə verməmişəm. Lazım bildiyim hər şeyi burda yazıram".

L.Yunusun əri Arif Yunus da sosial şəbəkələrdə qızına qarşı aparılan böhtan xarakterli statusu qınayıb. O, facebook-da bəyanat yayaraq bildirib: "Avqustun 2-də mən, demək olar ki, bütün günü heç kimlə əlaqə yarada bilməmişəm. Həyat yoldaşıma dərman və pəhriz yeməkləri aparmışdım, daha sonra polis şöbəsinə də oldum. Yalnız axşam xəbərləri oxudum və bizim xüsusi xidmət orqanlarının ailəmizə qarşı dəhşətli təxribatından

xəbər tutdum. Onlar "V kontakte" sosial şəbəkəsində hazırda Hollandiyada yaşayan qızım Dinara Yunusovanın adına səhifə açılıb və onun adından iftira xarakterli materiallar yayılıb. Bu məlumatların ona heç bir aidiyyəti yoxdur, hətta bundan xəbəri də olmayıb. Rəsmən bəyan edirəm ki, bu qondarma səhifədə yayılan məlumatların hamısı Azərbaycanın xüsusi xidmət orqanlarının məhsulu və onların təxribatı, nə mənə, nə də qızıma aidiyyəti olmayan şüurlu dezinformasiyadır. Bu primitiv təxribatı kəskin qınayırıq".

□ RÖYA

Erməni qüvvələrinin cəbhədə Azərbaycan ordusuna qarşı təcridatı və bunun nəticəsində şiddətli döyüşlərin baş verməsi ölkə gündəminin əsas hadisəsinə çevrilib.

Tərtər rayonunun sabiq icra başçısı, sabiq batalyon komandiri Sərdar Həmidov "Yeni Müsavat"ın əməkdaşı ilə söhbətində Tərtərin döyüş baş verən ərazilərində 21 il əvvəl də analoji hadisələrin olduğunu bildirib. S.Həmidov həmin vaxt onun rəhbərliyi altında keçirilən əməliyyat nəticəsində ermənilərin hücum-diversiya əməliyyatının qarşısının alındığını və düşməne ağır zərbə vurulduğunu dedi. Keçmiş komandir dedi ki, hazırda orduya rəhbərlik edən bir çox general məhz bu hadisələrin şahidi olublar. Sərdar bəy əvvəlcə 1993-cü ildə olan o hadisəni xatırladı.

"1993-cü ilin noyabr-dekabr aylarında, eləcə də 1994-cü ilin fevral ayında ermənilər Ağdamın axırını kəndləri Suma Güllüçə, Qərvənd, Cəmili və ən böyük kəndlərdən biri olan Şotlanlı işğal edəndən sonra Şotlanlı ilə Tərtər rayonunun Qapanlı kəndinin arasında Karmiravan - Qırmızıqənd ərazisindən hücum keçirdilər. Karmiravan kəndini bizim Tərtərdəki hərbi briqada ermənilərdən təmizləmişdi və mən kəndin əsl adını bərpa edərək Qırmızıqənd qoydum. 1993-cü ildə ermənilər həmin Şotlanlı və Qırmızıqənd istiqamətindən Qapanlıya hücum etdilər. Həmin vaxt mənə Bakıya çağırışdılar. Yolda - Yevlaxa çatmamış məşinə olan rabitə vasitəsi ilə mənə xəbər verdilər ki, ermənilər Qırmızıqəndə girib. Təcili geri qayıtdım, Tərtərdən Qapanlıya, Qırmızıqəndə gedən yolda taxıl anbarı vardı. Taxıl anbarına getdim və içəri girdim ki, polis, hərbiçilər taxıl anbarına dolublar. Onları oradan çıxardım və bərabər Qazyan kəndinə, oradan da Qapanlıya qayıtdım. Yevlaxdan qayıdanda Nəcməddin Sadıqov və Vasili Vasyakla Qapanlının Tərtərə yaxın hissəsində evdə görüşdük. Onlara orda oturmalarını tapşırıb özüm ön mövqeyə getdim. Əsgərlər də bizi görüb ürkəndilər. Oradan Nəcməddin Sadıqovla danışdım. Həmin əməliyyat zamanı nəinki Qırmızıqəndi azad etdik, eləcə də erməniləri Şotlanlıdan da çıxardıq. Bir sutka Şotlanlıda oldum və olduğum dövrdə mənə sui-qəsd də etdilər. Yemək gətirmişdilər, əlimi çörəyə uzadanda snayper gülləsi saçımın tüklərinə toxunaraq pəncərəyə dəydi. Ondən sonra Tərtərə qayıtdım. 1994-cü ildə işdən çıxan vaxt Qırmızıqənd bizdə idi, Şotlanlı isə demək olar ki, boş idi".

Sərdar Həmidovun sözlərinə görə, bu istiqamətin cəbhə üçün xüsusi əhəmiyyəti olduğu üçün Müdafiə Nazirliyinin Baş Qərargahı bu cür vəziyyətlərə hazır olmalıdır: "Tərtərdə yerləşən hərbi birləşmələr, eləcə də Baş Qərargah rəisi Nəcməddin Sadıqov başa düşməlidir ki, Qırmızıqənd istiqamətində ermənilərin daha çox hədəfində olub və burada mövqelərimiz güclü olmalıdır. Ancaq təəssüf ki, orda hazırkı yetərli olmayıb və ermənilər də o vəziyyətdən istifadə edərək mövqelərimizə hücum nazirlər işlərindəki qüurlara görə işdən azad edilsələr də, bu müddətdə Baş Qərargah rəisi Nəcməddin Sadıqovla tozluq yetərli olmayıb və ermənilər də o vəziyyətdən istifadə edərək mövqelərimizə hücum olublar... Gəncədə Sadıqovun oğlunun adına "Hüseyn" mağazalar şəbəkəsi var.

MN-də işləyən generalların bir çoxunun bioqrafiyasındakı igidlərin Tərtərdə baş verdiyi qeyd olunub. Niyə başqa böl-

gələrdə deyil, məhz Tərtərdə olub? Çünki orda mənim də xidmətlərim olub. Ancaq mən xidmətimə görə layiq olduğum haqqımı ala bilmirəm. Mən Tərtər cəbhəsində Nəcməddin Sadıqovdan heç bir kömək görməmişəm. İndi bilirsiniz, hərbi təhsili olmayan Sərdar Həmidov Tərtər cəbhəsində hansı əziyyətləri çəkib?"

Sərdar Həmidov onu da dedi ki, N.Sadıqovun əvvəlki fəaliyyətləri barədə məlumatlıdır: "1990-cı ilin yanvarında rus ordusunun general-leytenantı Tyaqunov Azərbaycana hərbi komendant təyin olunub. Rus ordusundan olan zabitlər rayonlarda komendant idi. Nəcməddin Sadıqov da Göygöldə Xanlar rayonunun hərbi komendantı idi. O, rus ordusundan qalan zabitlərin demək olar ki, hamısını müharibədən sonra sıxışdıraraq Azərbaycandan qovdu. Artilleriya zabiti vardı, Kamarov Viktor Vasileyviç. Müharibə qurtaran kimi Sadıqov onu ordudan uzaqlaşdırdı. Yalnız Vasyak Vasileyvi saxladı, o da xəritəni yaxşı bildiyi üçün. Çünki Nəcməddin xəritələrdən çox zəifdir. Prezident çağıranda Vasyak ona məsləhət verir. 1992-ci ilin qışında Sadıqovun yanına Leyla Yunus gəlmişdi. Gəlib birlikdə meşələri gəzirdilər, indi soruşaram, onlar nə gəzirdilər? Bu gün Leyla haqda deyilən ittihamlar hələ AXC hakimiyyətindən əvvəl də vardı. Həmin o qış günlərində, qarışıq zamanlarda nə üçün cəbhəyə gəlmişdi?"

Sabiq batalyon komandiri dedi ki, prezident İlham Əliyevin ölkəni bu bələdan qurtaracağına inanır: "Mən inanıram ki, Ali Baş Komandan çıxış yolu axtarır. Yeni nazir Zakir Həsənova və prezident İlham Əliyevə müvəffəqiyyətlər arzu edirəm. Allahın ona yardımçı olmasını istəyirəm ki, milləti erməni bəlasından qurtarsın".

□ KƏNAN

"Baş verənlərə görə baş qərargah rəisi Nəcməddin Sadıqov birbaşa məsuliyyət daşıyır"

Sabiq batalyon komandiri Sərdar Həmidov: "Bu, düşmən hücumundan daha çox ermənilərin terror aksiyasıdır"

"Nəcməddin Sadıqovun Cəbrayıldan olan Xalid Əsədov adlı qeyri-rəsmi müavini var. Türkiyəyə hərbi təyyarələrlə brilyant daşıyır"

ediblər. Bu düşmən hücumundan daha çox ermənilərin terror aksiyasıdır. Görünür ki, bu hücumu erməni muzdlular və rus ordusu birgə həyata keçiriblər".

S.Həmidovun fikrincə, son hadisələrdə itkilərimizin çox olmasının əsas məsuliyyəti ordu komandanlarının, xüsusən də Baş Qərargah rəisinin üzərindədir: "1993-cü ildə Tərtər briqadasının komandiri olan Nəcməddin Sadıqov 1994-cü ildən sonra Baş Qərargah rəisi təyin edildi. Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev Ali Baş Komandan kimi Nəcməddin Sadıqovu çağırıb bu hadisələr haqda soruşmalıdır. Mən bildiyimə görə, Baş Qərargah rəisi nazirə 5-6 dəfə məruzə edib ki, mövqelər möhkəmdir. Həm də ölkə prezidentinə bu cür məlumat verib, deməli, yalan danışmış. Ötən 20 ildə Müdafiə Nazirliyində bir neçə nazir vəzifədən çıxarılıb. Ancaq nədənsə,

ləyir? Nə qədər mötəbər adamdır? Əgər onun ayağına 1992-1993 illərdə baş verən igidlər yazılırsa, onun böyük hissəsi Sərdar Həmidovundur".

Keçmiş batalyon komandirinin sözlərinə görə, hazırkı Baş Qərargah rəisi daha çox Bakıda biznes fəaliyyəti ilə məşğuldur: "Nəcməddin Sadıqovun Cəbrayıldan olan Xalid Əsədov adlı qeyri-rəsmi müavini var. Türkiyəyə hərbi təyyarələrlə brilliant daşıyır. Eləcə də daha bir qeyri-rəsmi köməkçisi Emin Eminbəyliydir. Emin o zaman da Tərtərə gəlirdi. İndi Bakıda bina tikir. Müdafiə Nazirliyinin qarşısındakı 16 mərtəbəli binanı Xalid özəlləşdirib. 1993-cü ildə onu cəbhədə yaralanan əsgərlərə kömək etmək üçün buyurdurdu. Mən o zaman Sadıqovla Dərbəndə gedib məscid tikintisi üçün o 1 milyon pul vermişəm. Amma indi bunlar böyük biznesmen

Şəhidlərin savaşa apardığı xalq

Zabil MÜQABİLOĞLU
zabil525@yahoo.com

Azərbaycan xalqı haqda pessimist düşüncələrin yanlış fikirdə olduğu bir daha ortaya çıxdı. Hər zaman bu fikirdə olmusam, indi də bu fikirdəyəm ki, Azərbaycan xalqı qəhrəman xalqdır. Son olaraq bu xalq cəbhədə on beş şəhid verdi. Vətənimizin, xalqımızın, dövlətimizin başı sağ olsun.

Bundan əvvəl də şəhidlərimiz olub, onların da ruhu şad olsun. Ermənilərlə son döyüşlər bir gerçəyi üzə çıxardı. Topxana meşəsində ağacların qırılması ilə etirazla başlayan milyonların kükrəməsi ilə nəticələnən vəziyyət hə an yarana bilər. Bu xalq öz taleyini, dövlətini, torpağını qorumağa hazırdır. Bu günlər ərzində gördüyümüz, söhbətləşdiyimiz, danışdığımız adamların birinci sualı, sözü cəbhədəki vəziyyətlə, şəhidlərimizlə bağlı oldu. Hər kəs də Azərbaycanın şəhidlərimizə görə qisas almalı, buna cavab verməli və müharibəyə başlamalı olduğunu deyir. Qürurverci haldı, millət ayaqdadı, torpaqlarının itirilməsi ilə barışmayıb, övladlarının şəhid olmasına biganə yanaşmır, millət olaraq bir qisasçılıq ruhu var.

Həm də xalq bu ruhu dövlətdən, onun rəhbərliyindən gözləyir. Dövlətin rəhbərinin kim olmasından asılı olmayaraq, iqtidarlı-müxalifətli hər kəs bu üzücü xəbərlərdən sonra ən azından bir təsəlli xəbəri gözləyir. Bu da bilirsiz nədir? Cəbhədəki uğurlu əməliyyatlar. Düşməne layiqli cavab. Bunu etmək lazımdır. Xalq bunu gözləyir, bunu istəyir.

Cəbhədən gələn adi bir uğurlu xəbəri xalqı ruhlandırır. Azərbaycan ordusunun hansısa bir uğurlu əməliyyatı haqda xəbər xalqa ruh, torpaqlarımızın azad olunacağı haqda bir inam verir. Dünən gün ərzində belə xəbərlər yayıldıqca, insanlarımızın danışığında, baxışında bir dəyişiklik var idi. Avqustun 1-də gələn zənglər, dostların, tanışların səsi də cəbhədən gələn qara xəbər kimi qara idisə, avqustun 2-də Azərbaycan ordusunun cəbhədə uğurlu hərbi əməliyyatlar keçirməsi xəbəri xalqı xeyli ruhlandırmışdı.

İtkilərimiz böyük olsa da, təmasda olduğumuz bütün insanlarımız savaşı davam etdirilməsini, daha da böyüdülməsini, bütün xalqın bu prosesə cəlb olunmasını istəyir. Bunu siyasətçi də, müəllim də, həkim də, sürücü də, alverçi də istəyir. Bəziləri hər nə qədər desə də ki, xalq yatıb, bu yalandı. Xalq oyaqdı, torpağının, dövlətinin azadlığının qorunmasının fərqindədir. Qarabağı da, torpağını da hər şeydən çox istəyir.

Təkcə bir statistika verim. Avqustun 2-də "Yeni Müsavat"ın Musavat.com saytına unikal giriş sayı 105 mini keçmişdi. Yazıların oxunma sayına baxanda görünürdü ki, ən çox oxunan xəbərlər cəbhədən gələn xəbərlərdir.

Son günlərin hadisələri göstərir ki, Azərbaycanın inkişafı, bütövlüklü, torpaqlarını işğaldan azad etməsi, ermənilərə və onun arxasında olan qüvvələrə dərs verməsi xalqla bütünlükdən keçir. Elə xalqın da hakimiyyətdən gözləntisi budur. Bu ölkədə ən böyük LAZIM xalqdır.

Heç olmasa ölkəmiz, torpaqlarımızın azadlığı, şəhidlərimiz üçün xalqla bütünləşmək lazımdır.

Xalq isə gördü ki, onun haqda pessimist olmağa dəyməz, öz ölkəsinə, torpaqlarına sahib çıxmaq gücündədir. Sadəcə bir ruh lazımdır. Təki bu ruh cəbhədən gələn əsgər ölümləri xəbərinə köklənməsin.

Cəbhədən şad xəbərlər eşitmək ümidi ilə.

Şezlonqdan cəbhəyə

Zamin HACI
zaminhaci@gmail.com

Məncə, son atışmalarda ən böyük ziyan qəhrəman müdafiə nazirimizə dəydi, çünki mən oxudum ki, hörmətli Zakir müəllim Bodrumda istirahətini yarımçıq qoyaraq vətənə dönməyə məcbur olmuşdur.

Burada axmaq adamlar sual verə bilər ki, nə üçün sayın paşamız Türkiyə Cümhuriyyətinə tətillərinə getməmişdir, bəyəm o Türkiyənin genel kurmay başqanıdır?

Doğrudan da ilk baxışdan məntiqli sual kimi görünür. Azərbaycanı müdafiə edərsən, gərək zəhmət çəkib burda da dincələsən. Əks halda zəhmətkeşlərdə sarsaq, narahat, dövlətçiliyə zidd düşüncələr yaranar ki, nazir müdafiə elədiyi ərazi sandan arxayın deyil, qorxur. Ancaq təbii belə yanaşma düzgün olmaz. Corc Vaşinqton demişkən, Türkiyə və Azərbaycan bir millət iki dövlətdir, bunların harasında olmağın böyük fərqi yoxdur. Bizim üçün Bodrumla Nabran, İstanbulla Sumqayıt, Kürdəmirle Giresun eyni məkandır. Rəhmətlik bəyin oxuduğu "Sakarya" şeiri yadıma düşdü, xeyli kövrəldim. Allah düşmənin belasını versin!

Dediyim kimi, ən pis travmanı Zakir müəllim aldı, çünki şezlonqdan durub birbaşa tanka minmək çox çətindir. Gərək arada "Mercedes" keçid dövrü də olsun. Olmadısa heç zad. Mən şanlı ordu rəhbərliyimizə bu diskomfortu yaşatdıqları üçün başda ermənilər olmaqla bütün xarici, daxili düşmənlərimizi, qara, sarı, qırmızı, yaşıl, göy qüvvələri qınayıram.

Ortada başqa bir-iki texniki xırdalıklar da var. Məsələn, vaxtilə camaat deyirdi ki, nə yaxşı yapistlər hakimiyyətə gəldi, yoxsa gündə uşaqlarımız Qarabağda ölürdü. İndi də uşaqlar ölür, hətta Biləsuvarın Nərimankənd kəndinə bir gündə 2 əsgərin meyiti gətirilir, ancaq heç kimə sual eləməyə də imkan verilmir ki, 21 illik hakimiyyətinin mənası nə idi? Ölmək idisə, elə o vaxt ölərdik.

Hay-küy, qaraqışqırq olanda sual verməyin mənası yoxdur. Neft pulları hələlik imkan verir hər cür dezo yaysan, baş qatasan, urapatriotizm şouları göstərsən. Düzü, bu sözün dilimizdə qarşılığı nədir bilmirəm, ancaq "tırka" sözü uca xalqımıza çox yanaşır. (Ola bilsin bu bizim türk soyumuzla bağlı sözdür, "türk-türkə-tırka" şəklində tarixin dərinliklərindən süzülüb gəlmişdir). Tırkaya yaxşı gedirik, sonra aylarda gec olur. Hətta bu mövzuda ermənilərin məsələsi də var: "Müsəlmanın sonrakı ağılı kaş bizdə olaydı".

Cəbhə xətti üzərində hərbi təyyarələrimizin uçuşları, "ermənilərin öz meyitlərini sürüyə-sürüyə aparması" (MN mətbuat xidmətindən Vaqif müəllimin məlumatıdır), canlı klassik müğənnimiz Üzeyir Mehdizadənin Qəbələdə toyda oxumaqdan imtina edib cəbhə xəttinə getməsi də çox dəyərli hərəkətlərdir, düşməni susdurmağa yönəlmişdir. Vallah, kosmosdan gizli deyil, sizdən niyə gizli olsun, Üzeyir müəllimin bir mahnısı var, "Salam aşkım necəsən", onu eşidəndə mən az qalırım qalaktikadan baş götürürəm qaçım, indi görün mənün düşmənlərimiz nə vəziyyətə düşürlər. Arzu edərdik başqa canlı klassiklərimiz: Pişik Günel, Eşşək Mədət, Madonna İsrail, Şlyager Faiq, Onluq Mədinə (bu həmişə top-10-da öz qaynar hitləri ilə yerləşir, ləqəbi belə qazanıb) və başqaları da Üzeyir Mehdizadənin hərəkətindən nəticə çıxartırlar, cəbhə xəttinə doğru hərəkət edən zirehli texnikalarımızın sırasına qoşulurlar.

Gərginlik isə təbii, yenə soyuyacaq, prezidentlər Soçidə rus prezidentin rəhbərliyi altında görüşəcəklər, Madrid prinsiplərinin Moskva variantının Cəlilabad tezislərinin Paris paraqraflarını Praqa lüstrü, üzr istəyirəm, illüstrasiyası üzərində danışıqların növbəti mərhələsi müzakirə ediləcəkdir. Hər yay bizim əbədi, daimi, dönməz cəbhə xəttində belə hadisələr təkrarlanır, kasıb uşaqlar ölürlər. Yenə qeyd edirəm, kasıb və yetimlərin uşaqları ölməlidir, bu, təbii hadisədir, ancaq nazirin Bodrumdan qayıtmağa məcbur olması sensasion bir şeydir. Ordumuz çalışmalıdır ki, gələn yay atəşkəs Zakir müəllim Bodrumdan qayıdandan sonra pozulsun.

"10 avqustdan sonra ya Türkiyə demokratiya yolunda irəliləyəcək, ölkədən kənarda ki etibarını yenidən qazanacaq, ya da ölkənin sıxıntılı günləri davam edəcək". Bu sözləri prezident seçkilərinə 1 həftə qalmış Türkiyə müxalifətinin vahid namizədi professor Ekmeleddin İhsanoğlu İstanbulda tərəfdarlar ilə görüşündə deyib.

Müxalifətin "çatı adayı" bildirib ki, ölkənin demək olar bütün müxalifət partiyalarının dəstəklədiyi namizəd olaraq seçkini qazanacağına əmindir: "Türkiyənin problemləri Çankayada hirs və hikkə ilə deyil, dövlət və millətin maraqları nəzərə alınmaqla çözülməlidir. Bu seçim çox fərqlidir. Millət türk gəmisinin kapitanını seçir. Seçiləcək insan həm yaxşı kapitan olmalı, həm də suları yaxşı tanımalıdır. Türkiyə gəmisinin lal sularda dayanması yox, dalğalı suları yararaq irəliyə getməsi lazımdır".

Professor İhsanoğlu Türkiyədə milli gəlirlərin vətəndaşlar arasında bərabər bölüşdürülməsinə də diqqət çəkib: "İllərdir Türkiyə iqtisadiyyatı böyümür. Milli gəlirlərimiz 4-5 il öncə olduğu kimi qalır. Bu gedişlə 2023-cü ildə dünyanın 10 ən böyük iqtisadiyyatı olmaq hədəfimizə çatma bilmərik. Türkiyədə inkişafı ləngidən səbəblərdən biri də milli gəlirin vətəndaşlar arasında düzgün bölüşdürülməməsidir. Ortadakı "gombul pişiklər" ciyərin iri parçasını öz qabaqlarına çəkir. Bu ədalətsizliyin qarşısını almaq hamımızın vəzifəsidir".

Avqustun 3-də TRT-nin MHP sədri Bahçelinin çıxışını yarımçıq kəsməsi böyük ehtimalla müxalifət ilə kanal arasında yeni dartsma mövzusu çəkiləcək. Devlet Bahçelinin vətəndaşlarla görüşündən gedən canlı yayında kanal çıxışı yarımçıq dayandırılıb. Türkiyə namizədlərinin seçkidə bərabər rəqabət imkanlarının olmamasından danışan MHP lideri Devlet Bahçeli medianı azad olmaq prinsiplərini ayaqlar altına ataraq AKP-nin dirijor çubuğu üzrə hərəkət etməkdə suçlayıb: "TRT bütün imkanlarını AKP namizədi üçün səfərbər edib. Kanal təbliğat kampaniyası boyu Ərdoğan 550 saat, İhsanoğluna 7 saat, digər namizədə 4 saat ayırıb. Bu kanal millətdir, milli maraqlara xidmət etməlidir. Ancaq görünür ki, TRT aylardır xalqın imkanlarını bir nəfərin xeyrinə istifadə edir". Bu sözlərdən sonra kanal canlı yayımı dayandırılıb və reklam çarxından sonra efirə başqa proqram verilib.

Türkiyədə seçkilərə bir həftə qaldı

Ekmeleddin İhsanoğlu ciyərin böyük parçasını yeyən "gombul pişiklər"dən danışdı; TRT-nin MHP lideri Bahçelinin çıxışını yarımçıq kəsməsi müxalifətin təpkinsinə səbəb oldu

Yaşanan durum həm MHP-lilərin, həm də ana müxalifət partiyası təmsilçilərinin etirazına səbəb olub. Müxalifətçilər yaşanan olayı Türkiyədə söz azadlığına kobud basqı kimi qiymətləndirib.

AKP-nin seçki günü ya-

AKP bu arada yeni baş nazirlik binasındakı düzen üzərində də fikirləşir. Yaxın günlərdə baş nazirlik tikintisi başa çatacaq binaya köçəcəkdir. Bununla bağlı hazırlıqlar artıq başlanıb. Əgər baş nazir Rəcəb Tayyib Ərdoğan prezident seçilsə, onun in-

zadə qalib gələrsə, qarşıdakı dönmə Ərdoğan yeni binada keçirəcək. AKP-dən verilən açıqlamada deyilir ki, avqustun 28-də yeni baş nazirlik binasının istifadəyə açılması gözlənilir. AKP dahlizlərində binanı "prezident Ərdoğanın" açmağa hazırlaşdığı haqqında söhbətlər doluşur.

Hələlik baş nazirlik binasının çalışanları 12 illik baş nazirliyi dönməndə Ərdoğan hədiyyə edilən əşyaların - mükafatların, xatirə hədiyyələrin toplanması, daşınması üçün qablaşdırılması ilə məşğuldur.

□ **Aygün MURADXANLI**

Ərdoğanın əşyalarını yığışdırırlar - ya yeni baş nazirliyin binasına, ya Çankayaya

xınlaşdıqca rəqiblərinə qarşı başladığı kampaniya daha da genişləndirilib. Milliyet.com yazır ki, AKP-Camaat dartsması polis və əmniyyət güclərindən sonra gömrük və ticarət sistemində də keçib. Bazar günü hökumət Gömrük Nazirliyində ciddi yerdəyişmələr edib, indiyə qədər strateji postları tutan şəxslərin bir çoxunun vəzifəsi aşağı endirilib. Gömrükləri Mühafizə Xidmətinin rəhbəri Ali Gülşen, Gömrüklər Mühafizə Xidmətinin Narkotik maddə qaçaqmalçılığı bölməsinin başqanı Nihat Özay və digər vəzifəli şəxslər bundan sonra nazirliyin baş müfəttişliyində çalışacaqlar. Onların yerinə təyin olunan şəxslər isə AKP-yə yaxınlıqları ilə tanınır. Media yazır ki, iqtidarının belə bir addım atmasının səbəbi seçkiyə yaxın dekabr və fevral aylarındakı kimi "sürprizləri" önləmək üçündür. Yada salaq ki, həmin dönmə gömrük xidmətində çalışan camaat üzvləri iqtidara yönəlik əməliyyatlar keçirmiş, onlardan bəzilərinin qarşısı alınmışdı.

diki baş nazirlik binasındakı əşyaları Çankaya Köşkünə daşınacaq.

Seçkidə müxalifət nami-

İŞİD neft ələ keçirdiyi neft quyularından hər gün 3 milyon dollar gəlir götürür

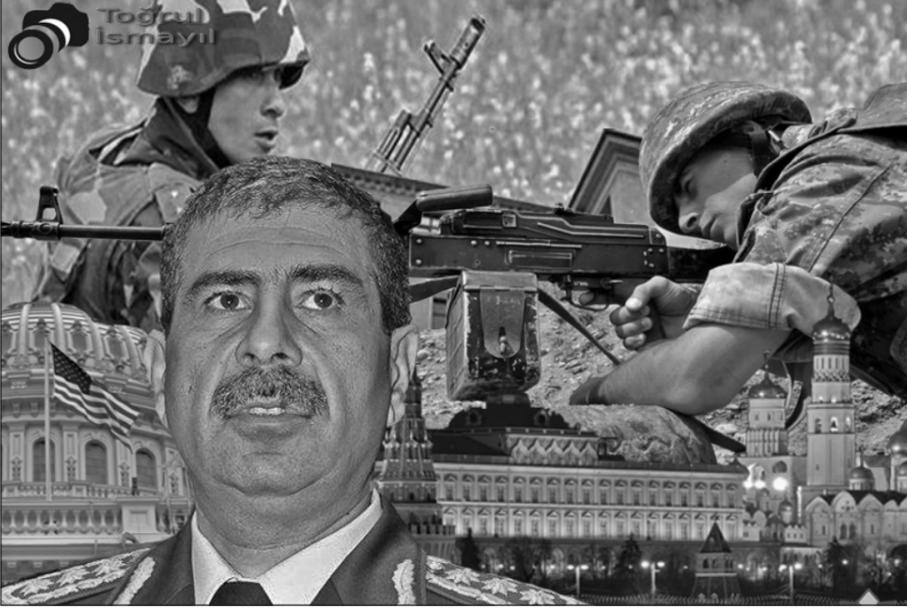
"İraq-Şam İslam Dövləti" (İŞİD) terror qruplaşması ələ keçirdiyi neft yataqlarından hər gün orta hesabla 3 milyon dollar gəlir əldə edir. APA-nın "RIA Novosti"yə istinadən verdiyi xəbərə görə, bu barədə ABC News telekanalına müsahibəsində Dubayda fəaliyyət göstərən INIGMA analitik mərkəzinin tədqiqat layihələrinin rəhbəri, enerji məsələləri üzrə tanınmış ekspert Robin Mills bildirib.

Onun sözlərinə görə, bir müddət əvvəl yayılan açıqlamada bildirilmişdi ki, İŞİD neftin satışından hər gün 1 milyon gəlir əldə edir. R.Milsin sözlərinə görə, bu məbləğə yalnız İraq ərazisindəki neft yataqlarından əldə olunan gəlirlər daxildir.

"Qeyd olunan məbləğə hörgütün Suriya ərazisindəki neft yataqlarından əldə etdiyi gəlirləri də əlavə edildikdə, terror qruplaşmasının gündəlik ümumi gəlirləri 3 milyon dollar təşkil edir", - deyə ekspert vurğulayıb.

Cəbhə xəttində "rus izi"

1994-cü ilin may atəşkəsinədən sonra bütün cəbhə xətti boyu vəziyyətin bunca geniş miqyaslı və amansız xarakterli kəskinləşməsi olmamışdı. Bu da öz növbəsində yeni Qarabağ müharibəsinin başlanmasının mümkünlüyü haqda danışmağa əsaslar yaradır.

Son bir neçə gündə gedən döyüşlərlə bağlı hər iki tərəfdən çoxlu sayda həlak olanlar və yaralananlar, vurulan hərbi texnika, habelə qoşunların yerdəyişməsi və aviasiya uçuşları ilə ilgili ziddiyyətli rəqəmlər səslənir. Erməni tərəfi israrla öz itkilərinin və yaralıların sayını gizlədir. Ancaq Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin məlumatlarına, bəzi başqa informasiyalara əsasən demək olar ki, düşmənin bu müddətdə daha böyük itkilərə məruz qalıb.

Cəbhədəki situasiyanın ciddiliyini həm də müdafiə naziri Zakir Həsənovun Türkiyədə öz məzuniyyətini yarımçıq qoyaraq tələsik Azərbaycana qayıtması və birbaşa döyüş əməliyyatları bölgəsinə gətməsi, orada təcili hərbi şura çağırması sübut edir. Məhz bundan sonra Azərbaycan ordusu havaya qırıcı təyyarələri qaldırıb, əməliyyat zonasına əlavə hərbi texnika, artilleriya yeridilib və erməni mövqeləri güclü minomyot və raket atəşinə məruz qoyulub.

Yaranmış durumun Azərbaycan və Ermənistan tərəfindən fərqli informativ təqdimatından asılı olmayaraq, hadisələrin bu cür inkişafı döyüş əməliyyatları xronikasını xatırladır. Artıq dörd gündür təmas xəttində güclü döyüşlər gedir, qanlar tökülür, vəziyyət yüksələn xəttə gərginləşir, "hərbi əzələlər" şişirdilir. Son illər yalnız iki dəfə təxminən belə vəziyyət qeydə alınıb. Lakin onların heç biri miqyas və yeni müharibənin başlama riskləri etibarilə indiki ölçüdə olmayıb.

Onlardan biri 2012-ci ilin iyununda ABŞ-ın sabiq dövlət katibi Hillari Klinton Güney Qafqaza səfər edəndə və Parisdə Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin görüşü ərəfəsində yaşanıb. İkinci dəfə də bu ilin yanvarında -

Qarabağdakı qəfil "mini-müharibə"nin şok sirri - təhlil

Azərbaycanın Moskvanın təsir zonasında qalması üçün çoxtərəfli və riskli geosiyasi oyuna start verildiyi iddia olunur; müharibə imitasiyası fonunda 1-2 rayonumuzun azad edilməsi daha çox kimin marağındadır; uzun fasilədən sonra prezidentləri məhz Rusiyada bir araya gətirmək istəyi təsadüfdür mü?..

yenə Parisdə prezidentlərin görüşünü hazırlamaq üçün bir araya gələcək xarici işlər nazirlərinin görüşü ərəfəsində yeni gərgin situasiya yaranıb.

Bu mənada vəziyyətin əvvəlki kimi növbəti dəfə təsadüfdən və spontan dəyişməsinə, demək olar, heç kim inanmır. Bütün ekspertlər o qənaətdədir ki, real müharibə əməliyyatları üçün katalizator ola biləcək indiki eskalasiya müəyyən qüvvələr tərəfindən məqsədləli şəkildə körüklənib. Sual yalnız belədir ki, kim və hansı məqsədlə buna can atır?

Əgər bütün mümkün versiyalara baş vurmali olsaq, o zaman etiraf edilməlidir ki, vəziyyəti gərginləşdirmək üçün müəyyən siyasi və situativ-konyuktur motivlər həm münəqişə tərəflərinə (Azərbaycan və Ermənistan), həm də regionun əsas oyunçularına (Rusiya və ABŞ) xas ola bilər. Bununla belə, dünyadakı,

postsovet məkanındakı və Cənub Qafqaz regionundakı durumun ümumi inkişafının hər tərəfli analizi əsasən bir versiyaya - "rus izi"nə ("Moskvanın əli"nə) aparır.

Hazırkı gərginləşmənin əsas baskarının Azərbaycan və ya Ermənistan olmasından asılı olaraq "rus izi" versiyası ikili "konyuktur" ifadə şəklində təzahür edə bilər. Əgər gərginləşmə bizim Müdafiə Nazirliyinin iddia elədiyi kimi, Ermənistandan gəlsə, o zaman qəti şübhə yoxdur ki, İrəvanın çiyinləri arxasından açıq şəkildə Moskva boylanır. Məsələ ondadır ki, Ermənistanın özündən ötrü status-kvonu dəyişmək məntiqi görünür və təhlükəlidir. Ancaq nəzərə alanda ki, o, öz müstəqilliyini tamamilə itirib, aydın olar ki, düşmənin tərəfdən istənilən təcavüzkar hərəkət xaricdən körüklənir.

Bu versiya kontekstində qeyd etmək lazımdır ki,

Rusiya Ukraynadakı situasiyanın onun üçün xoşagəlməz şəkildə inkişafından, Qərbin Putinin neo-imperiya planlarını cilovlamaq üçün göstərdiyi sanksiya söylərindən və Azərbaycanın Gömrük və Avrasiya ittifaqlarına üzvlüyü məsələsində sözbəxmazlığından açıq-aşkar qıçıqlanıb. Cəbhə xəttində vəziyyəti öz satelliiti Ermənistanın əli ilə qəfil gərginləşdirməklə Moskva sanki Vaşinqtona, Brüsselə və eyni zamanda Bakıya xatırladır ki, o, hələ ki, regionda sanballı təsir vasitələrinə malikdir və münəqişəli situasiyanı özünün sərt nəzarətində saxlayır. Üstəlik, hətta rusiyalı ekspertlərin də qeyd elədikləri kimi, özünün imperiya kursunun girovu olan və Qərbin sanksiyaları ilə küncə sıxışdırılan Putin hazırda dayanmaq iqtidarında deyil və az qala, bütün postsovet mə-

Moskva motivasiyası ilə bağlı olan, lakin əsas versiyaya di- ametral əks olan başqa bir versiyadan da danışmaq lazımdır. Təəvvür eləsək ki, bu dəfə situasiyanın gərginləşməsi Bakı ilə bağlıdır, onda məntiqi sual yaranır: hansı məqsədlə və hansı hədəfə görə?

Tam mümkündür ki, Putinin emissarları ilə (Narışkin, Roqozin, Lavrov və s.) çoxsaylı və konfidensial iyun görüşlərindən sonra, - bu görüşlərdə Kreml birmənalı şəkildə Bakının Qərbdən məsafə saxlamasına, Gömrük və Avrasiya ittifaqlarına doğru hərəkət etməsinə nail olmağa çalışırdı, - Azərbaycan üçün real pozitivlər (uduşlar) da razılaşırdı. Madam ki, Qarabağ, işğal altındakı ərazilər Bakıdan ötrü başlıca problemdir və məhz bu problemə görə hansısa geosiyasi güzəştlərə gedilə bilər,

qına qoşulduqdan sonra Qərb dünyasının gözündən geosiyasi baxımdan düşüb. Üstəgəl, Ermənistan sülh prosesində həddən artıq dayanıqsız mövqə sergiləyir. Bunu prezidentlərin son Vyana görüşünə və Uorlikin təkliflərinə erməni tərəfinin reaksiyası da təsdiqləyib. Rəsmi İrəvan həmçinin, Türkiyənin heç olmasa, birçə rayonun boşaldılması qarşılığında sərhədlərin açılması, əlaqələrin bərpası ilə bağlı təklifini rədd edib.

Üçüncüsü, son zamanlar Azərbaycanın diplomatik, hərbi-siyasi, maliyyə və geosiyasi imkanları hiss ediləcək dərəcədə artıb. Bu gün istər çoxsaylı energetik və tranzit problemlərin həlli kontekstində, istərsə də Qərb-Rusiya kəskin geosiyasi qarşıdurmasında mühüm fiqurant qismində Azərbaycana hələ ki, güclü şəkildə tələbat var.

o zaman tamamilə realdır ki, İrəvanı hərbi məcburetə yolu ilə güzəştlərə sövq etmək və ya bu hədəfə çatmaqdan ötrü "mini müharibə" aparmaq üçün Moskva Bakıya məhdud və müvəqqəti bir kart-blans verib.

Hərğah, dərhal digər məntiqi sual yaranır ki, əgər İrəvan Moskvanın əlində sözbəxan silahdırsa, o zaman müharibə imitasiyası ilə bu cür mürəkəb kombinasiyadansa niyə də ona müvafiq göstəriş verilməsin? İlah sadədir: həm Moskvaya, həm də İrəvana belə bir anlaşmanı bir-birinin imic və reputasiyasına birbaşa zərbə vurmada, həmçinin, başqa iki həmsədr ölkənin maraqlarının ifadə olunduğu Minsk Qrupunun əngəllərini məhərdə aşaraq real hərbi proses kimi kamifulyaj etmək sərfəlidir. Söz düşmüşkən, belə "güc forması" işğal altındakı ərazilər problemini hətta qismən həll eləsə də, xeyli dərəcədə Bakının maraqlarına cavab verir.

Görünür, bu imkanları ciddiyyə alan rəsmi Bakı müvafiq güzəştlər tələb etməyə haqqı çatdığını düşünür. Söhbət "demokratik pressing" in zəiflədilməsi və Ermənistanı güzəştlərə sövq etmək üçün ona "hərbi pressing" etmək kontekstində güzəştlərdən gedir. İstisna deyil ki, hər iki məsələdə Bakı müəyyən xarici dəstəyi alıb. Ancaq uzun müddətəmi? Və bütün sonuclar ciddiyyə alınımı?

Şübhəsiz, Azərbaycanın müharibə etmək, problemi güc yolu ilə həll etmək hüququ var. Və yenə şübhəsiz ki, Azərbaycan bütün dinc vasitələrin tükənəcəyi təqdirdə bu hüquqdan istifadə edə bilər və etməlidir. Fəqət, bu zaman başlıcası odur ki, bütün risklər və nəticələr hesablınsın, götür-qoy edilsin və uğurumuz suverenliyimiz hesabına olmasın.

P.S. Yazı hazırlanarkən məlumat gəldi ki, avqustun 8-də Soçidə Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin növbəti görüşü olacaq. Bellidir ki, belə bir görüşün baş tutması üçün az öncə Fransa fəal şəkildə çalışıb. Görünür, prezident Ollandin təklifi fiasco olandan sonra təşəbbüsü yenidən Moskva ələ keçirib. Bu xüsusda, yeni gözlənilən Soçi görüşü kontekstində cəbhədə vəziyyətin qəfil kəskinləşməsi daha böyük siyasi anlam qazanmış olur və "Rusiya izi" haqda ehtimal güclənir. Son sənəd budur ki, Moskva real təhdidlə və ya müharibə imitasiyası ilə kompromislərə kimi məcbur edəcək - Bakını, yoxsa İrəvanı?

"Cəbhə xəttində vəziyyəti öz satelliiti Ermənistanın əli ilə qəfil gərginləşdirməklə Moskva sanki Vaşinqtona, Brüsselə və eyni zamanda Bakıya xatırladır ki, o, hələ ki, regionda sanballı təsir vasitələrinə malikdir və münəqişəli situasiyanı özünün sərt nəzarətində saxlayır"

lərinə "Moskvanın əli"nin görünməsi üçün yetərli tutarqalar və ipucuları verib. Şübhə yox ki, bu iz indiki halda da mövcuddur - ərz elədik ki, Ermənistanın arxasından hələ də Azərbaycana təzyiq edən Moskva boylanır.

Belə bir əsas versiyayı şübhə altına almadan yenə

Rəsmi Bakının nəzərincə, indi Ermənistan münasibətdə hansısa razılaşırdır və doğruya bənzər "güc variantı"nın reallaşması üçün münbit şərait yaranıb: **birincisi**, Rusiyanın diqqəti güclü şəkildə Ukrayna işlərinə və Qərblə mübarizəyə yönəlib: **ikincisi** isə, Ermənistan Gömrük İttifa-

Mühacir jurnalist Elbəyi Həsəninin 10 illik fasilədən sonra Azərbaycana gəlişi, burada bir neçə gün keçirəndən sonra İsveçrəyə qayıtması barədə oxucularımız məlumatlıdır. Həmin vaxt ancaq həmkarımızla söhbət edib, onun düşüncələrini paylaşmışdıq. Bu dəfə isə sizə həyat yoldaşına görə yaşadığı ölkəni, ailəsini, bir sözlə, bütün düzenini pozub İsveçrəyə köç edən, orada böyük mücadilələrdən keçən bir qadın - Nüşabə Həsənova, həmkarımızın xanımından danışacağıq. 1 yaşlı oğlu Atilla ilə redaksiyamızın qonağı olan Nüşabə xanım bizə çoxlarının beynindəki İsveçrə obrazının yanlış olması, 10 il sonra gördüyü Azərbaycandakı qəribəliklər barədə danışdı...

Söhbətimizin əvvəli isə budəfəki səfərdə Elbəyin iş-tirak etməməsinin səbəbləri ilə bağlı oldu.

- Bu dəfə bizi Elbəyi müşayiət etmir. Buna səbəb onun ordakı işləridir. Bunu öncədən planlaşdırmaq, icazə almaq lazımdır. Ona görə də bu dəfə qızım Aygün, oğlum Atilla və mən gəldik.

- *Qızınız İsveçrədə harda oxuyur?*

- Həm məktəbə gedir, həm təhsil alır. Yeni, orada bizdəki kimi deyil ki, məktəbi qurtaran kimi ali təhsil almalısın. Orda uşaqlara seçim verilir ki, hansı yolu getmək istəyir. Gimnaziyani 3 il oxuyurlar. Ya da ikinci bir variant kimi özlərinə bir iş tapırlar. Qızım ordakı ən populyar iş olan kaufa- ofis işi ilə məşğuldur. Satışla bağlı işlər görür. Həm oxuyur, həm işləyir. Bizim təhsillə müqayisə etsək, kolleccarakterlidir. 3 il davam edir.

- *10 ildir Azərbaycandan getmişdiz. Bu qədər böyük fasilədən sonra gəlib gördüyünüz Azərbaycanla tərk etdiyiniz arasında hansı fərqlər vardır?*

- Azərbaycanın özünəməxsus, çox gözəl qoxusu var. O, dünyanın heç yerində yoxdur. Çox qəribədir. Təyyarədən düşən kimi o qoxunu duyursan, kim nə deyir desin. Bu qədər həsrət çəkirsən, intizarla gəlmək istəyirsən... Amma ilk 5 dəqiqədən sonra elə təəssürat olur ki, sanki heç bir boşluq olmayıb. Bizim kimi bura gəlib-gedənlərlə də bu haqda danışmışam. Onlar da məhz bu cür düşünürlər.

- *İctimai-siyasi fəaliyyətlə məşğul olub, təzyiqa maruz qalanların mühacirət qərarı verməsi nisbətən asan olur. Yaşadıqları onları bu nöqtəyə gətirir. Bəs bu sahədən uzaq olan, ellə, qohum-aqraba ilə bağlarını qoparmaqda çətinlik çəkənlər üçün mühacirət qərarı necə verilir?*

- Birincisi, qərar verilibsə, məcbursən qəbul etməyə. İkinci bir tərəfdən isə Elbəyi bəy bilir ki, o hardadırsa, mənimçün vətən də oradır. Bizi tanıyanlar da bunu bilir. Hər halda biz bir-birimizə dəstək olduq.

- *Yəni, heçmi tərəddüd etmədiz? Bələd olduğumuz Türkiyə, İran, Rusiya.. deyil, İsveçrə kimi yad bir ölkədən gəldirdi söhbət...*

- Geden gün evimizin pilləkənindən düşəndə mən Elbəyiyə əl yelləyirdim. Son ana qəddər ümid edirdim ki, o, son pilləkəndən düşməyəcək, geri qayıdacaq. Kim nə deyir desin, vətən gözəldir.

- *İndi sizin dediklərinizi oxuyanlar ürəyindən keçirəcək ki, İsveçrə kimi demokratik ölkə, insanlara hər yerdə yandırılan yaşıl işıq və siz ora getməyə tərəddüd etmisiz...*

- İnanırsız, mən gəldiyim gündən insanlardan İsveçrə haqqında o qədər şeylər eşidirdim ki, onların danışdıqlarının heç biri İsveçrədə yoxdur, illüziyadır. (gülür) Bəli, gözəldir, qanunlar işləyir, hər yer təmizdir.

"Azərbaycanda İsveçrə ilə bağlı danışılanların çoxu illüziyadır"

Nüşabə Həsənova: "Təyyarədən düşən kimi buranın qoxusunu hiss edirsən"

Amma bu təmizlik öz-özündən olmur. Orda hər bir insan bu təmizliyin olması üçün çalışır.

- *Bizim insanımızın İsveçrə ilə bağlı düşüncələri, stereotipləri nələrdir?*

- Danışır ki, guya geden kimi insanları işlə təmin edirlər. Orda elə bir şey yoxdur. Özü də hər şeyi pillə-pillə edirsən. Və ya etmək istəyirsənmi? Məsələn, pillə-pillə çıxanlara qarşı münasibət bir cürdür, çıxmaq istəməyənlərə başqa cür. Mübarizəsiz heç nə olmur. Doğrudur, biz hazır evə getmişdik, amma ondan sonrakı yaşayışımızda da hər şey mübarizə ilə oldu.

- *Siz Elbəyidən nə qədər sonra onun yanına getdiniz?*

- Elbəyi bəy 2004-cü ilin yanvarın 31-də, bizsə sentyabrın 1-də getdik. Heç 1 il olmadı.

- *Şəxsən sizin düşürgədə qalma mərhələiniz oldumu? Yoxsa birbaşa, hazır evə köçdünüz?*

- Yox, qaldım. 4 gecə, 5 gün.

- *Gedənlər danışır ki, ən ağır mərhələ elə düşürgədə keçən günlər olur. Ağır sınaq sayılır.*

- Çox çətinidir. Düzdü, mən gedəndə belli idi ki, ailə birləşdirilməsi çətinləşib getmişik. 2 gün evdə qaldıq, ondan sonra bəlli prosedurları keçməlisən. Qan analizlərini götürürsən, xəstəliyinin olub-olmadığını yoxlayırlar. 4 gecə, 5 gün oldu və qeydiyyata salma mərhələsi adlanır. Səhv etməməyə, artıq 2-ci gecədə mən Elbəyi ilə danışdım və dedim ki, ya vəkil tutmaq, ya da başqa hansısa qanuni yollarla mən burdan çıxar, mən burda qala bilmirəm.

- *Nəyi dözülməz idi o düşürgələrin?*

- Ora dünyanın bir çox ölkələrindən gəlirlər. Mənə qarşı böyük basqı olmadı. Amma bir az ümumi rəftar mənə narahət etdi. Bəlkə də bu, ölkənin öz siyasəti idi. İstəyirdilər yoxlasınlar ki, kim bu sınaqdan çıxıb iləcək. Amma biz keçdik.

- *Adaptasiya çoxmu asandır? Rəlsə düşmək gec başa gəlir?*

- Düzü, orda hazır rels yoxdur ki, sən onun üstünə qoyub

gedəsən maşını. Sən özün öz relsini yaratmalısın. O da alman dilini bilməkdən keçir. Çətinidir, amma bir o qədər gözəldir. Heç kim düşünməsin ki, orda hər şey hazır şəkildədir və adamı gözəlyir. O dediyiniz rels, onlar həm də depressiyalardır. Sən o depressiyadan çıxma bilirsənmi, ona dözə bilirsənmi? Yaşamaq uğrunda mübarizəyə hazırsanmı?

- *Çoxmu düşdünüz depressiyaya?*

- Mən yox. Çünki özüm dəim müxtəlif kurslara gedir, yeni nələrsə öyrənirdim. İnteqrasiya çətin olmadı. Dilindən asılı olmayaraq, insanlarla ünsiyyət qururam. Onlarda bu, çox vacib xarakterik cəhət kimi qəbul edilir - bir insanda kollektivdə, insanlarla münasibətdə özünü geri çəkmə varmı? Yəni, o, qaynayıb-qarışımı, hansısa məsələnin müzakirəsinə fəal şəkildə qoşulurmu?

- *Gedənə qədər alman dilini bilirdiz?*

- Düzü yox. Amma Elbəyi özü orda olanda zəng vuraraq mənə demişdi ki, alman dilini öyrənirəm, müəllim tutum. Orda olmadan bu dili öyrənmək mümkünür. Bu yaxınlarda ilk müdirimi gördüm. Mənə dedi ki, mən səndən sonra gələnlərə sənə nümunə göstərirəm. 6 ay getmişdim o iş yerinə və bu, norma idi. O məsələdə Elbəyi bəy bir az tənbel idi. Sizə deyim ki, orda da müəyyən basqılar var. Tutaq ki, mənəm işim gələn malları qəbul etmək, üstünə qiymət yazmaq idi. Amma orda bir qadın vardı ki, israrla məndən oraları təmizləməyimi tələb edirdi. Bu, mənim funksiyama daxil olmadığı üçün mən heç zaman bunu etmədim.

- *Bu, sırf sizə qarşı münasibət idi, yoxsa bütün mühacirlərə? Sınaqdılar öz üsulları ilə?*

- Bəlkə də sınaq idi. Amma bunu məndən tələb edəndə hər dəfə yəndirdim ki, gözəlyin, xadiməni çağıraram. Mən ona "təmizləmirəm" demirdim, amma bu işi görməli olanlara yönləndirdim.

- *Bu, sırf sizə qarşı münasibət idi, yoxsa bütün mühacirlərə? Sınaqdılar öz üsulları ilə?*

- Bəlkə də sınaq idi. Amma bunu məndən tələb edəndə hər dəfə yəndirdim ki, gözəlyin, xadiməni çağıraram. Mən ona "təmizləmirəm" demirdim, amma bu işi görməli olanlara yönləndirdim.

- *Bu, sırf sizə qarşı münasibət idi, yoxsa bütün mühacirlərə? Sınaqdılar öz üsulları ilə?*

- Bəlkə də sınaq idi. Amma bunu məndən tələb edəndə hər dəfə yəndirdim ki, gözəlyin, xadiməni çağıraram. Mən ona "təmizləmirəm" demirdim, amma bu işi görməli olanlara yönləndirdim.

- *Səhv etməməyə, artıq 2-ci gecədə mən Elbəyi ilə danışdım və dedim ki, ya vəkil tutmaq, ya da başqa hansısa qanuni yollarla mən burdan çıxar, mən burda qala bilmirəm.*

- Orda tibb tamam fərqlidir. Həkimlərin humanistliyi orda çox yüksək səviyyədədir. Mən xəstəxanada tercüməçilik də

da deyirlər, yaşamaq çətinləşib. Toya o qədər pul vermək nə qədər məntiqlidir?

- *Siz gedəndə, yəni, 10 il əvvəl də belə idi axı... Onda da toylar bu cür keçirilirdi, insanlar bir-birini dəvət edir, siz demiş, cibinə girirdi...*

çətin idi. Biz də o mərhələni belə adladıq. Mən ona 1 gün dəstək verdim, o, mənə 5 gün dəstək verdi. Ora gedən bütün ailələr çətinliklə qarşılaşırlar. Amma o çətinlikdən necə çıxırlar, əsas məsələ odur. Biz Elbəyi ilə bir-birimizə sahib çıx-

"Burda insanlar maşınlarının mühərriklərinin gücü ilə öyünürlər"

etmişəm. Orda türklər də var və onlar xəstəxanalara müraciət edəndə bir tercüməçiye də ehtiyacları olurdu. Bu sahə üzrə diplomum var. Bu, mənəm üçün həm də əlavə iş yeridir. Amma öz sahəm üzrə işləmək imkanı yoxdur, çünki bizim, eləcə də Rusiyanın diplomları orda tanınmır. Bundan sonra da işləməyim mümkündür, amma bunun üçün prosedurlar çətin və uzundur. Ona görə də özümə tercüməçiliklə bağlı sahəni seçdim. Əgər indi ora getmiş olsaydım, həkimlik diplomumu qatlayıb bir kənara qoyardım. Çünki orda həkimlikdən daha yaxşı sahələr var. Uşaq haqları, sosial sahə üzrə.

- *Bizim qadınları, bizim qayğıları, bir sözlə bizim həyatımızı ordakından fərqləndirən cəhətlər nələrdir? Paralel aparanda nələr çıxır üzə?*

- Mən hər şeyi düz deyə bilərəm?(gülür) Bilirsiz, burda da insanlar həyatlarından narazılıq edir, qayğılardan danışır. Amma hara qonaq çağırıdılarsa getdim və ordakı müzakirələrə qulaq asdım. İnsanlar maşınlarının mühərriklərinin gücü ilə öyünürlər. Burda sanki o, əsas rol oynayır. Bir qohum qızına toy edəcək, çehizlik qabın birinə 500 manat verir. Və ya şadlıq saraylarında toy etmək məcburi olmasa da, bunu hamı edir. Əslində burda insanlar bilərəkdən bir-birinin cibinə girir, sonra

diq, o çətin günləri geridə qoyduq.

- *İkinci uşağınız 20 il sonra gəldi. Çoxları da düşündü ki, bu, yaqın sizin orda vətəndaşlıq almaq arzunuzla bağlıdır. Atillanın gəlişi həyatınızda nəyi dəyişdi?*

- 2012-ci ilin noyabr ayında mən işlə bağlı iki danışığa getdim. İki mərhələni keçmişdim və yaşlılar bölməsində həkim assistenti olaraq işə başlamağa bilirdim. Daha bir mərhələni keçsəydim, o zaman 50 faizlə həkim assistenti kimi işə götürüləcəkdim. Sonra məndə ağrı başladı. Birbaşa fikirləşdim ki, qara ciyərimdə ağrıları başladı. Amma sonra öz qadın həkimim-dən vaxt aldım. Məndən analizlər götürdülər. Sonra içəri girəndə həkimim dedi ki, siz hamiləsiniz. Mən bunu eşidəndə otağın ortasında idim. Necə ağlayırdım, necə qışırırdım...

- *Sevincdən?*

- Yox, əsəbdən ki, bu, mümkün olmayan bir şeydir. UZİ-də müayinə edən kimi ilk ürək döyüntüsünü eşidirsən. Və ondan sonra sənə nəsə deməyə sözün qalmır. Bəzi qohumların elə bilir ki, mən orda müalicə olunmuşam. Amma belə deyil. Bu yaşda ana olmaq gözəldir. Ana cavandlaşır, analıq hormonları daha güclü inkişaf edir. Bir də bilirsən ki, sən bu dünyada kiməsə çox lazımsan. Birinci uşağa onu hiss etmirsən. Atilla ilə mənim dünyam var. Məni tanıyanlar bilir, mən köməksevərəm. Kiminsə yardıma ehtiyacı olanda mən hər şeyi unudurdum. Amma Atillaya qədər. Qürbətə əsəblərimi, zamanımı verdiyim insanlar mənə peşman etdilər. Atilla mənə dayandırdı ki, bir az özünə vaxt ayır.

- *Bundan sonrakı planlarınız nədir? Geri qayıtmaq, yoxsa orda davam etmək?*

- Elbəyi bəylə Aygün qayıtmaq istəyir. Onlar çox həvəsli-dirlər. Amma yenə də deyirlər, biz hazır deyilik. Mən də qayıtmaq istəyirəm. Son qərarımı hələ tam verməmişik. Amma orda tibb sahəsində öyrəndiyim xeyli gözəl şeylər var. Gəlib onları burda tətbiq etmək istəyirəm. Çətinliklərinə baxmayaraq vətən vətəndir. Məni başa düşməyənləri də anlayıram. Avropa gözəldir, hər şeyləri var, amma bizim deyil, bizdən deyil. "Asan Xidmət"i qurublarsa, avtobusları da düzəltmək ondan asandır.

□ **Sevinc TELMANQIZI**

problemlərini həll etməli olur. Tam əksinə, Azərbaycanla Ermənistan arasında konflikt Rusiyanın milli təhlükəsizliyini çox böyük zərbə vurur. Başqa sözlə, kimsə Bakı və İrəvanı bir-birinə qarşı qışdırırsa da, bu, yüz faiz Moskva deyil. Yeri gəlmişkən, necə ki, ukraynalılar rusiyalıların arasını vurdular, son vaxtlar Rusiya və Azərbaycan xalqları arasında da nifaq salmağa cəhdlər hiss edilir. Ermənistan isə Azərbaycana qarşı müharibəyə başlaya bilməz, ona görə ki, birincisi, nə Moskva, nə də beynəlxalq hüququn başqa subyekti rəsmi İrəvana icazə verməz, ikincisi isə Ermənistanın özü də müharibədə yox, nəzarət elədiyi əraziləri qorumaqda maraqlıdır".

Cəbhə xəttindəki çoxsaylı canlı itkilərə gətirən insidentlərlə bağlı müxtəlif rəylər var. Hər iki tərəfdən ölüm halları ilə müşahidə olunan bu olayları birbaşa Rusiyanın ermənilərin əli ilə törətdiyi təxribat olduğunu söyləyənlər də var, fərqli və diametral mövqedə olanlar da. Məsələn, azərbaycanlı politoloq, sabiq dövlət müşaviri Vəfa Quluzadə insidenti bilavasitə Rusiyaya bağlayaraq, bunu Kremlin Bakıya mesajı və ya xəbərdarlığı kimi qiymətləndirib. Onun fikrincə, Moskva bununla anons vermək istəyir ki, Azərbaycan Avrasiya layihələri ilə bağlı Rusiyanın dediyini eləməsə, Qarabağ cəbhəsində ciddi problemlərlə üzləşə bilər. Politoloq qənaətini möhkəmlətmək Qarabağ itiləri tarixində analoji nümunələri misal gətirib.

Şübhə yox ki, Rusiya amili həmişə həm Azərbaycan, həm də Qərb dövlətləri, ilk növbədə də ABŞ ciddiyyə alır. Ukrayna olayları fonunda bu amil indi xüsusilə diqqət mərkəzində saxlanılır. Çünki bəzi versiyalara görə, Ukraynada zərbə alan Moskva bunun əvəzini, revanşı Güney Qafqazda götürməyə çalışacaq. Heç şübhəsiz, bu səbəbdən ABŞ Konqresin "Rusiya təcavüzünün qarşısının alınması haqda akt" adlı qanun layihəsi təklif edilib. Artıq ikinci oxunuşdan keçən sənəd Gürcüstan, Ukrayna və Moldovaya "ABŞ-in tərəfdaşları" statusu, bir sıra ölkələrə, o cümlədən Azərbaycana isə hərbi köməyi nəzərdə tutur. Maraqlıdır ki, işğalçı Ermənistan belə dəstək nəzərdə tutulmayıb.

Bu isə ən azı, o deməkdir ki, Vaşinqton İrəvanın Kremlin hərbi müttəfiqi olmasından yumşaq desək, məmnun deyil, bu müttəfiqliyin pozulmasını istəyir və Ermənistanın Moskvanın əlində alət ola biləcəyini ciddiyyə alaraq kontur-tədbirlər barədə düşünür. Yeni söhbət təbii ki, yeni Qarabağ müharibəsinin qızışdırılması ehtimalından gedir. ABŞ Dövlət Departamentinin cəbhə xəttində kəskinləşən son duruma bağlı narahatlıq doğuran bəyanatı şübhəsiz, həm də bu reallığın dərkindən doğur.

Lakin rusiyalı ekspert Pavel Felqenqauer isə fərqli düşünür. Ermənistanla nəşr olunan "Aykakkan Jamanak" qəzetinə müsahibəsində o bildirib ki, Azərbaycan-erməni sərhədində situasiya indi daha təhlükəli xarakter alıb, **çünki Ukraynadakı proseslərlə bağlı Rusiyanın başı öz problemlərinə o qədər qarışıb ki, "onun Ermənistanla məşğul olmağa vaxtı yoxdur".** Yeni Ermənistan Kremlin yadından çıxıb.

Sitat: "Bu gün Rusiya öz qüvvələrini, diqqətini Donbassa və Krimda toplayıb və hazırda onun Qafqaz prosesləri üçün güc və imkanları yoxdur. Başqa yandan, erməni-Azərbaycan sərhədində həmişə belə atışmalar olub. Ümid edək ki, hər şey qaydasına düşəcək".

Kremlin Azərbaycanı silahlandırmasına gəlincə, poli-

toloq deyib ki, "Rusiya həmişə vuruşan ölkələrə silah satıb": "Bəli, Azərbaycanın pulu var. Başqa yandan, strateji nöqtəyi-nəzərdən Moskva Azərbaycan və Ermənistanı ona görə silahlandırır ki, biz hər iki tərəfə təsirimizin olmasını istəyirik. Bizim üçün ayrıca Ermənistan yox, Azərbaycan da daxil, bütün Qafqaz maraqlıdır. Strateji planda Azərbaycan Rusiya üçün Ermənistandan daha vacib ölkədir".

Zatən, bu önəm özünü Avrasiya Birliyi məsələsində Kremlin Azərbaycan quruma üzv olanaq Ermənistanı qarşı arxasında saxlamasında göstərməkdədir. Çünki Ukrayna Şərqi Avropanın geosiyasi taleyində hansı önəmi daşıyarsa, analoji əhəmiyyəti Azərbaycan Güney Qafqazın taleyində özündə ehtiva edir. Bu xüsusda Azərbaycanı öz layihələrinə qoşmaq üçün məntiqlə rəsmi Moskvanın Bakıya qarşı istənilən avantürasına hazır olmaq gərəkdir.

Xüsusən də Ukrayna uğursuzluğundan sonra Rusiya ilə daha ehtiyatlı olmağa əsaslar artıb. Qərbin aydan-aya güclənən maliyyə-iqtisadi sanksiyalarının təsirini öz üzərində getdikcə daha qabarıq hiss edən qəzəbli Rusiya rəhbərliyinin qeyri-standart qərarlar verməsi heç də illüziya sayılmamalıdır.

Vəziyyəti ağırlaşan Rusiya isə özü ilə bərabər işğalçı Ermənistanı da quyunun dibinə dartıb aparmaqdadır. Bəllidir ki, Qərbin sanksiyalar siyasəti Rusiyanın neft, müdafiə sahələri, ikili təyinatlı və həssas texnologiyalı mallar, həmçinin Ermənistan bazarında inhisarçı mövqə tutan şirkətlər - "Qazprombank", "BTB-bank" (Ermənistanın törəmələri - "BTB-Ermənistan" və "Aresimbank"), "Rosneft" var. Deməli, sanksiyalar nəticəsində işğalçı ölkənin iqtisadiyyatı birbaşa, Rusiya iqtisadiyyatında böhrana görə isə dolayısıyla zərər görəcək.

Xatırladaq ki, artıq ABŞ-ın Ermənistandakı səfiriyyəti Ermənistan vətəndaşlarını - hökuməti və iş adamlarını sanksiyalar altına düşən Rusiya kampaniyaları ilə əməkdaşlığın yaradacağı risklərlə bağlı xəbərdarlıq edib. Gözlənilirdi

Kreml Qarabağda müharibə istəyirmi?

Rusiyalı politoloqların mövqeyi təxminən eynidir: "Moskva bu dəqiqə yeni müharibə ovqatında deyil"; Ermənistanda isə Rusiyaya sanksiyalardan yana ciddi xof yaşanır...

kimi, bu da Ermənistanın ictimai-siyasi və ekspert çevrələrində ciddi narahatlıq doğurub.

Məsələn, İrəvandakı Siyasi və Beynəlxalq Təhqiqatlar Mərkəzinin direktoru Aqasi Enokyanın sözlərinə görə, belə vəziyyətdə Ermənistanın sanksiyaları izləməkdən savayı yolu qalmır. İrana münasibətdə sanksiyalar zamanı Qərb tərəfindən Ermənistanın tanınan bəzi güzəştləri müqayisə edən və hazırkı şərtlərdə eyni ssenarinin təkrarlana biləcəyini təxmin edən erməni ekspert bildirib: "Problem ondadır ki, İranla bağlı sanksiyalarda bu istisnalar Ermənistan üçün dəqiq göstərilməmişdi. Yeni sanksiyaları müəyyən ləşdirənlər Ermənistanın bəzi işlərinə, iki ölkə arasında orta-

qozlara göz yumurdular. İndi isə rəsmi İrəvan dəqiq, birbaşa surətdə xəbərdar edilib. Ermənistan bu sanksiyaları gözləmək, sanksiyalar rejiminin hüduqlarında qalmaq zorundadır. Çünki bu dəfə yüzde yüz ABŞ-ın timsalında Qərb İrəvandan fərqli olaraq bizim Rusiya ilə əməkdaşlığımız göz yummayacaq".

Ekspert Rusiyanın belə vəziyyətdə öz müttəfiqi Ermənistanın iqtisadi-maliyyə problemlərinə həssaslıqla yanaşacağını düşünür: "Mən hesab eləmirəm ki, Ermənistan iqtisadiyyatının ağır durumunu nəzərə alan Moskva İrəvana öz iqtisadiyyatını diversifikasiya etməyə imkan versin. Yeni Ermənistanın özünə başqa tərəfdaşlar axtarmasına Moskvanın loyallıq yanaşaca-

ğı inandırıcı deyil. Gündən-günə quyunu dibinə gedən Rusiya özü ilə bərabər Ermənistanı da dartıb aparacaq".

Erməni politoloqa görə, vəziyyətdən çıxmaq üçün Ermənistanın hansısa xırda çıxış imkanları ola bilər. ancaq bunlar situasiyaya birbaşa yox, dolayısıyla təsir edəcək: "Bununla belə, mən əminəm ki, nə Rusiya, nə də ABŞ Ermənistanı anlayışla yanaşmayacaq. Ona görə ki, Ermənistan ona istisnalar edilməsi üçün heç bir əsas verməyib. İrəvan özünün xarici siyasət kursunda seçimi səbəbindən sadəcə olaraq, Birləşmiş Ştatlar üçün etibarlı tərəfdaş hesab edilmir. Rusiya isə elə vəziyyətdədir ki, öz ağır iqtisadi vəziyyətini yumşaltmaqdan ötrü haradan gəldi iqtisadi yardımları yüz faiz götürəcək".

Təbii ki, iqtisadiyyatı ağır durumda olan və yeni-yeni sanksiyalarla üzləşən ölkənin yeni müharibədə maraqlı olması inandırıcı deyil. Hər halda, sağlam məntiq bunu dikte edir. Rusiyalı tanınmış hərbi ekspert Aleksandr Perinceyev də bu qənaəti dolayısıyla təsdiq edir.

Onun fikrincə, kimə sərf eləsə də bu gün Rusiyaya Azərbaycanla Ermənistan arasında yeni müharibə əsla lazım deyil (vesti.az): "Nəinki lazım deyil, həm də həddən artıq ziyanlıdır. Rusiya rəhbərliyi onsuz da milli təhlükəsizliyin təmin edilməsi ilə bağlı çoxsaylı problemləri, o cümlədən Ukraynadan olan qaçqınların

"Postsovet imperiyasının bərpa edilməsi layihələrində Putin məhz Güney Qafqazı nəzərdə tuturdu, çünki o, çox mühüm geosiyasi zona sayılır, ikinci yandan isə burada vacib energetik layihələr var". Bunu isə **Moskvadakı Ekstremal Jurnalistika Mərkəzinin yaradıcısı, tanınmış politoloq Oleq Panfilov** Kremlin regiondakı maraqlarını və mümkün müharibə ehtimallarını şərh edərkən bildirib.

"Putin Cənubi Qafqazda nəse edəcəkmə? Bu, artıq Ukrayna ordusunun uğurlarından və təbii ediləcək sərt sanksiyalardan asılı olacaq. Hər iki amil Kreml rəhbərinin başqa bir yerdə müharibə başlamaq həvəsini öldürə bilər. Üçüncü tərəfdən, informasiya var ki, yaxın gələcəkdə Azərbaycan və Gürcüstan artıq rəsmi şəkildə ABŞ və NATO-nun tərəfdaşları olacaq. Bu məsələdə problem hələ də Rusiyanın tərəfdaşı olan Ermənistanıdır. Ermənistan qibte ediləsi durumdadır deyil", - deyər ekspert vurğulayıb.

Qarabağ münaqişəsi də daxil, postsovet məkanında bütün konfliktlərin təşəbbüs-karının Moskva olduğunu xatırladan ekspert hesab edir ki, bu problemlərin nizamlanması da yeni dərcədə Rusiyadan asılıdır: "Aydındır ki, Qarabağ itilərinin həll edilməsinə məhz Rusiya maraqlıdır. Bu maneə götürülən kimi Qafqaz öten minilliklərdəki kimi yaşayacaq və mövcud olacaq".

Fazil Məmmədov

Fazil Məmmədovun

"payız planı"

Vergilər naziri Gəncə, Sumqayıt, Lənkəran kimi iri şəhərlərin icra başçıları postuna öz kadrlarını yerləşdirmək niyyətindədir; Bakı şəhər Vergilər Departamentinin rəisi Alimpaşa Məmmədov, vergilər nazirinin müavini Sahib Ələkbərov, nazirin müşavirləri Mahir Rəfiyev və Fəxrəddin Qəmbərov icra başçıları postuna iddialıdırlar

avini Sahib Ələkbərov (Heydər Əliyev Fondunun icraçı direktoru Anar Ələkbərovun atası), nazirin müşaviri Mahir Rəfiyev, nazirin müşaviri Fəxrəddin Qəmbərov. Başqa iddialılar da var. Ancaq əsas namizədlər bunlardır".

"Yeni Müsavat" icra başçılarına iddialılar barədə bəzi məlumatlar əldə edib. Məlum olub ki, F.Məmmədovun namizədlərinin kriminal keçmişi olub. Nazirin ən etibarlı kadrlarından sayılan Bakı Şəhər Vergilər Departamentinin rəisi Alimpaşa Məmmədov haqda 1999-cu ildə cinayət işi açılıb. Buna səbəb o vaxt Salyanın vergi şöbəsində rəis işləyən A.Məmmədovun sahibkarlardan qanunsuz ödəniş tələb etməsi olub. Ancaq nazirin müdaxiləsi ilə cinayət işinə xitam verilib və Şəmkir vergi rəisi

göndərilib. Buradan isə Şəmkirin sabiq icra başçısı Aslan Aslanovun göstərişi ilə qovulub. F.Məmmədov sadıq kadrları bu dəfə də müdafiə edib və onu nazirliyin mərkəzi aparatına gətirib. Maraqlıdır ki, 2002-ci ildə F.Məmmədov özü onu işdən qovmağa məcbur olub. Məlumatlara görə, nazirə həddən artıq güvənən A.Məmmədov iri dövlət müəssisələrindən qanunsuz ödəniş tələb etdiyinə görə F.Məmmədovun sanksiyası ilə üzvləşməli olub. Ancaq üstündən bir müddət keçəndən sonra onu yenidən vergi sistemə qaytarıb və daha məsul vəzifələrə təyin edib. Hazırda o, ölkə üzrə vergilərin 83 faizinin yığıldığı Bakı Vergilər Departamentinə rəhbərlik edir. Eyni zamanda nazirin biznesini idarə edən əsas fiqurlar

dan biridir. F.Məmmədov onu Sumqayıt şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı postuna təyin etməyə çalışır.

Vergilər nazirinin müşaviri Mahir Rəfiyev nazirliyə özəl sektordan adlayıb. O, "Atabank"ın Müşahidə Şurasının sədri olub. F.Məmmədovun Çexiyadakı biznesini idarə edən şəxslərdən biridir. Onun Neftçalaya icra başçısı göndəriləcəyi ilə bağlı məlumatlar var.

Vergilər Nazirinin müavini Sahib Ələkbərovun xüsusi təqdimatına ehtiyac yoxdur. O, sovet sistemində Azərbaycan komsomoluna rəhbərlik edib. Azərbaycan müstəqillik əldə edəndən sonra bizneslə məşğul olub. 2003-cü ildə dövlət idarəçiliyinə qayıdıb və Səbəyev rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı təyin edilib. Az

sonra hakimiyyətdəki köhnə qvardiyanın təzyiqi ilə işdən çıxarılıb və dişsiz bir vəzifəyə təyinat alıb - bir müddət Dövlət Statistika Komitəsinin sədrinin müavini işləyib. Ancaq az sonra F.Məmmədov onu çetirinin altına alıb və özünə müavin təyin edirə bilib. Onun Lənkərana şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı təyin ediləcəyi gözlənilir.

Vergilər nazirinin müşaviri Fəxrəddin Qəmbərov uzun müddət prokurorluq orqanlarında işləyib. F.Məmmədovun yaxın dostu və etibarlı kadri olan F.Qəmbərov vergilər nazirliyinin istintaq idarəsinə rəhbərlik edib. Hazırda əsas qeyri-rəsmi missiyası nazirin Qərb bölgəsində olan biznesinin idarə etməkdir. Əslən Qərb bölgəsindən olan F.Qəmbərovu F.Məmmədov bölgənin mərkəzi şəhərinin - Gəncənin icra hakimiyyətinin başçısı postunda görmək istəyir.

Mənbə bildirir ki, siyahı bunlarla bitmir. F.Məmmədovun yaxın çevrəsində icra başçısı olmağa iddialı ən azı 20 şəxs var. Ancaq praqmatik F.Məmmədov hələlik ancaq əsas rayonları ələ keçirmək haqda düşündür. Bu həm də 2015-ci ildə keçiriləcək parlament seçkisinə hazırlıqla bağlı bir məsələdir. Vergilər naziri parlamentdə ayrıca siyahı ilə təmsil olunmaq niyyətindədir.

□ **İqtisadiyyat şöbəsi**

Amansızcasına öldürülən həkimin atası prezidentə məktub yollayıb

Zaməddin Həmişəyev: "Oğlumun qazandığı nüfuz bu qətlin yalnız qarət məqsədi ilə törədilməsinə şübhə yaradır"

Ötən il mayın 25-də Bakının Nərimanov rayonu, Həsən Əliyev küçəsi, ev 92, mənzil 8 ünvanında tibb elmləri namizədi, ürək-damar cərrahı, Tibb Universitetinin nəzdində fəaliyyət göstərən müalicə klinikasının kardiologiya şöbəsinin müdiri, 1977-ci il təvəllüdü Cavid Həmişəyevin atası Zaməddin Həmişəyev prezidentə məktub yollayıb. Z.Həmişəyev həmin məktubun sərəti redaksiyamıza təqdim edib. Məktubuna özü haqda məlumatla giriş verən Z.Həmişəyev yazır:

"Oğlum 1977-ci il təvəllüdü Cavid Həmişəyev tibb elmləri namizədi, həkim-kardioloq idi. Azərbaycan Tibb Universitetinin Tədris-Terapevtik Klinikasının Angiografiya şöbəsinin müdiri idi. Ali təhsilini Türkiyədə almışdı. Türkiyənin 19 Mayıs Universitetinin Ürək Cərahiyyəsi kafedrasında, İran İslam Respublikasının Tehran Ürək Cərahiyyəsi Mərkəzində kardioloq kimi fəaliyyət göstərmişdi. Beynəlxalq Kardioloqlar Cəmiyyətinin üzvü idi. Öz nümunəvi davranışı və xoş məramı ilə hörmət, yüksək peşəkərliliyi ilə şöhrət qazanmışdı. İnsan sağlamlığının keşiyində dayanan, gənc, fədakar, şəfqətli, insanpərvər, xeyriyyəçi həkim kimi tanınmışdı. Hətta lazımda belə təmənnsiz

olaraq neçə-neçə insanı həyata qaytarmışdı. Nümunəvi insan və nümunəvi həkim-kardioloq Respublikanın ən məşhur ürək həkimlərindən biri idi.

Hörmətli Cənab Prezident!

Ailəmdə və həyatımda baş vermiş faciədən, müsibətdən çox sarsıntı keçirirəm. 25 may 2013-cü il tarixdə Bakı şəhəri Nərimanov rayonu, Həsən Əliyev küçəsi, ev 92, mənzil 8 ünvanında oğlum Həmişəyev Cavidin cəsədi aşkarlanıb. Müharibə şəraitində bəyaz geyimli sülh elçiləri olan həkimlərə toxunulmur, amma mülki şəraitdə neçə-neçə insana həyat vermiş xüsusi istedadlı, 36 yaşında artıq dünya səviyyəli kardioloq kimi tanınmış həkim həyatdan məhrum etdilər, onun canına

qiydılar. Bir həkimin canına qiymət, yüzlərlə minlərlə insanın canına qəsd etmək deməkdir.

İstintaq orqanı cinayətin qarət məqsədi ilə törətdiyi fərziyyəsinə irəliləyir. Lakin həkimin öz peşəsində qazandığı uğurlar, vəzifədə irəliləməsi ehtimalı, digər tərəfdən doktor Cavid Həmişəyevin ölkəmizdə və xarici ölkələrdə qazandığı nüfuzu bu qətlin yalnız qarət məqsədi ilə törətdiyi fikrinə şübhə yaradır. Oğlumun peşə nüfuzunun artması, ardıcıl qazandığı uğurlar bu qətlin xüsusi sifarişlə həyata keçirildiyinə əsas verir. Cinayətin təxribat xarakterli olması əsl cinayətkarların, cinayətin mənbəyində dayanan mənfur qüvvələrin gizlənməsinə zəmin yaradır. Hadisə yerində ətrafda heç bir qan izi və ləkələrinin olmaması onun çarəsiz vəziyyətdə qətlə yetirilməsini göstərir. Onu huşsuz hala gətirməklə onu çarəsiz vəziyyətdə saxlayaraq asta-asta xüsusi yerlərdən bıçaqla kəsərək neçə-neçə insana şəfa vermiş adlı-sanlı həkim qətlə yetirilə bilər. Huşa gələrkən

özünün tamamilə müqavimətsiz olduğunu anlamış və yalnız fədasız çaba göstərmişdir".

Məktub müəllifi iddialarına və verdiyi ifadələrə baxılmasını istəyir: **"Hörmətli Cənab Prezident!**

Oğlum mənim fərhverici qürurum, ümid yerim, qolum-qanadım idi. Təqaüd yaşında, ahi yaşında olmağıma baxmayaraq, həyat eşqi ilə yaşayırdım. Hər dəfə məni gördükdə tanınmış ictimai xadimlər oğlumun uğurlu tibbi-cərrahi əməliyyatlarına, müalicələrinə görə mənə öz təşəkkürlərini bildirdikdə qanad açıb uçurdum. Lakin oğlumun amansızcasına, mənfur məqsədlərlə qətlə yetirilməsi mənim qol-qanadımı sındırdı. Buna görə çox məyusam. Onun körpə övladları artıq atasız böyüməyə məhkum kəsiliblər. Təəssüf dolu həyat, qəhər məni boğur. Heç cür həyatın özünə qayıda bilmirəm. Əfsus ki, yeganə oğlumun itirdikdən sonra onu geri qaytarmaq mümkün olmasın. Amma gələcəkdə karyerada sürətlə irəliləyən xüsusi is-

Cavid Həmişəyev

tedadı olan həkimlərin həyatının təhlükə altında olması minlərlə Azərbaycan vətəndaşının həyatının təhlükədə olmasıdır.

Hörmətli Cənab Prezident!

Siz sözləmişiniz ki, məmurlar vətəndaşlara vicdanla, layəqətlə xidmət göstərməlidirlər. Lakin məlum amansız və məkrli qətdən 1 il keçməsinə baxmayaraq, cinayətin üstünün açılması üçün iddialarına və verdiyim ifadələrə baxılmır. Bu amansız qətl hadisəsinin əsl cinayətkarlarının tapılması, cinayətin mənbəyinin müəyyənləşdirilməsi, həqiqi sifarişçilərin müəyyənləşdirilməsi üçün bu məsələni şəxsi nəzarətinizə götürməyinizi və məni qəbul etməyinizi uzun zaman sizinlə bərabər işləmiş və neftçi həmkar olmuş dostunuz kimi Sizdən artıq dərəcədə xahiş edirəm".

Z.Həmişəyev məktubuna mərhum oğlu ilə bağlı müxtəlif

şəxslərin fikirlərini də əlavə edib.

Qeyd edək ki, Z.Həmişəyev bir qədər əvvəl KİV-lərə bildirib ki, onun oğlunun qətlə yetirilməsinin gəlini İradə Orucova sifariş verib. İ.Orucovanın nümayəndəsi, tanınmış vəkil Aslan İsmayılov isə Z.Həmişəyevin sözlədiklərinin həqiqət olmadığını, onun qətlə yetirilmiş oğlunun əmlakına sahiblənmək üçün gəlininə şər atmaqdan çəkinmədiyini söyləyib.

Bu qətl törədən üç şəxs - Türkan Bağırını, Yasin Ərəbovu və Koroğlu Məmmədovu hüquq-mühafizə orqanlarının əməkdaşları həbs edib. 2014-cü il iyunun 23-də Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə bu səs-küylü qətdə təqsirləndirilən şəxslərin cinayət işi üzrə proses başlayıb. Hər 3 şəxs tamah məqsədi ilə qəsdən adam öldürməkdə itiham olunurlar.

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV**

Son günlər Qarabağ bölgəsində Ermənistanın işğalçı ordusunun atəşkəsi intensiv pozması, tərribat xarakterli əməliyyatlara əl atması nəticəsində hər iki tərəfin çoxsaylı itki verməsi müharibənin artıq başlaması təsəvvürünü yaradıb. Vəziyyəti qəzetimizə şərh edən Qarabağ qaziləri artıq geri yol olmadığını və müharibəni başlatmağın zamanının çatdığı fikrindədirlər.

Qarabağ qazisi Rey Kərimoğlu artıq Azərbaycan ordusunun hərəkəti keçməsi üçün bir məqam yarandığını söylədi: "Düşünürəm ki, bu, bir məqamdır və artıq müharibədir. Dünya gördü ki, ermənilər bizim səngərlərə basqın ediblər, itkilərimiz var. Düşünürəm ki, ordu hərəkəti keçməli və bu məsələni birdəfəlik bitirməli. Geri çəkilmək olmaz. Mən buradan çağırış edirəm ki, ön cəbhəyə keçmiş döyüşçüləri çağırınsınlar. Bizim 1991-1994-cü illərdə əməliyyatlarda iştirak etmiş əsgər və zabitlərimiz var. Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi müəyyənləşdirməli və hər səngərə keçmiş döyüşçülərdən bir-iki nəfəri yerləşdirməlidir. Gənc əsgərlərimiz onların təcrübəsindən faydalanmalıdır. Biz 18-20 yaşlı əsgərlərimizi ermənilərə yem edə bilərik. Mən ordu rəhbərliyindən xahiş edirəm ki, keçmiş döyüşçüləri orduya cəlb etsin. Çünki onların təcrübəsi var. Hətta elə qazi döyüşçülərimiz var ki, onlar ordunun psixoloji hazırlığına kömək edə bilərlər. Bizim torpaqlarımız işğal altındadır və biz psixoloji cəhətdən yaxşı deyilik. Amma Qarabağ müharibəsində kifayət qədər uğurlu əməliyyatlar olub. Ağdərə, Horadiz əməliyyatı, Tərtər Hə-

sənqala istiqamətindəki müdafiə əməliyyatları, Ağdamın 43 kəndinin müdafiə olunması əməliyyatları və başqa uğurlu əməliyyatlar olub. Bu əməliyyatlarda iştirak etmiş kifayət qədər əsgər və zabit heyətimiz var. Bunlar ön cəbhədə dayanmalıdır".

R.Kərimoğlu müharibə ərəfəsi olduğu üçün itkilərin olmasının gözlənilən hal olduğunu da dedi: "Əvvəlki illərə baxanda bir neçə gündə verdiyimiz itkilər çoxdur. Ancaq artıq müharibə gedir və itkilərin olması gözləniləndir. O vaxtlar biz bir gündə 100-200 şəhid verirdik. Yeni müharibədə hər şey olur. Mən tam məsuliyyətimlə deyirəm ki, erməni tərəfinin itkisi bizdən ən azı iki dəfə çoxdur. Düzdür, rabitə texnologiyalarının, müasir texnikanın, internet mediasının inkişafı gedən bir zamanda ölüm və itkiləri gizlətmək çətinidir. Xüsusən də Azərbaycan tərəfindən. Azərbaycan bir itkisini də gizlədə bilmir. Çünki tutaq ki, Lerikdə, Yardımlıda bir nəfər əsgər şəhid oldusa o dəqiqə hamı bunu bilir. İnternetdə, sosial şəbəkələrdə bu haqda həmişə danışılır. Amma Dağlıq Qarabağda dünyanın nəzarət edə bilmədiyi bir ərazi var. Ermənistanla həlak olan əsgərlərin heç valideynlərinə xəbər ve-

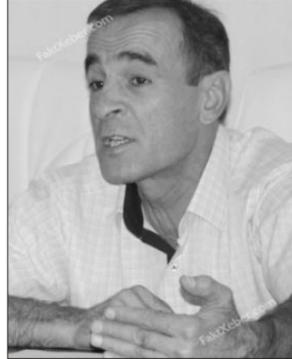
Qarabağ qaziləri:

"Savaş zamanı yetişib!.."

Rey Kərimoğlu:
"Ordu hərəkəti keçməlidir, bu məsələni birdəfəlik bitirməliyəm"

rimir, onlar elə Dağlıq Qarabağda dəfn edilir. Üstündən bir neçə gün keçdikdən sonra onları müxtəlif adlarla Ermənistanla aparıb dəfn edirlər. Yeni Ermənilərin itkilərini gizlətmək üçün kifayət qədər imkanları var. Biz orduda olmasaq

Etimad Əsədov:
"Müharibənin başlamasını bütün varlığım istəyirəm"

da məlumatımız var ki, erməniyə layiqli cavab verilib. Ermənilər ilk gün çox çaşqın vəziyyətdə idilər. Bunun ardınca dərhal hücum keçmək lazım idi. Ancaq biz gecikirik. Dərhal hücum olsaydı, ən azı bir rayonumuzu tam qaytar-

maq imkanımız vardı. Mən istəyirəm ki, torpaqlarımızı azad edənədək geri çəkilməyək. Ancaq heç nə bizim istəyimizlə olmur. Ordunun rəhbərliyi, bizim ali baş komandanımız var. Həmçinin bizim artıq nəzarətimizdən çıxan, təsir imkanlarımızdan kənarda olan ATƏT-in Minsk Qrupu və digər böyük güclü dövlətlər var. Bunlar münafiqin həllində iştirak edirlər. Görünür, onların da basqısı, təzyiqi var. Ona görə ola bilər ki, yenidən atəşkəs elan olunsun. Ancaq mən düşünürəm ki, artıq bunu keçmək lazım deyil".

"Qarabağ qaziləri" Birliyinin sədri Etimad Əsədov isə dedi ki, baş verənlər nə müharibədir, nə də atəşkəs: "Çox təəssüf olsun ki, biz şəhidlər veririk. Bu çox üzücü haldır. Allah onlara rəhmət eləsin. Son olaylar ondan xəbər verir ki, ermənilər öz xəbis, separatçı niyyətindən əl çəkmək, torpaqlardan çıxmaq fikrində deyil. Azərbaycan dövləti və xalq öz torpağına sahib çıxmaldır. Xalq Azərbaycan dövlətinin rəh-

bərinin arxasında birləşməlidir. Bu gün Azərbaycanda vətənpərvərlik ruhu çox yüksəkdir. Azərbaycan artıq müharibə elan etməli və xalq ordu ilə birlikdə müharibəyə cəlb etməlidir. Torpaqlarımızı geri almalı və ermənilərdən təmizləməliyik. Müharibə varsa, şəhidlərimiz də olacaq. Bu bizə çox ağırdır. Ancaq düşmənlərimizdə itki verdiyini görüb az da olsa təselli tapıq. Azərbaycan övladları vətəni müdafiə etmək üçün doğulub. Şəxsən mən özüm əlil olaraq müharibəni başlamasını bütün gücümle istəyirəm. Müharibənin başlamasını gözləyirəm ki, özüm də gedim o əsgərlərə qoşulub qalib bir dövlətin, qalib bir ordunun əsgəri olum. Qalib bir xalq olaraq qələbə zəfəri yaşamaq istəyirəm. İstəyirəm ki, mən də vətənə olan sevgimi ortaya qoyum. Bəlkə şəhid olacağam, amma ən azından bilim ki, torpaqlarımız azad oldu və Azərbaycan dövləti qalib bir dövlət oldu".

□ Günel MANAFLI

Amerikada faşizm yenidən baş qaldırır

Bir vaxtlar 4 milyon nəfər üzvü olmuş ku-kluks-klan dirçəlir; zəncilər qorxu içində; "yeni imperiya cəngavərləri" aranı qarışdırır

ABS-da faşist terror təşkilatı kimi tanınan Ku-Kluks-Klan yenidən amerikalıları, xüsusən də qara dərililəri qorxuya salıb. Bu barədə Al Jazeera geniş reportaj hazırlayıb. Həmin materialı kiçik ixtisarla təqdim edirik.

Pan-Ərəb televiziya kanalı bildirir ki, sıralarına yeni qüvvələr cəlb edən təşkilat Cənubi Karolinada irqi zəmində baş vermiş və tarixdə yaşanmış qorxu hissəsinə yenidən can verib.

Abbeville şəhərindən hazırlanmış reportajda deyilir: "Bazar günü kilsədən qayıdan gənc rahib Demond Davson qatarda ən yaxşı paltarlarını geyinmiş uşaqların əhatəsində idi. Onlar şəhərin Dollar Cənab adlanan məntəqəsində qalyanaltı etmək və sərnişin üçün qatardan endilər.

Uşaqlar mağazanın yanındakı səkinin qarşısında bir-biri ilə oynayırdılar. Onlarla bir vaxtda Ku-Kluks-Klan üzvlərinin həmin dairedə tədbir keçirməsi gənc rahibin ciddi etirazına səbəb oldu. Ku-Kluks-Klanın yeni təsis olunmuş filiali New Empire Knights ("Yeni İmperiya Cəngavərləri") orada üç günlük toplantı keçirdi.

Təşkilat "Bizim torpaqları qorumaq üçün bizlərə qoşul" çağırışı ilə öz sıralarını genişləndirməyə çalışır. Müşahidəçilər əmindirlər ki, klan üzvlərinin bütün cidd-cəhdlərinə baxmaya-

raq, təşkilat getdikcə öləyir və demək olar ki, can verir. Ancaq bir çoxları bu kimi fikirlərin ifrat optimizmdən qaynaqlandığı qənaətindədir...

Baptist kilsənin keşişi olan Davson deyir ki, Klan üzvlərinin keçirdiyi səs-küylü tədbir əsasən qara dərililəri amerikalılardan ibarət olan uşaqlarda çoxsaylı suallar yaradıb. Xüsusən uşaqlar bilmək istəyiblər ki, nə üçün Klan üzvləri üzvlərinə maska keçiriblər. Bu geyim uşaqlarda vahimə doğurur...

"Bundan narahatam, əgər onlar düzgün iş görsələr maskaya ehtiyac olmaz ki. Mən uşaqlara bu mürəkkəb məsələni anlatmağa çalışdım. Qara dərililər arasında şayiələr gəzir ki, Klan tezliklə şəhərdə yürüş keçirəcək, bəziləri hətta bu yürüşün şəhərin mərkəzi meydanında baş tutacağını iddia edir. Ancaq mən Klan üzvlərini şəhərdə görmək istəməzdim".

Abbevilin "Yeni İmperiya Cəngavərləri" bəyan edirlər ki, onlar öz fəaliyyətlərinin gizli şəkildə həyata keçirəcəklər. Ancaq onların internetdə yerləşdirdiyi informasiyalara hər kəs baxa bi-

kir. Çoxları da Klanın keçirmək istədiyi kütləvi tədbirlə bağlı istehza dolu şərhlər yazır...

Abbeville dairəsinin sakini Çarliz Murray özünü yeni elan olunmuş "İmperiya Cəngavərləri"nin başçısı hesab edir. Və Al Jazeera-nin suallarına yalnız yazılı cavab verə biləcəyini deyib. O, bildirir ki, 2013-cü ildə Abbeville dairəsində mərkəzi ofisi açılan "Yeni İmperiya Cəngavərləri"nin leqal şəkildə seçilmiş lideridir.

Təşkilatın nə qədər üzvü var, sualına Çarliz Murray təvəzökarlıqla cavab verir: "Mənim bir neçə nəfər üzvüm var, arzu edərdim ki, daha çox olsun. Ancaq üzvlərimizin sayı siz düşündüyünüzdən daha çoxdur. Onların arasında müəllimlər, həkimlər, hüquqşünaslar da var. Məqsədimiz isə ağırlar üçün gərəklən legitim təşkilat yaratmağa Ağ Amerikanın səsi olmaqdır..."

Təşkilatın veb saytında bildirilir ki, Klan qrupunun 15 ştatdan olan 116 üzvü həftəsonu yürüşdə iştirak edəcək. Tədbir zamanı ətrafdakı insanlarda vahimə yaratmaq üçün taxtadan düşəldilmiş iri həcmli xaça od vurulması da nəzərdə tutulub.

Statistik göstəricilər aydın göstərir ki, son vaxtlar Amerikada Ku-Kluks-Klanın nüfuzu son dərəcə zəifləyib. Belə ki, Ameri-

kada 4-6 min arasında Ku-Kluks-Klan üzvünün olduğu söylenebilir. Abbeville dairəsində isə onların sayı 2010-cu ildə 221 nəfər olub. İndi isə təşkilatda cəmi 150 nəfər qalıb. 1960-cı ildə isə Amerikada 40 min insan bu faşist təşkilatına qatılmışdı. Ku-Kluks-Klanın ən parlaq dövrü isə 1920-ci ildə olub. O vaxt bu təşkilata 4 milyon insan qoşulmuşdu...

"Abbeville'də olan Klan kiçik bir qrupdan ibarətdir və biz düşündüyümüz qədər də təhlükəli deyillər", yerli sakinlərdən biri Al Jazeera-yə belə deyib. O da bəli olub ki, Klanın keçirdiyi tədbirlər cavab olaraq artıq 1 saat sonra 300 nəfərlik qrup bir araya gəlib və Klanın fəaliyyətinə etiraz edib. Şübhəsiz ki, bu kimi tədbirlər Klanın gücünü zəiflədir və onun fəaliyyətini heçə endirir...

Xanımlardan biri isə televiziya deyib ki, Klan bütün ölkə boyu özünə tərəfdarlar axtarır: "Klan bəzi qruplar üçün cəlbədidir. Xüsusən az təhsilli, kasıb ağ adamlar var ki, onlar özlerini bu cəmiyyətdə alçaldılmış hiss edirlər, ölkədəki demoqrafik göstəricilər də onların qorxusunu artırır. Özlərini artıq adam kimi hiss edən bəzləri Klana üz tutur. Klanın törətdiyi terror hadisələri isə tarixin yaddaşından silinməyib..."

Abbeville'deki qara dərililərin sakinləri isə Klan haqqında danışmağa o qədər də həvəs göstərmirlər. Ancaq qorxu içində olan Çarlene Kravford deyir ki, Klanın keçirdiyi tədbir pis bir şeyin başlanğıcı ola bilər.

"1916-cı ildə Klan bu şəhərdə varlı qara dərililərin torpaq sahiblərindən birini bıçaqlamışdı. Onu şəhərdə sürmüşdü, sonra da ağacdan asmışdılar. Biz bir birimizi sevməliyik, bir birimizə nifrət etməkdən çəkinməliyik. Bizim hamımızın damarından eyni qan axır", Çarlene Kravford deyib.

Xanım söyləyib ki, irq fərqi-nə görə kiminsə öldürülə biləcə-

yini düşünmək belə dəhşətlidir: "Siz elə düşünürsünüz ki, bizim şəhərin rəhbərləri Klanın fəaliyyətinə qarşı nəse edəcək? Yox, onların belə bir fikri yoxdur".

Şəhərin rəhbərlərindən olan Şavn Bell isə Al Jazeera-yə deyib ki, "Yeni İmperiya Cəngavərləri" şəhərdə tədbir keçirməklə bağlı hələ onlara rəsmi müraciət etməyiblər: "Əvvəlki tədbir isə şəhərdən kənarda keçirilib. Oralar isə bizim səlahiyyətimizdən kənarda olan ərazilərdir"...

Abbeville şəhərinin meri Sarah Şevud isə televiziyanın telefon zənglərinə cavab verməyib. O, e-mail vasitəsi ilə ünvanlanmış yazılı sualları da cavabsız qoyub...

Doktor Lonnie Randolph isə deyib ki, Klanın nəzərdə tutduğu tədbirlə bağlı hər yerdə

söz-söhbətlər dolaşır: "Şəxsən mən narahatam. Çünki qıçıl-cımdan alov doğa bilər. İrçilik geniş yayılıb. Biz irçilik haqqında danışmaqdan çəkinirik, ancaq bu heç də o demək deyil ki, o yox olub gedib"...

Ekstremizm üzrə ekspert olan Mark Potok deyir ki, Ku-Kluks-Klan üzvlərinin sayını artırmağa çalışır. Onlar ümid edirlər ki, yeni varlı üzvlər təşkilata ciddi maliyyə dəstəyi verəcəklər. Klanın bir çox rəhbərləri məhz təşkilatda toplanan pulun hesabına rahat yaşayırlar...

O da bildirir ki, bütün bu deyilənlərə baxmayaraq, Klan hələ ki, zəifdir. Və onların nəse ciddi bir iş görəcəyini güman etmirəm...

□ Elbahi Həsəni (Sürix)

Beynəlxalq Təhsil Mərkəzi

Biz sizi Ukraynanın, Belorusun, Rusiyanın və Gürcüstanın dövlət universitetlərində bakalavr və magistr dərəcələri üzrə əyani, qiyabi və ikinci ali təhsil almağa dəvət edirik.

- < Kiyev Dövlət Texniki Universiteti
- < Kompüter mühəndisliyi. Hüquq. İqtisadiyyat.
- < Kremenchuk Dövlət Universiteti
- < Psixologiya. Jurnalistika. Hüquq. Filologiya
- < Kiyev Dövlət Dəniz Akademiyası
- < Gəmi sürmə. Dəniz və çay nəqliyyatı. Hüquq
- < Tbilisi Dövlət Tibb Universiteti
- < Müalicə işi. Stomatologiya. Əczaçılıq. Pediatriya
- < Minsk Dövlət Universiteti
- < Beynəlxalq Münasibətlər. İqtisadiyyat. Jurnalistika
- < Qrodno Dövlət Universiteti
- < Hüquq. İqtisadiyyat. Pedaqogika. Tərcüməçilik
- < Volqoqrad Dövlət Aqrar Universiteti.
- < Aqronom. Yerölçmə və Kadastr. Elektrik təchizatı.

Bizim bu ölkələrin yuxarıda adları sadalanan və bu siyahıda adları olmayan bir çox digər dövlət universitetləri ilə əməkdaşlıq və təmsilçilik haqqında rəsmi müqavilələrimiz var. Diqqət! Bəzi ixtisaslar üzrə pulsuz təhsil almaq şansınız var!

Ünvan: Bakı ş. Məmmədşad k. 13A «Nərimanov» m-su
 Tel: (050) 3319999; (077)3319999; (055)2522525;
 (012)4379980

Babasil xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almaniyanın məşhur "Karl Etorts" firmasının aparatı ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gözləmədən - lateks hələ qoyulmasın.

SƏLİMOV FƏRMAN

Tel: (055) 776-70-34

Elan
Bakının Türkan qəsəbəsində dənizdən 600-700 metr aralı, sahəsi 20 sot olan bağ satılır. Bağın ordiri, 82 metr dərinlikdən çıxan şirin suyu, hasar və darvazası, meyvə ağacları, 1 otaq və mətbəxdən ibarət kiçik tikilisi var. Qaz və telefon xətti yaxınlıqdan keçir. Qiyməti razılaşma yolu ilə.
Əlaqə tel: 070-611-64-15

Kişilər!!!

Xəstəliklərdən əzab çəkən adamlar üçün! Diqqət!
İsrail təbabəti tətbiq edilir! Axırıncı şans!!!
 Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyə və Siz aşağıda göstərilən xəstəliklərdən həmişəlik qurtarmaq istəyirsinizsə, onda yaxşı insanlara, keyfiyyətli, qısa müddətdə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meylin və erektsiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə dəyişmənin amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızılı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün dəyişməsi birdən öyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Qadınlarda uşaqlıq borularının keçməməzliyi
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi və sızanaqlar
- * Gərginlik, yuxusuzluq, yaddaşın azalması

Həkim qəbulu və həkimə zəng etmək saat 11.00-dan sonra
 Tel: (012) 437-88-05; (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com
 "doktor Vaiz Səmədov".

Rusiya 1 il əvvəl saxlanılan "Naftalan" tankerini Azərbaycana qaytardı

Tankerin kapitanı ilə köməkçisi həbsdə qaldı

1 il əvvəl, avqustun 4-də Rusiya Federal Təhlükəsizlik Xidmətinin (FTX) keçirdiyi xüsusi əməliyyat nəticəsində Xəzər Rusiya ərazisində saxlanan "Naftalan" tankeri Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi QSC-yə qaytarılıb. Bu haqda redaksiyamıza daxil olan məlumatda deyilir ki, tankerin üzərindən həbs götürülsə də, tankerin kapitanı Asif İsmayıl oğlu Məhərrəmov və köməkçisi Ülvi Nobel oğlu Sultanzadə hazırda həbsdədir.

Kapitanın 8, onun 2-ci köməkçisi isə 6 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilmələrini də yazmışdıq. Hər iki şəxs Rusiya Cinayət Məcəlləsinin 226.1 - strateji əhəmiyyətli yüklərin qaçaqmalçılığı maddəsi ilə ittiham olunurdular.

Qaynağımız deyib ki, tanker dövlət səviyyəsində aparılan danışıqların nəticəsi olaraq azad olunub. Tankerin 1 ilə yaxın saxlanıldığı Mahaçqala dəniz limanından Azərbaycan sularına qədər məsafəni peyk izləmə sistemini söndürməklə hərəkət etməsi haqda məlumat var. Bu məlumat danışıqlar nəticəsində azad olunan tankerin yenidən həbs edilə biləcəyi anlamını verir.

Rusiya KİV-nin xəbərinə görə, "Naftalan" tankeri saxlanılarkən yük yerində 4.5 min ton oğurluq nəfəsli olub. Tanker saxlanılarkən belə məlumatlar da vardı ki, Rusiya tərəfi "Naftalan"ın azad edilməsi üçün o dövrdə Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi İdarəsinin (AXDGI) reisi Aydın Bəşirovdan 5 milyon dollar istəyib. A.Bəşirov isə həmin pulu ödəməkdən yayınıb. Ləğv olunan AXDGI sabiq şefinin işsiz qalmasında bu məqamın xüsusi rol oynadığı danılmazdır. Eyni zamanda, "Naftalan" tankerin saxlanması sonradan Azərbaycan üzərindən neft qaçaqmalçılığı həyata keçirilməsi iddiaları da təsdiqlənmiş oldu.

Qeyd edək ki, FTX-nin Dağıstan üzrə idarəsinin mətbuat xidmətinin yaydığı açıqlamada bildirilib ki, "Naftalan" Mahaçqala dəniz limanından Azərbaycanın "Səngəçal" dəniz limanına doğru üzürmüş. Rusiya Federal Gömrük Xidmətinin Mərkəzi Energetika Gömrüyünün Qafqaz Energetika Gömrük postundan alınan sənədlərə əsasən, tanker 4.5 min ton həcmində mazutla yüklənibmiş. Lakin tankerin yükündən götürülən analiz və kapitanın təqdim etdiyi sənədlər tankerin yükünün əslində azsıxlıqlı xam neftdən ibarət olduğunu göstərib. Sözügedən neft Rusiyanın "LUKOil" şirkəti tərəfindən Xəzər dənizinin Həştərxan şəlfindən hasil olunub və Bakı-Novorossiysk kəməri ilə neft olunmaq üçün nəzərdə tutulmuş.

Aydın məsələdir ki, kapitanla köməkçisi Həştərxandan oğurlanan nefti Bakı-Novorossiysk kəmərinə vurmaq səlahiyyətləri olmayıb. Bildiyimiz kimi, Bakı-Novorossiysk neft kəməri birbaşa Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (ARDNŞ) sərəncamındadır. Kəməre birbaşa nəzarət isə müvafiq olaraq ARDNŞ rəhbərliyinin səlahiyyətindədir. Belə olduqda səlahiyyətsiz kapitanla köməkçisi neft niyə oğurlayıb?

Burada bir məqamı da qeyd etmək yerinə düşər - "Naftalan"ın oğurluq neftlə tutulmasından 2 ay sonra tankerin məxsus olduğu və faktiki heç bir dövlət qurumuna təbə olmayan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi İdarəsi ləğv olundu. Onun bazasında "Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti yaradıldı. Formal və yenidən formalaşdırılana qədər bu qurum Nəqliyyat Nazirliyinin tərkibində idi. Lakin A.Bəşirov idarəni öz mülikiyyəti kimi idarə edirdi. Hətta A.Bəşirovun Maliyyə Nazirliyinə bir neçə il əvvəl orada audit keçirməsinə icazə verməməsi də böyük səs-küyə səbəb olmuşdu. Bu baxımdan Rusiyanın saxladığı tankere görə A.Bəşirovdan 5 milyon dollar tələb etməsi başadüşülən idi. Necə deyərək, bazarda baş verənlərə görə bazanın faktiki sahibi cavabdehdir.

Yaradılan yeni qurumun rəhbərliyinə gətirilən Rauf Vəliyevin bu təyinatla qədər ARDNŞ-in Nəqliyyat İdarəsinin reisi vəzifəsində çalışması situasiyanı aydınlaşdırır. Birbaşa ARDNŞ prezidenti Rövnaq Abdullayevin kadri olan R.Vəliyevin rəhbərlik etdiyi qurum avtomatik yeganə və təbii neft inhisarçısının qanadı altına keçməsi deməkdir.

Qayıdaq "Naftalan" kapitanı və onun 2-ci köməkçisinin neft oğurlamasına. Bu şəxslər həyatlarını riskə ataraq oğurluğa gediblər. Onlar 4.5 min ton nefti Bakı-Novorossiysk kəmərinə vurmaqla nə qazanacaqdılar? Axı həmin neftin pulu onlara necə çatacaqdı?

Məlumdur ki, kəmərlə Rusiyaya, oradan da Avropaya göndərilən neftin pulu ARDNŞ-in hesabına köçürülür.

Bəs pullar hara, kimin cibinə axıb? Bu sual bu gün də açıq qalır.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Sumqayıt Mərkəzi Poçtunda işçilər kütləvi qovulur

Bahar Mustafayeva: "Məni işdən faktiki olaraq çıxarıblar"

Sumqayıt şəhər sakini şəhər poçtundan şikayətdir. Bahar Mustafayeva bununla bağlı redaksiyamıza yazdığı məktubda bildirir ki, uzun illər Sumqayıt Mərkəzi Poçtunda işləyib. Rabitəçinin sözlərinə görə, iyulun 10-da müdir onu heç bir xəbərdarlıq etmədən, heç bir əsas göstərilmədən işdən azad edib.

"Məni işdən faktiki olaraq qovub çıxarıblar. Çünki müdir bildirdi ki, işdən çıxmaq barədə ərizə yazmasam, işdən qovacaq. Bu halda mənim 21 illik stajım itirdi. Məcbur olub ərizə yazdım. Bildirədim, məni qovmaqla bağlı əmrə də göstərəcəkdirdi. Adətən bu, işinin öhdəsindən gəlməmək, işdə yol verilən nöqsanlarla bağlı olur. Bunu yazsaydı, stajım batacaqdı".

Xanımın sözlərinə görə, müdir köhnə işçiləri bəhanə ilə işdən çıxarıb və yerinə yeniləri götürür: "Belə iddialar var ki, yeni işçilər pulla, rüşvətlə işə götürülür. Son iki ayda 5-6 nəfər işdən çıxarılib. Əsasən işçilər ərizə yazmağa məcbur edilir, ərizə yazmayanlar isə işdən qovulur. Mən 10 il həmin idarədə işləmişəm və heç bir töhmətə olmayıb. Müdir mənim yerimə başqasını götürəcəyi üçün məcburi ərizə yazdıraraq məni işdən çıxartdı".

Şikayətçi baş verənlərlə bağlı ölkənin birinci xanım Mehriban Əliyevaya məktub yazdığını söylədi: "Həmçinin, "Aztelemekom"a, Rabitə Nazirliyinə müraciət etmişəm. Nazir müavini mənə cavab verib ki, gedin probleminizi özlünüz öz aranızda həll edin. Onda nazirlik nə üçündür ki? İndi də rabitə nazirinin qəbuluna yazılmışam, on günə məni qəbul etməlidir. Əgər işə nazir də baxmasa, məhkəməyə verəcəyəm. Mən 1992-93- illərdə Qubadlı rayonunda müharibənin qızğın vaxtlarında rabitəçi işləmişəm. Akif Əsgərova Heydər Əliyevin qaçqın və məcburi köçkünlər haqda dediklərin xatırladım. O, bunların heç birinə məhəl qoymadan məni işdən azad etdi və yerimə müəlliməni işə götürdü. Qubadlı köçkünüyəm. O vaxt gecə ermənilər qrad atanda mən növbədə olmuşam. Həyat yoldaşım müharibə veteranı, oğlum hərbiçidir, müddətdən artıq hərbi xidmətdədir. Poçt müdirinin Heydər Əliyevin köçkünlərlə bağlı verdiyi qərarı pozmağa nə ixtiyarı var? Heydər Əliyevin fərmanının müdirin yadına salanda dedi ki, fərman verib, əcəb ələyib, get səni işə də götürsün".

B.Mustafayevanın sözlərinə görə, müdir Sumqayıt Mərkəzi Poçtunun rabitəçi işçilərinin əksəriyyətini işdən uzaqlaşdırıb yerinə müəllimə və şəfəq bacılarını yerləşdirib.

Qarşı tərəfin də rəyini verməyə hazırıq.

□ RÖYA

Bir ailədən 4 nəfər Kür çayında batdı

Tofiq Civişovun 3 övladı və həyat yoldaşı boğularaq öldü

Qazax rayonunun Çaylı kəndində bir ailə faciəsi yaşanıb. Kənd sakini Tofiq Civişovun həyat yoldaşı və 3 övladı - 2 qızı, bir oğlu Kürdə boğularaq dünyasını dəyişib. Kənd sakinlərinin musavat.com-a bildirdiyinə görə Kürdə boğulanlardan yalnız Civişovun həyat yoldaşının meyitini tapmaq mümkün olub. Övladları isə hələ ki, tapılmayıb. Bildirilir ki, ailə Kürə istirahət məqsədilə gedib. Onu da qeyd edək ki, ailənin böyük qızı hamilə olub.

Hadisəyə dair təfəssilatla bələdir: Kürün dərin yerində balıq tutan Çaylı kənd sakini Civişov Rafiq qəfil sürüşərək suya yıxılıb. Onu xilas etmək üçün suya tullanan anası Civişova Pərvanə və bacıları Civişova Ayten, Civişova Gülmirə də suda boğularaq həlak olublar! Hazırda FHN-in xilasediciləri ailə üzvlərinin cəsədlərini axtarırlar.

ELAN

Tovuz rayonu Güvəndik kənd sakini Həsənov Süleyman İbrahim oğluna verilən veteran kitabçası itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Dyləncəli, sürətli, asan!

Speak English

Klassik metodlardan fərqli olaraq, Siz passiv deyil, aktiv dilləyicisiniz!

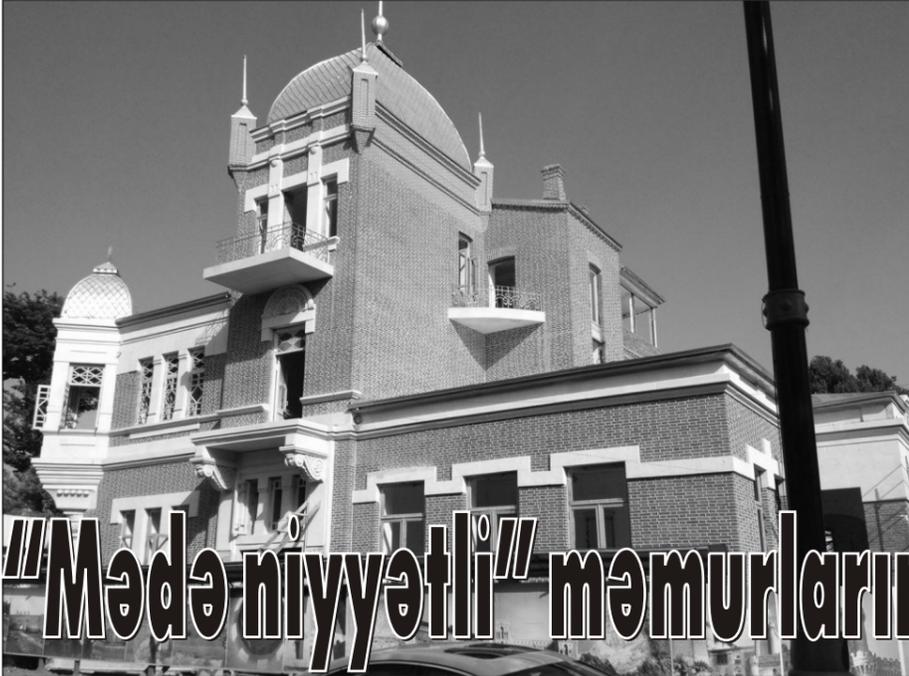
Kursumuzun sizə vəd etdiyi bacarıqlar:

- ✓ İlk dərindən son dərəcə qədər ingiliscə danışmaq!
- ✓ Sözləri azarlamaqla deyil onları istifadə edərək öyrənmək!
- ✓ Danışaraq sürətli qrammatika bilgiləri əldə etmək!
- ✓ Əla tələffüz və gürvənlə danışmaq
- ✓ Real ingiliscə söhbətlər

BOUNITS English **EXPLOSION**

Əvvəlki kursumuz tərəfindən təstibləndirilmiş HƏDİYYƏ alınır!

Bakı şəhəri, Bünyat Sərdarov küç. 2, ev 2.
 (012) 492 61 75; (051) 433 46 87; (070) 806 56 63
 (İçəri Şəhər metrosu, İran səfirliyinin yan)

"Mədəniyyətli" məmurların ümidinə

qalan mədəniyyət ocaqları...

Lankəranda "Spartak" və "Nizami" kinoteatrları, tarixi abidələr, qədim hamam bərpad gündədir; yerli icra hakimiyyəti isə "düzələcək" deyir...

Lankəranda mədəniyyət mərkəzləri, kinoteatrlar, tarixi abidələr arxivə qovuşub. Cənub bölgəsinin mirvarisi sayılan bu şəhərdə mədəniyyət ocaqları bərpad gündədir, baxımsızlıqdan acınacaqlı kökə düşüb.

Çox təəssüflər olsun ki, müstəqillikdən sonra tarixi abidələrə qarşı bir laqeydlik nümayiş etdirilib. Ona görə də Lankəranda tarixi mərkəzlər orta əsrlərdən qalmış binalara oxşayır, elə bil heç zaman "əl gəzdirilməyib".

Şəhər əhalisini də narahat edən bu problemin ömrü getdikcə uzanır və dəyişmir. Nəyə görəse aidiyyəti qurumlar da tarixi abidələri rekonstruksiya etmək niyyətində görünmürlər. Bizimlə söhbət edən yerli sakin Murad Ağayev inanmır ki, yaxın gələcəkdə Lankəranda "Nizami" və "Spartak" kinoteatrları təmir olunub, istifadəyə veriləcək. Onun sözlərinə görə, hər iki kinoteatr gah çayxana, gah bil-yard salonu, gah da başqa məqsədlər üçün işə obyekt kimi fəaliyyət göstərib. Bir müddət sonra "Spartak" artıq özəlləşdirilərək şəxsi mülkə çevrilsə də yenə istifadəsiz qalıb. M.Ağayev təklif edir ki, rayon icra hakimiyyəti hər iki kinoteatrın yenidən istifadəyə verilməsi üçün plan nəzərdə tutsun.

Əslində "Nizami" kinoteatrı rekonstruksiya olunmasını gözləyir. Bu mədəniyyət mərkəzinin Lankəran Rayon İcra Hakimiyyəti tərəfindən Regionların Dövlət Proqramı əsasında yenidən bərpası nəzərdə tutulsa da, o zamandan bəri planın icrası gecikir. Bunun səbəbi heç kəsə açıqlanmayıb. Bilinmir ki, kinoteatr nə zaman bərpa oluna-caq. Məlum olan reallıq ondan ibarətdir ki, vaxtilə lankəranlıların axışdığı "Nizami" kinoteatrı indi dramatik günlərini yaşayır.

Lankəranda ilk kinoteatr 1926-cı ildə fəaliyyətə başlayıb. İlk səssiz kino film də "Spartak" adlanan həmin kinoteatrdə 1927-ci ildə nümayiş etdirilib. Şəhər sakinləri yaranmış bu problemlərə görə aidiyyəti qurumları qınayırlar. Onların sözlərinə görə, sovet vaxtı bu kinoteatrlarda anşlaq olardı. Amma bu mədəniyyət ocaqlarının binaları indi qapısı qıfıllıdır, binaları uçur-sökük.

"Lankəranda həmişə teatr, kinoteatr, ziyalılar evi, mədəniyyət evi olub. İndi belə bir ziyalı şəhərin mədəniyyət mərkəzlərinin gününə baxın. Adam xəcalət çəkir. Mən bu şəhərdə böyümüşəm, 82 yaşım var. O günləri yada salıram və indi görürəm ki, Lankəranda mədəniyyət mərkəzləri baxımsız qalıb", - deyər şəhər ağsaqqalı Nürəddin kişi gileylənir.

Lankəranda problemi araşdırarkən onu da öyrənirik ki, Mədəniyyət Nazirliyinin yerli əhəmiyyət daşıyan memarlıq abidəsi də acınacaqlı haldadır. 19-cu əsrə aid bu qədim hamamın binası müharibədən çıxmış yərə oxşayır. İllərdir baxımsız vəziyyətdə olan tarixi hamamın qapısına kilid vurulsa da, dam örtüyü, divarları uçub-tökülüb.

Rayon sakinlərini isə qeyd edirlər ki, bina qar və yağış yağdığı zaman tədricən uçur. Uçuq-sökük binanın üzərinə isə böyük hərfərlə Mədəniyyət Nazirliyi yerli əhəmiyyətli memarlıq abidəsinin dövlət tərəfindən qorunduğu yazılan lövhə vurulub.

"Kiçik bazar" məhəlləsində yerləşən bu qədim hamama nə zaman sahib çıxılacağı aydın deyil. Görünən budur ki, qabaqdan gələn qışda yağacaq qar hamamı yerlə-yeksan edəcək, tarixin yaddaşlarına həkk olunacaq. Bundan başqa rayon uşaq xəstəxanasının köhnə binası bank və restoran kimi istifadə olunur. Halbuki yerli cama-

at da danışır ki, sözügedən inzibati binanın tarixiliyi var və qorunub saxlanmalıdır. Di gəl ki, tarixi bina özəlləşdirilib, kommersiya məqsədi ilə istifadə edilir.

Ümumiyyətlə, Lankəranda tarixi abidələr çoxdur. Yuxarı Nüvədi kəndində qədim Əbirlər qülləsi, Şıxakəran kəndində Şeyx Zahid türbəsi, şəhərdə Kiçik Qala məscidi, Güldəstə minarəsi, Hacı Mirzə hamamı, Xan Evi kimi abidələr var.

Bəlləbur qalasının xarabalarını da qeyd etmək lazımdır. Bu qalanın Babək Xürrəminin yerləşdiyi qala olduğu söyleneir. O cümlədən Xan Evinin rekonstruksiya olunmasını da deməliyik. Hazırda muzeydə təmir işləri davam edir.

***

Onu da deyək ki, Lankəranda mədəniyyət ocaqlarının baxımsız vəziyyətdə olması ilə bağlı xəbər hazırlayan axar.az-a rəsmi açıqlama verilib. Lankəran Rayon İcra Hakimiyyətindən redaksiyanın elektron ünvanına daxil olan məktubda bildirilib ki, son vaxtlar şəhərdə mədəniyyət mərkəzlərinin və tarixi abidələrin əsaslı təmiri işləri xeyli sürətlənib, mədəniyyət müəssisələrinin tikintisi və yenidən qurulması 2014-2018-ci illərdə regionların sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramına salınıb: "Tarixi abidə olan "Dairəvi qala"dan sonra Mirəhməd xanın evi olmuş "Xan sarayı"nın və 600 nəfər tamaşaçı tutan Qəni Vəliyev adına şəhər Mədəniyyət Mərkəzinin əsaslı təmirinə başlanılıb. Hər iki obyektin əsaslı təmiri məsələsi icra başçısının şəhər ziyalıları ilə ilk görüşündə ictimaiyyətin nümayəndələri tərəfindən qaldırılıb. Artıq bu gün bu obyektlərdə son tamamlama işləri gedir".

Cavab məktubunda qaldırılan problemlərlə bağlı yazılır: "Şəhərdə "Nizami", "Spartak" kinoteatrları və şəhərin "Kiçik Bazar" məhəlləsindəki hamam məsələsi ilə bağlı bildiririk ki, hər iki kino-teatr istifadəyə yararsız vəziyyətə düşdüyündən, hələ keçən əsrin 90-cı illərinin əvvəllərindən fəaliyyətini dayandırılıb. Yuxarıda qeyd olunduğu kimi, mədəniyyət obyektlərinin yenidən qurulmasına Dövlət Proqramı üzrə başlanılıb. Növbəti illərdə Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin bərpa idarəsi tərəfindən adları qeyd olunan yerli əhəmiyyətli tarixi abidələr olan "Nizami" kino-teatrı və hamamın əsaslı təmiri işlərinə başlanılması nəzərdə tutulub".

□ **E.SALAMOĞLU**

Lankəran

"Gövdəsinə baxma, içi boşdur"

Samir SARI

Son faciəvi, qanlı-qadalı, kədərli günlərdə bəzi saytlarda, sosial şəbəkədə bir erməni döyüşçüsünün öz "şücaəti" barədə yaydığı hekayət dolaşırdı. Guya ki, əliyalın erməni "dişinə qədər silahlanmış" (belə yazırdılar) azərbaycanlı diversantları (6-7 nəfər) qorxudub, çığır-bağır salıb, müqavimət göstərmiş, onlar da qaçmışlar.

Gop da olsa, ermənilər "igid döyüşçü" ilə qürur duya bilərdilər. Hərçənd o hekayətdə bir detal vardı, işləri korlayırdı. "Cəsur ürək" döyüşçü deyirdi ki, azərbaycanlı döyüşçü bunun qulağının dibinə bir dənə qoyub, çənəsini sındırıb, qolunu yaralayıb, sonra qaçmış.

İndi həmin əsgər nə dərəcədə gopa basdığını bir özü, bir Astvası bilir, amma güman var ki, belə bir hadisə olubsa da, kəşfiyyatçılarımız onu yərə sərəndən sonra ölmüş bilib, gediblər. Yoxsa 6 döyüşçünün əlində bir əsgəri xurd-xəşil etmək 5 saniyədən artıq vaxt aparmazdı.

Qarabağ mahalının adamları yaxşı bilir, ermənilərlə azərbaycanlıların istənilən təkbətək yarışmasında (güləş, boks, cüdo, əlbəyaxa dava və s.) yüzdə doxsan halda qələbəni həmişə bizimkilər qazanıb. Başqa variant olmayıb. Baxardın ki, pəhləvan kimi enlikürək bir erməni çıxdı meydana, deyərdin, pahooo, bu bizimkinə qalib gələcək, amma yarış başlayan kimi, diğə belini qoyurdu yərə. Ona görə də biz tərəflərdə o cür cüssəli adam görəndə deyərdilər, "gövdəsinə baxma, içi boşdur".

İndi sizə 1987-ci ildə baş verən bir əhvalatı nəql edəcəm. Bunu mənə hadisə iştirakçılarının üçü bir yerdə, bir-birinin sözüne düzəliş edər-edər, boşluqları doldura-doldura və bəmərə şəkildə danışmışlar.

O vaxt qonşu Hadrut rayonunda üzüm tənəkləri kəsilən vaxt bizim kənddən bir neçə maşın gedir üzüm dirəkləri gətirməyə. Gəlib erməni kəndinə çatırlar, dükənin qabağında anbardarı, briqadiri gözləyirlər ki, təhvil-təslim ələsinlər. QAZ-52 markalı yük maşını sürən və özü də Koroğlu boyda olan "Uzun Qulu" ləqəbli kəndçimiz görür ki, bir gənc erməni təşər-təşər yeriyərək gəldi onların yanına və dükənin qabağındakı ermənilər nəse onunla hörmətlə davrandılar. Qulu dayı soruşur ki, bu kimdi belə. Ermənilər cavab verirlər ki, o, idman ustasıdır, güləşçidir, Moskvada yaşayır, kəndimizin fəxridir. Qulu dayı gədənün cüssəsinə baxır, deyir, hə, demək, pəhləvandır, amma bizim də bir pəhləvanımız var. Bunu deyəndən sonra o, dirək yükləmək üçün fəhlə qismində erməni kəndinə ezam edilmiş Pəhlivani çağırır, deyir, bax, bu, güləşçidir, pəhləvandır, sən bununla güləşə bilərənsənmi. Axırıncı dəfə orta məktəbdə oxuyarkən tay-tuşları ilə güləşmiş, 7-8 il paytaxta qaynaqçı işləyəndən sonra kəndə qayıtmış Pəhlivan özünü sındırmır, deyir, güləşərim, canımı da alaram. Qulu dayı yavaşca deyir, gövdəsinə baxma, içi boşdur. Erməni güləşçi də Pəhlivanın sısqa çiyinlərinə baxır, üreklənir, deyir, gəlsin. Güləşçilər hazır olurlar, arbitr funksiyasını öz üzərinə götürmüş Qulu dayı "başla" əmri verən kimi Pəhlivan çevik bir hərəkətlə erməni gəncin ayağına girir və qaldırır çırpır yərə. Nə qədər olmasa da, tatamilər görmüş güləşçi 4-5 saniyədən sonra özüne gəlir, vəziyyətdən çıxmağa çalışır, istəyir küreyi yərə dəyməsin. Amma bir az da Qulu dayının köməyi ilə Pəhlivan güləşçinin küreyini vurur yərə, qalxır ayağa. Erməni güləşçi də, onun kəndçiləri də etiraz edirlər, "düz olmadı, təzədən güləşməlidirlər" deyirlər. Qulu dayı deyir, yox, oldu-bitdi, hər şey qırağa, sizin gədə güləşəndə qaz buraxdı, bu da idmançıya yaraşan hərəkət deyildi. Erməni güləşçi cin atına minir, and-aman eləyir ki, qaz buraxmayıb, o qədər hirsələnir ki, ağlamsınır, re-vanş tələb edir, sağdan, soldan cumur ki, Pəhlivani vursun, yıxsın. Qulu dayı da hirsələnir, çox fəallıq edənlərə deyir: "Həzrət Abbas haqqı, bu saat ikinizə bir şillə qoyajam, biriniz burda öləjək, o biriniz də Hadrut balnırasında, güləşçiniz yixildi, oyun da bitdi". Ermənilər Qulu dayının qar küre-keşinə oxşayan əllərinə baxır və anlayırlar ki, o dediyi kimi edə bilər, sakitləşirlər.

Dediym odur ki, heç kəs ermənini, onların döyüşçülərini gözündə böyütməsin. Təkbətəkə qalsa, Qarabağ müharibəsinin 6 günlük ömrü var, çünki işləri boşdur. Arxalarında duran olmasa...

MUSAVAT

Son səhifə

N 194 (5903) 4 avqust 2014

Quş Putinin üstünü batırdı

Rusiya prezidenti Vladimir Putinin dünyaya müharibəsinə aid abidənin açılışında nitq söylədiyi vaxt xoşagəlməz vəziyyətlə üzləşib. Prezidentin çıxışı zamanı quş onun üstünü batırıb. Hadisəni əks etdirən video çarx sosial şəbəkədə yayıldıqdan sonra izləmə rekordu qırıb. Rusiya dövlətinin başçısı "Zoraklıq zorakılığa doğurur" deyən an quş onun pencəyini batırıb.

Xəzinə ovçularının son tapıntısı

Amerikanın Florida ştatının sahilələrində batmış bir gəmidə xəzinə axtarışı aparən Erik Şmit gəminin içindən çox dəyərli olan qızıl boyunbağının bir hissəsini tapıb. Qızıl boyunbağı parçasını tapan Şmit sevincini ailəsi ilə paylaşdı. 1715-ci ildə itən boyunbağının digər parçası da 1989-cu ildə həmin bataqlıqda tapılmışdı. Mütəxəssislər qızı boyunbağının ispaniyalı rahiblər üçün müqəddəs olduğunu deyirlər. Şmit tapdığı boyunbağının qiymətinin 20 faizi dəyərində pul mükafatı alacaq. Qədim boyunbağı "Queens Jewels" şirkəti tərəfindən satışa çıxarılaçaq. Ailəsi ilə birlikdə tez-tez xəzinə axtarışına çıxan Erik Şmit ötən il də okeandan 300 min dollar dəyərində qızıl tapmışdı. Məlumat üçün bildirək ki, 1715-ci ildə batan İspaniya gəmisindən tapılan qızıl və dəyərli daş-qaşlar xəzinə ovçular üçün çox önəmli gəlir mənbəyinə çevrilib.

Qaçmaq ömrü uzadır

"Wall Street Journal"ında yayımlanan araşdırma nəticələrinə görə, qaçmaq insan ömrünü uzadır. On illərlə davam edən araşdırmalarda 55 mindən çox adam iştirak edib. Araşdırmada iştirak edən könüllülərin dördü biri hər gün mütəxəssislərin nəzarətində qaçıblar. Araşdırma müddəti bitdikdən sonra məlum olub ki, qaçan könüllülərin ölüm və infarkt riski sakit həyat tərzi keçirənlərə nisbətən daha azdır. Alimlərin sözlərinə görə, bu risklərin aradan qaldırılması üçün hər gün uzun müddət qaçmağa ehtiyac yoxdur. Həftə ərzində 51 dəqiqə, 10 kilometr qaçmaq insan orqanizmi üçün olduqca faydalıdır. İnsan nə qədər tənbəl olsa da, həftə-

də 30 dəqiqədən az olma-
maq şərti ilə idmanla məş-
ğul olmalıdır. Hər gün 5-7
dəqiqə qaçmaq insan həya-

tını 3 il uzadır. Yavaş qa-
çanların ölüm ehtimalı bərk
qaçanlara nisbətən daha az-
dır.

Ağcaqanadlar sizi niyə sevir?

Ağcaqanadların daha çox kimi dişlədiyini öyrənmək üçün aparılan araşdırma çox maraqlı nəticələr ortaya çıxarıb. İstilərin düşməsi ilə ağcaqanad mövsümü də başlayıb. Bəs necə olur ki, insanların bəziləri axşamlar ağcaqanadların hücumuna məruz qaldığı halda, digərləri tam izolyasiyada olurlar? Milli.az-ın Rusiya mətbuatına istinadən məlumatına görə, amerikalı alimlər bu məsələni araşdırmağa çalışıblar. Bu izahedilməz fakt hər zaman alimlərin diqqət mərkəzində olub. Axı hər bir insan özünü bu qaniçənlərdən qorumağa çalışır. Araşdırmalar zamanı axır ki, bu "ayrıseçkiliyin" səbəbi məlum olub.

Məlum olub ki, yay vaxtlarında pivə içməyi sevenlər daha çox ağcaqanad hücumuna məruz qalırlar. Sən demə, 0,35 litrlik cəmi bir banka pivə insanı ağcaqanadlar üçün dadlı tike edir. Başqa bir nəticə alimləri heyretə salıb. Sən demə, ağcaqanadlar tək pivə həvəskarları deyil, eyni zamanda yaxşı zövqü olan "modabazlardır". Ağcaqanadlar qara paltarlar geyən adamları da dişləməyi xoşlayırlar. Qaniçənlər hamilə qadınları da asanlıqla hədəf seçirlər. Damarlarında birinci qan qrupunu daşıyan və dərisinin səthində bəzi bakteriyalar olan insanlar da ağcaqanadlar üçün asan yemdir.

Yalnız 10 yemək yeyir

Amerikada yaşayan Evans Grimes adlı uşağın bütün yeməklərə qarşı allergiyası var. 18 aylıq uşaq allergiyası olan yeməkləri yediyi zaman dərisi qızarıb və komaya düşür. Həkimlər onun allergiyasının korluğa gətirib çıxacağını da deyirlər. Bir çox hazır yeməklərin içində olan sitrik asit maddəsi Evansın kor olmasına səbəb ola bilər. Evansın anası oğlu hələ 2 aylıq olarkən üzündə çıxan yaralara görə oğlunun allergiyası olduğunu başa düşüb və onu həkimə aparıb. Uzun müddət davam edən müayinələrdən sonra onun bir çox meyvə-tərəvəzə, digər yeməklərə qarşı allergiyası olduğu məlum olub. Bir neçə dəfə komaya düşən 18 aylıq uşaq sadəcə hinduşka ətə, lobya, kök, alma, üzüm, armud, kələm, çuğundur, gül kələm və göyərtili yeməkdir.

QOÇ - Yaxşı bilirsiniz ki, sizi hövsələdən çıxaran amillər çoxdur. Bu fəsadlardan qurtulmaq istəyirsinizsə, gün ərzində ətraf aləmdən təcrid olunun. Axşamüstü sürprizlə rastlaşma ehtimalınız var.

BUĞA - Bu təqvimdə əsas enerjinizi fəaliyyət istiqamətinə həsr etməlisiniz. Çünki ulduzların düzümü əməkdaşlıq zəminində, eləcə də yeni işlərə başlamaqda uğurlarınızı artıracaq.

ƏKİZLƏR - Yaxşı olar ki, rahatlığınızı maksimum tərzdə təmin edəsiniz. Qonaq getmək, ürəyinizə yaxın adamları evinizə dəvət etmək sizə xüsusi zövq verəcək. Amma bir az qənaətcil olmağa çalışın.

XƏRÇƏNG - Əgər orqanizminizdə mövcud olan nasazlığı aradan qaldırmaq istəyirsinizsə, otaq şəraitində az olun. İqlimin qaynarlığını nəzərə alıb təbiət qoynunda, dostlar arasında olmağa çalışın.

ŞİR - Uğurlu perspektivdən xəbər verən olaylar mümkündür. İştirakçısı olduğunuz sövdələşmələrdən əsli olaraq yaxın gələcək üçün şəxsi işlərinizi maksimal dərəcədə təmin edə bilərsiniz.

QIZ - Çoxdandır ki, iş başınızı qatdığandan ülvə hissələrdən uzaq düşmüşünüz. Məhz bu səbəbdəndir ki, uğurlarınız nə qədər çox olsa da, daxili narahatçılığınız azalmır. Bir az mətin olun.

TƏRƏZİ - Daxilinizdə cövlan edən narahatçılıq mələklə şeytan arasında qalmağınıza rəvac verə bilər. Odur ki, iradəyinizi toplayıb Tanrı yolunu tutun. Dinə zidd hərəkətlərə qətiyyətlə yol verməyin.

ƏQRƏB - Mənfəət enerjisi Ayın sizin Zodiaka daxil olması ümumi işlərinizdə passivlik yaradacaq. Ovqatınızın aşağı düşməməsi üçün qeyri-adi hərəkətlərə yol verməyin. Səfərə də çıxmaq olmaz.

OXATAN - Əgər sağlq durumunuz imkan verirsə, bu gün nəzərdə tutduğunuz işlərin əksəriyyətini həyata keçirəcəksiniz. Axşam-səhər maraqlı məclislərdə iştirakınız gözlənilir. Dəvətlərdən yayınmayın.

OĞLAQ - Qətiyyətlə dedi-qoduyla aludə olmayın. Əks təqdirdə başağrısına mübtəla olacaqsınız. Yaxşı olar ki, istənilən məsələdə qərarları özünü verəsiniz. Yalnız bu halda uğurlar mümkündür.

SUTÖKƏN - Hiss olunur ki, çoxdan bəri nəzərdə tutduğunuz hansısa planınız reallığa yaxınlaşmır. Amma narahat olmağa dəyməz. Çünki nahardan sonra Göy qübbəsi işlərinizdə dönüş yaradacaq.

BALILAR - Prinsip etibarilə düşərlə gün hesab etmək olar. Ələlxüsus da saat 12-16 arası əlinizə geniş imkanlar düşəcək. Gün ərzində sədaqətli insanlarla rastlaşma ehtimalınız da böyükdür.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

İt üçün xüsusi təyyarə

Amerikanın Kanzas ştatında yaşayan it son zamanlar olduqca məşhurlaşdı. Məlumatlara görə, Lady adlı it son zamanlarda ailəsi tərəfindən sevilir. Bu günə qədər Ladyni saxlayan ailə iki dəfə onu sahibsiz heyvanların saxlanıldığı yere göndərmişdi. Lady isə ailəsi ilə birlikdə yaşamaq istədiyini üçün 45 kilometrlik yolu yenidən geri qaydaraq öz sahibinin evinə dönüb. Ailəsi üçüncü dəfə iti sahibsiz heyvanların yanına göndərdiyi zaman Vriqley saqqız adalarının sahibi olan Helen Riç ona biganə qalmayıb. O, Lady üçün Kanzas ştatına xüsusi təyyarə göndərmişdi və onu öz yanına gətirmək istədiyini deyib. Ladynin qaldığı heyvan sığınacağının sahibi onun çox yaxşı it olduğunu və hər zaman elə sadıq bir itə sahib olmaq istədiyini deyib.

Səhifəni hazırladı: **ŞAHNAZ**

Təsisçi: **Rauf ARİFOĞLU**
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYSAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-ci məhəllə ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Zahid SƏFƏROĞLU

Lisensiya N: B 114

SAYI: 10.565

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.